

Vaněk:

LIDOVÁ POMOLOGIE.

100 JABLEK.

JOSEF VANĚK:

LIDOVÁ POMOLOGIE

Vyjde 6, případně více dílů v úpravě podle tohoto I. dílu.

I. díl:

100 odrůd jablečných, v barvách a s popisy.

*

II. díl:

100 odrůd hruškových, v barvách a s popisy.

*

III. díl:

100 peckovic (švestky, slívy, ringle, třešně, višně), v barvách a s popisy.

*

IV. díl:

100 meruněk a broskví, v barvách a s popisy.

*

V. díl:

100 bobulových odrůd (angrešt, rybíz, maliny, ostružiny, jahody, réva), v barvách a s popisy.

*

VI. díl:

Nejdůležitější choroby a škůdci, vyobrazené v barvách, se stručnými popisy a s udáním ochranných prostředků.

*

Každý díl možno koupiti samostatně.

LIDOVÁ POMOLOGIE

I. DÍL:

J A B L K A

100 NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH ODRŮD

SESTAVIL

JOSEF VANĚK,

zahrad. architekt, šéfredaktor „Zahrady“,
stálý přísední soudní znalec.

*

100 barvotisků.

*

1935.

Nakladatelství zahradnické literatury (Jos. Vaněk),
Chrudim.

Památce vzácného přítele,

pana

Josefa Bláhy,

vrchního zahradníka zem. pomologického
ústavu v Troji, vynikajícího a zasloužilého
pomologa a učitele,

ve vděčné vzpomínce

věnuje

Josef Vaněk.

P ř e d m l u v a.

Již dlouhá léta jest veliká poptávka po praktickém a stručném pomologickém spisu, v němž by se zahrádkáři a ovocnáři mohli rychle informovati o požadavcích, o dobrých a špatných vlastnostech jednotlivých odrůd ovocných, jichž jest celkem mnoho tisíc.

Klasické dílo: Říha-Fořt-Kamenický: »České ovoce«, jest dávno rozebráno a jest také pro menší zahrádkáře příliš obsáhlé a cenově narmnoze nedostupné, takže podobná, stručně informativní pomůcka skutečně chyběla. Po stálých a nescetných výzvách odhodlal jsem se vydati tuto praktickou, stručnou a populární lidovou pomologii a doufám, že svému účelu vyhová.

U každé odrůdy jest uveden stručný popis plodu a stromu a hlavně jsou uvedeny vlastnosti a požadavky stromu na půdu a polohu. — Dále jest zdůrazněna opylovací schopnost jednotlivých odrůd, ježto tato vlastnost jest nsmírně důležitou a pro dobrý výnos směrodatnou. Neméně důležitá okolnost: doba a délka květenství jest všude uvedena, neboť má na úrodnost veliký vliv; také při volbě odrůd k přerobování nutno bráti na dobu květenství ohled. A konečně jest všude uvedeno upotřebením ovoce, vhodnost stromu pro ten nebo onen účel, a hlavně pak jsou uvedeny také špatné vlastnosti plodu i stromu.

U každé odrůdy jest také uvedena vhodná podnož pro zákrskové stromy. Pod tímto názvem rozumíme: zákrsky, kordony, palmety a jiné umělé tvary. Při výběru podnoží jest nutno si pamatovati: jánce možno použití jen v nejlepších, úrodných, teplých a přiměřeně vlhkých půdách, pro druhy pravidelně nebo bujně rostoucí a normálně úrodné a spíše pro menší tvary. Duzén se hodí do půd špatnějších, chudších, studenějších, pro odrůdy méně nebo slabě rostoucí, a zvláště pro odrůdy velmi úrodné,

které se na jánčeti záhy vyčerpají. Mimo toho pro větší tvary.

Pokud se týká náchylnosti nebo odolnosti vůči chorobám a škůdcům, nutno si pamatovati: v půdách chudých, suchých, jest u všech odrůd větší náklonnost k strupovitosti (*fusicladium*) a k padlí, ve vlhkých půdách trpí vždy spíše rakovinou. Dobře živý, bujně rostoucí strom jest vždy odolnější vůči všem chorobám než strom živořící.

Úrodnost jest závislá od správné výživy (přihnojování) stromu.

Vzhledem ke všem těmto důležitostem se domnívám, že spis bude všem zájemcům cennou pomůckou.

Při této příležitosti považuji za svou povinnost poděkovati v prvé řadě našemu vrchnímu zahradníkovi p. F. Zemanovi za vydatnou spolupráci. Děkuji zároveň všem pánům, kteří ochotně mi dali plody některých odrůd k reprodukci. Jsou to: p. kom. rada F. L. Popper, tov., Chrudim, p. F. L. Prokop, tov., Chrudim, p. J. Strašek, ředitel, Chrudim, p. JUDr. A. Vodička, Chrudim, p. J. Kubín, Vršovice (Delicious), p. J. Komárek, Topol, p. F. Janáček, Světlá n. Sáz. (Black Ben), p. J. Vaňha, Hor. Černošice (Banánové), p. R. Vlček, Pardubice a j. a j.

Nemenší dík patří také firmě Freund, Brix a spol., grafické závody v Pardubicích, která opravdu věnovala provedení obrazů největší péčí, takže náš spis se může důstojně řaditi ke všem podobným spisům cizojazyčným.

Přál bych si, aby tento spis byl všem zahrádkářům a ovocnářům opravdovým rádcem a aby vydatně přispěl ke zdaru našeho čsl. ovocnářství.

Chrudim, 1935.

JOS. VANĚK.

Tržní odrůdy jablečné pro ČSR.

Podle Dr. K. Kamenického:

a) letní: Skleněné, žluté, Astrachán červený, Charlamowski, Fraasovo letní. — b) podzimní: Croncelské, Řehtáč soudkovitý, Kardinál žíhaný (Šálové). — c) zimní: Parména zlatá, Panenské, Reneta Baumannova, Boskoopské, Reneta kanadská (kmínová), Ontario, Boikovo, Wagonerovo, Strýmka. — Pro Slovensko a Podkarpatskou Rus: Jonathan, Parkerovo.

Jabloňové odrůdy, vhodné pro stromořadí.

Podle Dr. K. Kamenického:

Croncelské, pro vyšší i drsné polohy, k širším silnicím,
Gdanský hranáč, pro vyšší polohy, k širším silnicím,
Harbertova r., pro vyšší polohy, k širším silnicím,
Landsberská r., pro vyšší polohy, k širším silnicím,
Parména zlatá, pro vyšší polohy, k užším silnicím,
Vilémovo, pro vyšší i drsné polohy, k užším silnicím,
Panenské, pro vyšší polohy, k užším silnicím,
Baumannova r., pro vyšší polohy, k širším silnicím,
Boskoopské, k širším silnicím,
Kožená reneta zimní, k širším silnicím,
Parkerovo, pro vyšší polohy, k užším silnicím,
Ontario, pro vyšší polohy, k širším silnicím,
Boikovo, pro vyšší polohy, k širším silnicím,
Strýmka, pro vyšší a drsné polohy, k užším silnicím.

1. Jonathan.

Zraje v prosinci, vydrží do května.

Americká odrůda, střední velikosti (s kor-
donů až 350 g), tvaru poněkud zdánlivě vyso-
kého; bývá asi 70 mm vysoké a široké.

Kalich jest většinou zavřený, sedí v hluboké
žebernaté jamce. Pět žeber táhne se přes plod
ploše, málo znatelně k jamce stopecné, čímž
oblost plodů mírně ruší.

Stopka jest většinou kratší a slabší, vyčnívá
z nálevkovité, hodně zúžené, nestejně hluboké
jamky, která bývá často jemně rezavá, pře-
cházejíc v korkovinu.

Slupka jest hladká a lesklá, základní barvy
světle žluté; správně vybarvené Jonathany vy-
značují se temně červenou barvou, v někte-
rých místech světlejší; ve stínu jsou červeně
pruhované. Zvláštního vzhledu získává modra-
vým ožněním a řídce roztroušenými tečkami.

Dužnina jest žlutá, velice jemná, hojně šfava-
natá, voní, má výbornou, zvláštní, sladce na-
vinulou chuť.

Češe se v první polovině října, k jídlu dospí-
vá v prosinci a dobře uskladněné vydrží do
května i déle. Předčasně otrhané plody vadnou,
moučnatí; to samé stává se i z půd nevhod-
ných. Jest to ovoce tabulové, dopravu snáší
dobře.

Strom tvoří koruny střední velikosti, husté,
kulovité, se spodními větvemi rozložitými. Rodí
brzy a možno říci, hojně. Lze pěstovati jako
vysokokmen i polokmen. Zvláště polokmen a
volně rostoucí zákrsek se osvědčuje.

Kvete prostředně záhy. Jest špatným opylo-
vačem.

Půdy vyžaduje hluboké, živné, dostatečně
vlhké, polohy chladnější s vlhkým ovzduším.
Půdu jest nutno pilně kypřiti, strom občas
zmladiti, jinak omeziti řez na nejnutnější prů-
klest. Kvete prostředně pozdě.

Špatné vlastnosti: Velice náročné na půdy
i polohy; v nevhodných poměrech trpí velice
padlím i fusicladiem.

Upotřebení: Pro svoji vzhlednost a příznač-
nou chuť řadí se k prvotřídním tabulovým
jablkům a konkuruje směle cizímu, dováženému
ovoci. Doporučeno jako tržní odrůda pro
Slovensko a Podkarpatskou Rus.

1. Jonathan

2. Delicious

2. Delicious.

Zraje v prosinci, vydrží do června.

Americké jablko, nadprostřední velikosti až veliké (až 380 g), úhledného, pravidelného, kalvilovitě žebernatého tvaru; bývá asi 82 mm vysoké, 86 mm široké. U kalichu má 5 silně vyvstalých žeber, která kalich asi o 1 cm převyšují a přecházejí ve $\frac{3}{4}$ výšky v nepravidelné zhranatění. Dvě žebra silně vyniknou.

Kalich jest velký, polootevřený, v jamce hluboké, žeběrky nepravidelně zhranatělé. Úšty jsou úzké, dlouhé, zeleně ojněné.

Slupka jest lesklá, hladká a mastná, základní barvy žluté, na většině povrchu zastřená krásnou červení, přerušovanou pěkným žiháním. Zvláště na sluneční straně červeně nádherně ztmaví. Celý plod bývá poset bílými, jemnými tečkami.

Stopka jest poměrně slabá, as 3 cm dlouhá, dřevnatá, barvy hnědé. Jamka stopečná jest hluboká, zabíhá as 2 cm do plodů.

Dužnina jest žlutavě bílá, jemná, křehká, šťavnatá a rozplývavá, mírně vonná, chuti příměnně sladké, mírně navinulé.

Jádrinec jest malý, málo otevřený, komory uzavřené, stěny jejich velmi slabé, obsahují po jednom vyvinutém jádru.

Sklízí se v říjnu, zraje v prosinci, je-li dobře uschované a nepodtrhnuté, vydrží — aniž by vadlo — do června.

Strom má krásný vzrůst, roste bujně, záhy a hojně rodí. Vyžaduje půdy úrodné, hluboké, přiměřeně vlhké. V suchých krní a dělá odpadové ovoce. Polohy chráněné, zvláště před ostrými větry.

Pro zákrskové stromy hodí se ve všech tvarech. Pro malé tvary v dobrých půdách šlechtí se na svatojánče, pro velké na dužén. Dobře rozvětňuje, řez používá se spíše delší. Květné puky jsou málo znatelné. Hodí se výborně pro plantáže jako polokmeny, nízkokmeny neb zákrsky.

Jest dobrým opylovačem. Kvete prostředně pozdě.

Špatné vlastnosti: V chudých půdách objevuje se slabě fusicladium.

Upotřebení: Tvar, barva i chuť plodů řadí jej mezi nejlepší a nejčennější tabulové a tržní ovoce. Existuje varieta: **Stark Delicious**, stejného tvaru a vlastností, pouze zbarvení není tak krásně červené, nýbrž pruhované.

3. Bernské růžové nové.

Zraje v prosinci, vydrží do května.

Švýcarské jablko, střední velikosti (as 250 g), tvaru ploše kulovitého, pravidelného neb tupě vejčitého; bývá asi 65 mm vys., 75 mm široké.

Kalich jest pootevřený neb zavřený, úšty úzké, dlouhé, hnědě ochmýřené, v jamce dosti hluboké a dosti široké, žebernaté. Žebra vycházejí od kalichu, ploše se táhnou až ke stopce a mírně plod hranatí.

Stopka jest dlouhá, spíše slabší, dřevnatá, tmavohnědá, v jamce dosti hluboké, úzké.

Slupka jest hladká, lesklá, trochu mastná, světle žlutá, později krásnou červení pokrytá, místy pruhovaná. Po celém plodu jsou hnědé tečky, které zvláště v červení krásně se vyjmají. Celá plocha jest pokryta jíním.

Dužnina jest žlutavě bílá, pod slupkou zarůžovělá, kyprá a šťavnatá, lahodná, slabě kořeněná, sladce navinulé chuti. Silně voní.

Jádrínce jest cibulovitý; komory jsou střední velikosti, uzavřené a v nich po 1—2 hnědých, špičatých jádrech; osa úzká.

Strom roste z mládí bujně, později mírněji, tvoří pěkné, vysoké, dosti rozvětvlující se kulovité koruny. — Pro zákrskové stromy ve všech tvarech dobře se hodí. Pěkně rozvětvluje a řeže se poněkud dlouzeji. Podnože užívá se podle půd, stanoviště a tvarů, poněvíc duženu, méně svatojánče. Daří se téměř všude, libuje si však zvláště v teplých, hlubokých, jabloňových, přiměřeně vlhkých půdách. Polohy vyžaduje otevřené, proti větrům chráněné, snáší i polohy značně vysoké. Tvary jest lépe vysaditi na volném prostranství, neboť dobře nesnáší velký sluneční úpal a málo proudící vzduch. Hodí se také k přeroubování starších stromů. **Plodí** záhy, pravidelně a hojně.

Sklízí se ke konci září i dále, zraje postupně, k jídlu dospívá v říjnu, vydrží — je-li dobře uskladněné — do května, aniž by vadlo.

Kvete prostředně pozdě. Jest dobrým opylovačem.

Špatné vlastnosti: Za špatných půdních podmínek bývají plody drobné, trpí fusicladiem a obalečem jablečným. V mokřích, těžkých půdách strom rakovatí a méně plodí.

Upotřebení: Jest to tabulové ovoce; kde jsou příznivé podmínky a daří se, stává se výnosnou tržní odrůdou. Krásné zabarvení i hodnota ovoce plně ji doporučuje. Doporučeno jako vedlejší tržní odrůda pro Moravu.

3. Bernské růžové.

4. Rome Beauty

4. Rome Beauty.

Zraje v lednu, vydrží do června.

V Americe mezi standardní odrůdy — v nej-
užším výběru mezi tou spoustou odrůd — patří
k nejlepšímu jablko Rome Beauty. Plod jest
velký až velmi veliký (střed. váha asi 320 g),
tvaru kulovitého, pravidelného; bývá asi 75
mm vysoké, 90 mm široké.

Kalich jest malý, polootevřený, sedí v pra-
videlné žlutavé jamce, asi 1 cm hluboké a znač-
ně široké. Úšty kališní jsou prostředně široké,
na bási hnědé.

Stopka jest prostředně dlouhá i prostředně
silná, světle hnědá, zřídka přesahuje přes jam-
ku, jež jest široká, pravidelná a dosti hluboká,
barvy žlutavé.

Slupka jest lesklá, hladká, na omak masná.
Základní barva jest oranžově žlutá, avšak té-
měř celý povrch plodu jest pokryt temně kar-
mínovou krásnou červení, v níž jsou ještě tem-
nější pruhy; tyto jsou namnoze rozmyté, takže
splývají dohromady a barva se tím stává ještě
temnější. Celý povrch plodu jest pokryt drob-
nými, bílými, řídké rozsetými tečkami, které
jsou u kalichu menší, zato hustší.

Dužnina jest smetanově žlutavá, šťavnatá,
jemná, ve zralém stavu aromatická, sladce na-
vinulá.

Jádrínek jest malý, zcela málo otevřený. Ko-
mory jsou velké, uzavřené a chovají po třech
dobře vyvinutých jádrech. Stěny komor jsou
tenké, popraskané. Kališní rourka jest plná,
osa jádrincová dutá.

Strom roste pěkně zdravě do šířky, jest záhy
a hojně úrodný. V lepších půdách jsou plody
značně velké, v chudších přirozeně malé. Hodí
se velmi dobře na zákrskové stromy ve tvaru
jakémkoliv. Tvoří krátké plodonoše, často na-
sazuje i na delším dřevě. Očka dřevná jsou za-
padlá jako u Cornwallského hřebíčkového,
špatně rozvětňuje, musí se nutně zářezy k vy-
rašení napomáhati. Strom pozdě raší i pozdě
kvete. Skvostným vzhledem zdaleka láká, snese
znamenitě dopravu, netrpí pomačkáním, tudíž
nehnije. Jest to velice cenné tabulové a tržní
ovoce, hodící se i znamenitě pro kuchyň. Pěst-
tuje se v několika varietách, všechny jsou čer-
vené. V Československu pěstuje se již na mno-
ha místech a doposud jsou odevšad příznivé
zprávy.

Špatné vlastnosti: V suchých půdách objevu-
je se na listech slabě fusciadium.

5. Hvězdnatá reneta.

Zraje v listopadu, vydrží do března.

Německé jablko, střední velikosti, pravidelně ploše kulovitého tvaru, ke straně nižší; bývá 60 mm vysoké, 80 mm široké.

Kalich jest široce otevřený, dosti veliký, má široké a dlouhé hnědé úšty v mělké, pravidelné a široké prohlubince.

Stopka jest kratší, silná, dřevnatá, hnědá, vězí v jamce široké, náhle zúžené, poněkud rzí pokryté.

Slupka jest lesklá, hladká, jemná, se stromu hojně ojiněná, po celém povrchu tmavě karmínově červeně zbarvená. V celé červení jsou znatelné hnědé tečky, bělavě vroubené, které u kalichu jsou menší a hustější.

Dužnina jest jemná, trochu chruplavá, šfavnatá, barvy nazelenalé, u kalichu zarudlé, s červenými svazky cévními, chuti sladce navinulé a poněkud kořeněné.

Jádrínek bývá maličký, uzavřený, komůrky malé, uzavřené, s 1—2 jádry, stěny nepatrně popraskané; je plnoosý.

Sklízí se v polou října, uzrává v listopadu, vydrží do března. Při dopravě a česání pečlivě s ní zacházeti, aby se nepoškodilo a nesetřelo úhledné jíní.

Strom roste mírněji, zdravě, má polopřevísle větve, které tvoří pravidelnou, kulovitou, avšak řídkou korunu. V půdách živných, přiměřeně vlhkých, jest velmi trvanlivý, v suchých, písčitých, brzy zachází. Polohy vyžaduje chráněné proti větrům, neboť vítr mnoho ovoce shazuje. Kde se daří, jest možno jej k většímu vysazování doporučiti jak v domácích zahradách a polních sadech, tak i do širších stromoradií. K pěstování zákrskových stromů hodí se dobře, tvoří slabé ratolesti, nasazuje na koncích, čehož jest nutno při řezu dbáti. Šlechtí se ponejvíce na dužén, v dobrých půdách a pro malé tvary na jánče. Špatněji rozvětňuje, řeže se kratčeji a pomáhá zářezy. Velmi pozdě raší. Plodí později, pravidelně nikdy ne přílišně. Kvete pozdě, květenství jest dlouhé, vůči mokru v květu jest choulostivá.

Špatné vlastnosti: Ovoce před uzráním padá, plodnost bývá nepravidelná.

Upotřebení: Jest to prvotřídní tabulová odrůda, která svým jedinečným vzhledem kráší a láká ke koupi. Zvláště o vánocích docílí se za ně vysokých cen. Stává se jablkem obchodním, tržním, dobře placeným.

5. Hvězdnatá reneta

6. Black Ben

6. Black Ben.

Zraje v březnu, vydrží do července.

Americké jablko, dosti veliké (průměrně 250 gr.), téměř kulovitého, krásně pravidelného tvaru; průměrná výška bývá asi 75 mm, šířka 80 mm.

Kalich jest pootevřený neb zcela zavřený, v široké, mírně hluboké, hrubě zvlněné jamce. Úšty jsou dlouhé, šedé.

Stopka u normálních plodů jest kratší a silnější. Jamka stopečná jest širší, mělká, rzivá; rez přechází v korkovinu, která někdy objeví se i na slupce.

Slupka jest lesklá, základní barvy žluté, která pouze v zastíněných místech proniká; celý povrch jest na sluneční straně tmavě, jinak světle červeně pokryt.

Dužnina jest žlutavá, jemná a šťavnatá, aromatická, sladce navinulé chuti.

Sklízí se co nejpozději; k jídlu dospívá v dubnu, vydrží do nových jablek, nevadne ani nehnije, každá rána zaschne a dále se nekazí.

Strom roste zdravě, bujně, tvoří úhledné, pravidelné, jehlancovité koruny, které umožňují pěstování i ve stromořadích.

Zákrsky šlechtí se na dužén, pro živné půdy a menší tvary na jánče.

Řez snáší dobře, vedoucí výhony nutno řezati kratěji a napomáhat zářezy, aby spodní očka vyrašila.

Půdy vyžaduje živné, jabloňové, přiměřeně vlhké, spokojí se i s půdami horšími. Polohy snáší i vysoké (540 m nad mořem). Libuje si v polohách s vlhčím ovzduším.

Květy jsou vůči mrazům odolné; kvete pozdě. Plodí velice záhy ovoce téměř stejné velikosti, které drží pevně na stromech. Úrodnost jest hojná a pravidelná. Dopravu snáší bezvadně, radí se mezi nejvýnosnější odrůdy.

Jest dobrým opylovačem.

Špatné vlastnosti: Škůdcům vzdoruje, jediné v chudých půdách a v suchém létě trpí fusidliem, jest proto nutný postřik bordóskou jíchou.

Upotřebení: Za čisté plody docíljuje se vysokých cen. Jest to výborné tržní, tabulové a hospodářské ovoce.

7. Baumannova reneta.

Zraje v lednu, vydrží do dubna.

Belgické jablko, prostřední velikosti až velké (až 350 g), ploše kulovitého, nepravidelně zhrboleného tvaru, k jedné straně širší; bývá 6½ cm vysoké, 8 cm široké.

Slupka jest hladká, lesklá. Barva zelená a rudá, při zrání změní se v zlatožlutou, která jest málo viděti, neboť většina jest kryta červení, v níž jsou tmavé pruhy. Ve zbarvení činí značných rozdílů. Rzivé, bělavě vroubené tečky nenápadně se rozptylují a ve rzi se ztrácejí a jsou zvláště na spodní části znatelné.

Kalich otevřený, jamka hluboká, jemně zvlněná.

Stopka jest silná, kratší, dřevnatá, šedá, v jamce hluboké a široké, z níž vyčnívá; okolí je pokryto rzi.

Dužnina jest žlutavá, hustá, chuti sladce navinulé, aromatické.

Jádrinec uzavřený, osa pootevřená, komorv malé, s 1 jádrem.

Sklízí se v první polovině října, zraje koncem prosince, vydrží, aniž by vadlo, do května.

Svědčí jí půdy hluboké, těžší, živnější, teplejší a vlhčí. Roste i ve značných nadmořských výškách, plody drží dobře na stromě; přílišně větrných poloh jest lépe se vyvarovati.

Strom roste zdravě, tvoří středně veliké, polokulovité koruny a jest vhodný pro sady i aleje; jest záhy a pravidelně úrodný.

Zákrsky šlechtí se na dužén a i jiným tvarům dobře se přizpůsobuje; na malé tvary šlechtí se výhradně na jánče.

Řez normální snáší dobře. Půdu nutno silně kypřiti a plody podle potřeby protrhávati.

Jest to samosprašná odrůda. Jest dobrým opylovačem. Kvete od 25. dubna do 13. května.

Špatné vlastnosti: Trpí fuscladiem; v nevhodných půdách strom krní a rakovatí, plody činí mnoho odpadů a jsou obalečem jablečným hojně vyhledávané.

Upotřebení: Jest to dobrá tržní i hospodářská odrůda, oblíbená pro svoji barvu. Dopravu i bez pečlivého balení snáší dobře. Pro stůl, hlavně pro kuchyň s oblibou se používá. Tržní odrůda pro Čechy, Moravu i Slovensko.

7. Baumannova reneta

8. Oldenburgova reneta

8. Oldenburgova reneta.

Zraje v říjnu, vydrží do prosince.

Německé jablko — kříženec odrůd: Min. Hammerstein a Baumannova reneta.

Plod jest střední velikosti, bývá asi 68 mm široký, 60 mm vysoký, tvaru zdánlivě vysokého, tupě kulovitého; půlky jsou nestejně, příčný řez nepravidelný.

Kalich jest malý, většinou uzavřený; kališní úšty jsou dobře vyvinuté, malé, šedě zelené, plstnaté; kališní jamka jest malá, nálevkovitá.

Stopka jest krátká, tenká a dřevnatá; nad stopečnou jamku nevyčnívá.

Slupka jest tenká a pevná, zelenavě žlutá, později žlutá se zelenavými skvrnami a mastná; sluneční strana jest krásně červeně zbarvená, jakoby mramorovaná, s tmavšími pruhy. Tečky jsou ojedinělé, v zastíněných místech bělavé. Řez objevuje se zřídka, poněvčas jen u kalichu neb kolem stopečné jamky. Vůně jest slabá.

Dužnina jest bělavě neb zelenavě žlutá, dosti pevná, měkká, šťavnatá, chuti osvěžující, slabě navinulá, kořenitá, příjemně vonná.

Jádrinec jest široce kulovitého tvaru, komory střední velikosti, dosti široké, stěny často potrhane; jádra jsou vyvinutá, tmavě hnědá, zašpičatělá a četná.

Sklízí se ke konci září neb v polou října, vydrží do konce prosince i déle.

Vzrůst z mládí jest silný a zdravý, později slabší, v nevhodných, suchých půdách slabý; tvoří dosti rozložitě koruny. Hodí se k výsadbě i do polních sadů, nejlépe prosperuje na zákrscích a tvárových stromech.

Půdy vyžaduje živné, obdělávané, vlhčí.

Hodí se k přeshlechťování nevhodných odrůd. Jest dobrým opylovačem.

Plodí záhy po výsadbě, často na jednoletém dřevě, výnos jest pravidelný, úroda vždy uspokojí. — V době květu není vůči mrazu choulostivá, kvete záhy.

Špatné vlastnosti: Tvoří mnoho odpadového ovoce, jest dosti náročné, chuti ne vždy prvotřídní. Velké plody dlouho nevydrží.

Upotřebení: Dopravu snáší dobře, omačkaná místa jsou málo znatelná, pro pěkný vzhled je lehce prodejné, jest odrůdou tabulovou i tržní.

9. Panenské české.

Zraje v listopadu, vydrží do března.

České, velice rozšířené jablko, asi 70—90 g těžké, tvaru kulatého nebo kuželovitě zvýšeného; bývá asi 60 mm vysoké, 57 mm široké.

Kalich polozavřený, v jamce hluboké, mírně žebérkaté.

Stopka dřevnatá, ponejvíce krátká a silná, v hluboké jamce.

Slupka jest krásně červená, na sluneční straně v červené pruhy přecházející, s fialovým nádechem.

Dužnina jest bílá, jemná, pod slupkou zarůžovělá, sladce navinulé chuti.

Jádrinec jest bezosý, komory otevřené, široké, obsahující mnoho tmavohnědých jader.

Sklízí se koncem září, k jídlu dospívá koncem října, vydrží do března, nevadne; nejchutnější jest asi do konce prosince. Dopravu snáší dobře. Na trhu pro vzhled a jedinečnou chuť je hojně žádáno.

Strom roste dobře, tvoří vzcnou korunu, hodí se k pěstování ve stromořadích. Žádá půdy hluboké, živné, dostatečně vlhké. Otevřené polohy vlhké, proti větrům chráněné, snáší velice dobře. Rodí brzy, vždy uspokojivě. Pro drobné ovoce se na zákrskových stromech nepěstuje, nebo jen na volně rostoucích zákrscích, na duženu šlechtěných.

Jest dobrým opylovačem. Kvete pozdě.

Špatné vlastnosti: V uzavřených zahradách trpí chorobami, v suchých červivostí a opadáva.

Upotřebení: Pro svoje výborné vlastnosti v obchodě se velice cení a jest dobře placené, a to i za hranicemi. Škoda, že není větší. Vytríděné plody řadí se mezi nejlepší tabulové ovoce. Tržní odrůda pro Čechy a Moravu.

Synonyma: Roter Böhmischer Jungfernapfel, Pomme des Vierges, Rotes Hänchen, Zigeneur, Panienskie czerwone, Češki devičnik, Křiš. U nás Plizírkové, Křehče, Kardinálice, Křehouče, Kardinálka.

9. Panenské české

10. Červené tvrdé

10. Červené tvrdé.

Zraje v prosinci, vydrží do léta.

Plod střední velikosti (asi 120 g), ponejvíce tvaru kulovitého, méně vejčitého.

Kalich většinou zavřený, v menších žebernatých jamkách. Plochá žeběrka táhnou se ploše přes plod.

Stopka bývá nesterjné dlouhá a silná, v jamkách, které jsou dosti hluboké a široké, rzí pokryté.

Slupka jest hladká, kluzká, bývá různě zbarvená. Jsou plody celé tmavě červené, jiné pouze na sluneční straně, ostatek červeně pruhované, neb zelenavě žluté. Zbarvení řídí se podle stanoviště, stáří stromů, působení slunce a jiných okolností. Jemné tečky jsou řídce rozptýlené, některé plody mají i jemnou rez.

Dužnina jest bělavě žlutá i dosti začervenalá, jemná, šťavnatá, obstojné, dobré, sladce navinulé chuti.

Češe se koncem září, k jídlu dospívá koncem prosince, při tom voní a vydrží dlouho do léta, aniž by na jakosti ztrácelo. Jest to hospodářská odrůda, která pro svoji vzhlednost a trvanlivost jest hojně žádána. Dopravu snáší bezvadně.

Strom roste zdravě, tvoří kuželovitě jehlanovitě mohutné koruny, hodí se k pěstování téměř všude, v každých půdách a polohách. Rodí velmi brzo, velice hojně a málokdy vynechá. Strom vyžaduje občasné zmlazení a přihnojení.

Špatné vlastnosti: Tvoří mnoho odpadů, trpí plísní, v uzavřených místech kde nemůže se rozrůst, chřadne a podléhá rakovině.

Jest dobrým opylovačem. Kvete prostředně záhy.

Upotřebení: Jest to hospodářská odrůda, hodí se k jídlu, k zužitkování v kuchyni i k výrobě šťav.

Synonyma: Purpurrother Cousinot, Cousinotte rouge d'hiver, Purpurrother Winter - Cousinot, Cousinotte rouge pourpre, Krvouš, nachový Cousinot.

11. Jeptiška.

Zraje v prosinci, vydrží do nového ovoce.

Plod střední velikosti, kuželovitý neb i zploštělý tvaru, ke kalichu je zúžený a končí tupým temenem.

Kalich jest uzavřený, velký, v široké, mělké, žebernaté jamce. Vzniklá žebra táhnou se ploše přes plod a tvoří nepatrně znatelné hrany.

Stopka jest krátká, silná, dřevnatá a drží pevně ovoce na stromě. Jamka stopečná jest hluboká, úzká a rzivá.

Slupka jest hladká, lesklá nevzhledná. Při dozrávání barva zelená žloutne, nabývá tmavočerveného zbarvení a široké tmavé pruhy vystupují. Po celém plodu jsou nápadné, bílé, velké tečky.

Dužnina jest dlouho do zimy k jídlu nepoživatelná, kyselá a tvrdá, když dozrává zjemní, je žlutavá, chuti dobré, sladce navinulé.

Češe se začátkem října i později (předčasně utrhnutá nevadne), k jídlu dospívá od prosince a dobře uložená vydrží bez ztráty chutě pozdě do léta. Jest to hospodářská odrůda, dopravu i hromadné uskladnění snáší bezvadně, nemačká se a nehnije. V suchých sklepích moučnatí a ztrácí na chuti.

Půdy žádá těžší, dosti hluboké a vlhčí, polohy snáší vyšší a také lépe v nich prospívá. — Roste zdravě, tvoří širokou, velkou, ploše kulovitou korunu. Rodí později, potom všal je velice úrodná. Vysazuje se jako vysokokmien do vysokých poloh na jakémkoliv stanoviště.

Kvete pozdě. Jest špatným opylůvčem.

Špatné vlastnosti: Pro svoji podřadnější jakost ustupuje odrůdám cennějším; trpí v chudé půdě fuscladiem, ve vlhké rakovinou.

Upotřebení: Není-li již jiné jablko, upotřebí se i jako tabulové ovoce. Jinak hodí se k výrobě ovocných šfav, dá se dobře sušiti a hodí se k výrobě marmelády a jiných výrobků.

Synonyma: Jablko železné, Rother Calvill-artiger Süßapfel, Rother Eiserapfel, Der rothe drei Jahre dauernde Streifling, Vittaria succulenta.

11. Jeptiška

12. Steyman Vinesap

12. Steyman Vinesap.

Zraje v lednu, vydrží do května.

V Americe se pěstuje ve velkém a k nám dováží z jara ve značném množství. Plod jest dosti velký, tvaru tupě kuželovitého. U kalichu jest pět nenápadných žeber, která zcela nepatrně zvlňují hořejší okraj plodu. Bývá asi 65 mm vysoký, 80 mm široký.

Kalich jest uzavřený, v jamce asi 7 mm hluboké, dosti široké, barvy žluté. Úšty kališní jsou krátké, šedě zbarvené.

Stopka jest dlouhá, slabá a pružná, při tom pevná, hnědě červená, přesahující asi 1 cm přes okraj jamky, jež jest široká, hluboká, pravidelná.

Slupka jest pevná, lesklá, oranžově žlutá; po celém plodu jest rozmytá červeň. Na sluneční straně jsou rozmyté temnější červené pruhy. Celý povrch jest nestejně pokryt většími světlými tečkami.

Dužnina jest jemná, velmi šťavnatá, rozplývavá, chuti navinulé, jemně pikantní, výborné.

Jádrínek jest velký; komory jsou otevřené a uchovávají po dvou dobře vyvinutých jádrech. Stěny komor jsou tenké, silně popraskané; osa jádrínce dutá.

Strom roste zdravě, tvoří rozložitě koruny, libuje si v půdách úrodných, přiměřeně vlhkých, s vlhkým ovzduším. Jest záhy a hojně úrodný.

Pro zákrskové stromy ve tvaru jakémkoliv dobře se hodí. K docílení plného rozvětvení jest nutno napomáhati zářezy. Květné puky jsou znatelné.

Zajímavé jest, jak Čechoameričané znají jeho cenu a po návratu do vlasti shánějí se po stromcích Vinesapu, který hojně vysazují a stromky neb alespoň rouby za každou cenu získávají a považují strom této odrůdy za nejcennější ve svých sadech. U nás doposud se dobře osvědčilo. Plody mají velmi sympatickou a lákavou barvu, jsou tudíž dobře prodejně. Jest to prvotřídní americké vývozní jablko.

Jest dobrým opylovačem. Kvete prostředně pozdě.

13. Rossignol.

Zraje v listopadu, vydrží do ledna.

Francouzské jablko, značně veliké, tvaru kulovitého, který jest u kalichu vyvstálými žebry porušen; bývá asi 8½ cm vysoké, 10 cm široké.

Kalich jest velký, otevřený, v široké, nálevkovitě rozšířené, žebernaté jamce.

Stopka bývá nestejná, v jamce dosti veliké.

Slupka jest hladká, základní barva jest žlutá, z větší části červení zakrytá a temněji pruhovaná. Na sluneční straně bývá nádherně zbarvená, jakoby modravě.

Dužnina jest bělavě zelená, zelenavě žilovaná, křehká, jemná, s jahodovou příchutí.

Sklízí se začátkem října, zraje koncem listopadu neb začátkem prosince, dlouho nevydrží a při delším uskladnění, zvláště v teplých místnostech snadněji hnije.

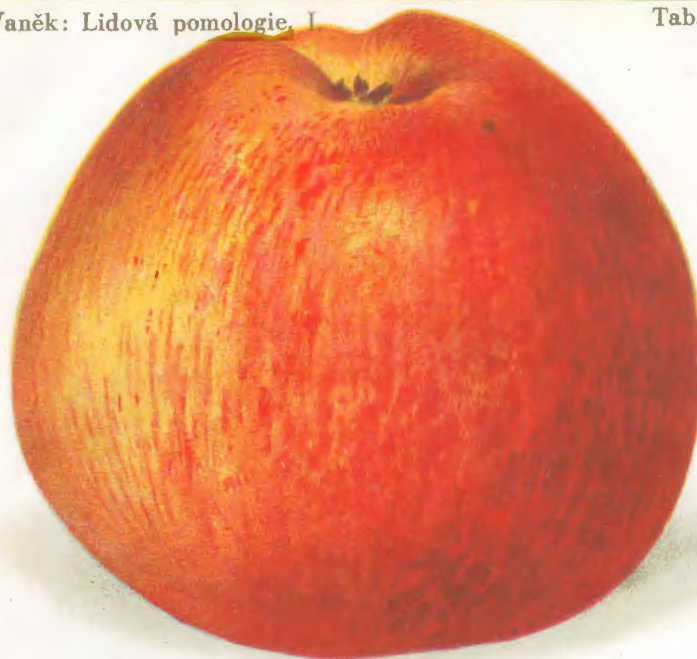
Plodí později, potom však bohatě a pravidelně.

Strom slabě roste, vyžaduje bujně rostoucí podnož. Pro zákrskové stromy používá se dužén. Hodí se dobře na přešlechtění méněcenných odrůd.

Půdy vyžaduje hluboké, živné, polohy chráněné.

Hodí se pro domácí zahrádky.

Jest to tabulové ovoce, které svým zbarvením nad jiné vyniká.

13 Rosignol

14. Hubbardstonské

14. Hubbardstonské.

Zraje v listopadu, vydrží do dubna.

Americké jablko, střední velikosti (až 200 g), tvaru nestejného; bývá ke kalichu zašpičatělé, s úzkým skoseným temenem, jiné zase stejnoměrně kroužené. Dosahuje šířky asi 80 mm, výšky 72 mm. Žebérka, vybíhající od kalichu, táhnou se asi do poloviny plodu, kde se vytrácejí; některá mohutněji vyvstávají.

Kalich jest otevřený neb polootevřený, úšty zelenavé a plstnaté. Jamka kališní jest mělká, miskovitá, často velmi široká. Šíře řídí se podle velikosti plodů. Na obvodě bývá mírně zhrbolená.

Stopka jest tenká, dřevnatá, vyčnívá nad úroveň hluboké, úzké, paprskovitě rezavé jamky.

Slupka jest hladká, jemná, mdle lesklá. Nejříve bývá jasně zelená, později zežloutne, na slunci až do zlatova. Pěkně vybarvené plody rdí se tmavší červení, která bývá nestejnými a nestejně výraznými pruhy žíhaná, v zastíněných místech nesouvisle proužkovaná. Jemné hnědé tečky rozptylují se po celém plodu nenápadně; některé mají rzivé tečky, které v obkalejší splývají v rezovitost. Slabě voní.

Dužnina jest bělavě žlutavá, jemná, hojně šťavnatá, chuti dobré, sladké, mírně navinulé, aromaticky kořenité.

Jádrínek má dutou osu, komory menší, pootevřené, se stěnami natrhanými, a v nich 1—2 hnědá jádra.

Sklízí se začátkem října, k jídlu dospívá koncem listopadu, vydrží - aniž by vadlo - až do dubna.

Strom roste dosti bujně, tvoří rozložitě, polokulovité koruny, hojně se rozvětňuje a tvoří mnoho plodonožů. Hodí se k výsadbě do půd, kde jabloním se daří a z poloh zvláště chladnějších jest ovoce velmi chutné. Pro zákrskové stromy větších tvarů šlechtí se na dužén, pro menší na svatojánče. Malým tvarům dobře se přizpůsobuje a jest velice plodné.

Kvete prostředně pozdě.

Ploditi začíná později, ne však pozdě, potom jest stále úrodné.

Špatné vlastnosti: Strom snadno rakovatí.

Osvědčilo se jako vhodná odrůda k přeshlechťování.

Upotřebení: Dopravu snáší dobře. Jest to jablko tabulové.

15. Hranáč gdánský.

Zraje v říjnu, vydrží do ledna i déle.

Jablko střední velikosti (asi 150 g), tvaru úhledně žebernatého; žebra mívají od kalichu ke stopce probíhající charakteristický šev; bývá asi 70 mm vysoké, 80 mm široké.

Kalich jest pootevřený nebo zavřený, úzké dlouhé úšty vězí v jamce užší a hluboké, pěkně žebernaté.

Stopka jest tenká, dřevnatá, sotva přes jamku sahající; malé plody mají stopku delší; prohlubinka bývá hluboká.

Slupka jest ojínná, lesklá, kluzká, světle zelenavá, později citronově žlutá. Většina plodů jest krvavě červená; v této červení jsou tmavší pruhy. Celý plod jest jemnými žlutými tečkami poset.

Dužnina libě voní, je bělavě žlutá, jemná, hustá, avšak kyprá, hojně šťavnatá, chuti sladce navinulé, kořeněné, velmi dobré.

Jádrínek jest dutoosý, veliký, komory pootevřené, popraskaných stěn, s 1—2 vyvinutými jádry.

Sklízí se koncem září (dříve ne), k jídlu brzy dospívá; zraje poznenáhlu a vydrží, aniž by vadlo, do února. K dopravě musí se dobře baliti, neboť pomačkáním trpí a stává se nevzhledným.

Strom roste bujně a zdravě, tvoří mohutnou, širokou, mnohdy i převislou korunu, která musí se častěji proříznouti. Rodí záhy, pravidelně a uspokojivě. Používá se k výsadbě pastvin, polních sadů a větších domácích zahrad. Pro zákrskové stromy se hodí jako zákrsek na duženu neb i jánčeti šlechtěný (podle jakosti půdy). Polohu vyžaduje poněkud chráněnou, nejlépe v podhoří s vlhčím, chladnějším ovzduším. V půdách nevybírá, ve šterkovitě a suché brzy chřadne a rodí drobné ovoce.

Kvete prostředně pozdě. Jest dobrým opylovačem.

Špatné vlastnosti: Ovoce dává mnoho odpadu, je choulostivé vůči zasilání. Snadno padá, červíví, strom trpí padlím.

Upotřebení: Pro svůj krásný vzhled jest na trhu dobře placeno a vytríděné ovoce pro svoji dobrou chuť řadí se mezi tabulové ovoce. Jinak hodí se dobře k dělání ovocných šťav. Doporučeno jako tržní odrůda pro Moravu a jako vedlejší odrůda pro Čechy.

15. Hranáč gdánský

16. Gascolgneho šarlatové

16. Gascoigneho šarlatové.

Zraje v prosinci, vydrží do února.

Anglické jablko, velké až velmi veliké (až 400 g), zploštěle kulovitého tvaru, ke kalichu nepatrně zúžené, se šikmým temenem. Bývá asi 80 mm vysoké, 95 cm široké.

Kalich jest značně pootevřený, v hluboké a žebernaté jamce. Znatelná plochá žebra táhnou se přes celý plod, takže tvar mírně hranatí.

Stopka jest nestejně dlouhá, vyčnívá z hluboké, uvnitř zrezavělé, po kraji zvlněné jamky.

Slupka jest bělavě žlutavá, z větší části však zastřená krásnou červení, jejíž odstíny řídí se podle toho, jak sluneční paprsky na plod dopadaly. Na loži se dobarvuje a nabývá krásného vzhledu. Plod jest hustě pokryt velkými tečkami, zvláště u kalichu, a je krásně ojiněný.

Dužnina jest bělavá, jemná, vonná, šťavnatá, chuti dobré, kořenitě sladce navinulé.

Češe se v první polovině října, k jídlu dospívá postupně do prosince, vydrží do února. Jest to velice vzhledné jablko, které pro stůl jest okrasou a hodí se i pro kuchyň.

Strom roste bujně, tvoří široce rozložitou korunu, větve se kloní. V půdách ani polohách není vybíravé. Vysazuje se hojně ve tvary vysokokmenů a polokmenů, avšak místy jsou stesky, že neplodí, neb zcela málo, což možno i jiným okolnostem přičítati. Do domácích zahrádek je vhodným volně rostoucí zákrsek, na duženu neb jánčeti šlechtěný. Pro tvary šlechtí se na jánce (pro malé tvary se pro bujný vzrůst nedoporučuje); při řezu nutno chrániti každého květného puku a řez použít delší a omezit na nejnnutnější.

Kvete pozdě.

Špatné vlastnosti: Pozdní plodnost, v uzavřených zahradách trpí fusicladiem.

Synonyma: Gascoigne's Scharlach Sämling, Gascoigne's Scarlet Seedling, Gascogner Sämling.

17. Holovouské malinové.

Zraje v listopadu, vydrží do února.

Jablko českého původu, střední velikosti (až 170 g), ploše kulovité, k jedné straně širší, zhrboleného tvaru; bývá 60 mm vysoké, 70 mm široké.

Kalich jest uzavřený, šedý, s ústy zdola širšími, ke konci úzkými. Ústy sedí v nehluboké, širší jamce, jemně žebérkované.

Stopka polodlouhá, charakteristickým oválem ke straně sehnutá, polodřevnatá, šedohnědá, v prohlubince hluboké, sevřené, někdy jemně rzivé.

Slupka jest lesklá, ojíněná, hladká, poněkud masná, základní barvy zeleně žluté, nepravidelně pokryté červení, která často i celý plod kryje; v této červení bývají krátké rozmyté žíhy, též jemné, žlutavé, řídce rozhozené tečky, které se ve žluti ztrácí.

Dužnina jest žlutobílá, jemná, místy nazeleňalá, jinde růžovými nitkami protkaná, velmi šťavnatá, chuti jedinečně malinové, s velmi příjemným aroma; silně voní.

Jádrínek malý, bezosý, pouzdra malá, s rozpraskanými stěnami, s 1 hnědým jádrem.

Češe se začátkem října, k jídlu dospívá začátkem listopadu, vydrží - aniž by vadlo - přes únor, nejchutnější jest však do vánoc.

Strom roste dobře, tvoří širokou polopřevislou korunu. Hodí se k výsadbě polních sadů a domácích zahrad, rodí později a obdobně, nikdy ne příliš.

Zákrsky, volnému vzrůstu ponechané, na jánčetí šlechtěné, lze vysazovati. Pro tvary se méně hodí, vyžaduje delší řez, kterému nese snadno se přizpůsobuje.

Půdy žádá hluboké, černé se žlutou spodinou, polohu výše položenou, chráněnou, s vlhkým ovzduším. Jen tam, kde se s úspěchem daří, možno jej sázeti.

Kvete prostředně záhy. Jest dobrým opylovačem.

Špatné vlastnosti: V každém stanovišti nerodí, ani nemá charakt. chuti, dělá mnohdy hodně odpadu, trpí fusicladiem a obalečem. I ve svoji domovině všude se neosvědčuje a místy krní a živoří, list předčasně opadá.

Upotřebení: Pro stůl zvláště plody tmavěčervené jsou pravou pochoutkou nedostizitelné chuti, placené mnohem dražší, než jiná jablka. Doporučeno jako vedlejší tržní odrůda pro Čechy a Moravu.

17. Holovouské malinové

18. Hornokrajské malinové

18. Hornokrajské malinové.

Zraje v listopadu, vydrží do března.

Původu pravděpodobně **holandského**; ovoce střední velikosti až velké (až 250 g), tvaru zhruba kulovitého, poněkud zploštělého, jindy ke kalichu mírně zúženého, nenápadně žebernatého; bývá asi 68 mm vysoké, 72 mm široké.

Kalich jest zavřený, v jamce značně žebernaté, poměrně dosti široké. Vzniklá žebra táhnou se ploše přes celý plod.

Stopka jest nestejně dlouhá, dřevnatá, středně silná, v prohlubince hlubší a úzké, lehce rezavé.

Slupka jest hladká, lesklá, základní barvy žlutavé, celá však zastřená tmavě červeně až rudě fialově, poseta jemnými tečkami. Plod jest krásně modře oviněný a příjemně voní.

Dužnina bílá, slabě zarůžovělá, jest jemná, měkká a šťavnatá, lehce navinule sladká, se slabě malinově kořenitou příchutí, výborná.

Jádrínek poměrně malý, polootevřený, menších pouzder, s popraskanými stěnami, s 1 dobře vyvinutým jádrem, osa je dutá.

Sklízí se co nejpозději, asi v polovině října, zraje v listopadu, vydrží do dubna, není-li však dobře uschované moučnatí i chuť ztrácí.

Strom roste zdravě, jest značně otužilý, tvoří mohutné, širší, nepravidelné koruny, prospívá i ve vyšších polohách, vyžaduje však vždy dobré půdy.

Rodí záhy, stále a hojně. Pro zákrskové stromy — vzdor nepravidelnému vzrůstu — se dobře hodí, zvláště volnému vzrůstu ponechaný zákrsek, šlechtěný na jánčeti neb duženu, podle stanoviště a půdy. Květné puky tvoří na konci větévек, vyžaduje při řezu opatrnosti a řez delší.

Špatné vlastnosti: Stromy nesnášejí sucho, ovoce nevhodně uložené ztrácí chuť. Opylovací schopnost dosud neprozkoumána.

Upotřebení: Jest to znamenité ovoce stolní, hodící se i pro všechny účely kuchyňské, velice lákavé a prodejné. Stává se ovocem tržním, neboť všechny znaky plodu jej tam plným právem zařazují. K dopravě vyžaduje pečlivého balení. Doporučeno jako vedlejší tržní odrůda pro Čechy.

19. Třiblický granát.

Zraje v dubnu, vydrží do května i déle

České jablko, dosti veliké až velké (200—250 g), zploštělé, tupě žebernaté; bývá asi 70 mm vysoké, 90 mm široké.

Kalich jest těsně zavřený, úšty zelenavě šedé, vztyčené, v malé, žebernaté, dosti hluboké jamce. Vzniklá žebra táhnou se široce přes plod do jamky stopečné.

Stopka jest obyčejně krátká, nepřesahuje většinou ani jamky, která je široká a dosti hluboká, uvnitř málo rezavá.

Slupka jest hladká, dosti lesklá, pevná, světležlutá, téměř celý plod jest však pokryt krásnou granátovou červení, pouze ve stínu proniká původní barva, v níž jsou řídké, nestejněměrně roztroušeny málo nápadné šedé tečky, červeně vroubené.

Dužnina jest bělavá, nepatrně zelenavě žloutlá, s růžovým odstínem; je jemná, tuhá, v plné zralosti příjemně navinulá, se stromu utržená jest kyselá. Plod mírně voní.

Sklízí se velmi pozdě, postupně se vybarvuje, uzrává a chuti nabývá teprve v dubnu a květnu, aniž by vadlo.

Strom roste bujně a zdravě, tvoří velké jehlancovité koruny. Na půdy jest náročné a podle kvality půdy řídí se plodnost. V hlubokých, úrodných, vlhkých půdách, hlavně s vápenitým obsahem, nejvíce a nejdříve rodí. Jinak jest na úrodu skoupé, ačkoliv vytváří krátké plodonosné větévky a bohatě kvete. V zákrskových stromech se méně vysazuje; jsou pro tyto tvary odrůdy cennější a vděčnější. U starých hospodářů jest pro vzhlednost a trvanlivost chválené, místy pod granátovým jablkem hojně vysazované. Žesnulý ovocnář, p. Slavík z Úhřetic u Chrudimě byl jeho velkým propagátorem a sám celé aleje jím vysázel.

Špatné vlastnosti: V chudých a suchých půdách jest málo úrodné, trpí fuscladiem a plodí obyčejně později. Sklízeti se musí co nejpozději (v době stromové zralosti počne padati), jinak zůstává velmi dlouho kyselé. Pro velké výsadby nelze jej doporučiti.

Upotřebení: Jest to dobré tržní jablko, dá se spotřebovati všemi možnými způsoby, avšak tabulovým ovocem není. V jarních měsících náleží mezi nejkrásnější jablka a jeho lákavý vzhled zaručuje jeho odbyt.

19. Třiblický granát

20 Wealthy

20. Wealthy.

Zraje v září, vydrží do vánoc.

Americké jablko, střední velikosti (140-200 g), tvaru kulovitého, ke kalichu málo zúženého; bývá asi 70 mm vysoké, 90 mm široké.

Kalich jest malý, zavřený, v úzké, ne příliš hluboké a mírně žebernaté jamce.

Stopka jest slabší, dřevnatá, v širší, hluboké, rezaté jamce nerovného kraje.

Slupka jest jemná, hladká, málo mastná, na stromech ožíněná. Barvy slámově bílé, poněvíc hojně karmínově červeně pruhovaná. — Jemné tečky krásně se v červení vyjímají.

Dužnina jest velice jemná, měkká, hojně šťavnatá, rozplývavá, žlutě bílá, kolem kalichu narůžovělá, chuti znamenité, sladce navinulé, s malinovou příchutí.

Zraje koncem září, kdy slabě voní, asi do konce října uchovává svoji chuť, vydrží mnohem déle — až do vánoc, není však již tak dobré. V úplné zralosti jest vhodnou náhradou za »Malinové holovouské«.

Strom tvoří vyšší kulovitou korunu menších rozměrů, šlahounovitě se rozvětňuje. V **půdách** není vybíravý a i v písčných, zavlažovaných si libuje. Hodí se pro sady a zvláště pro domácí zahrady. Rodí brzy a hojně, málokdy vynechá. Pro malé zahrádky jest velmi vhodný keřový zákrsek, na duženu šlechtěný; též malým tvarům na jánčeti dobře se přizpůsobuje, pro jiné větší tvary lze použití s úspěchem dužén. Tvoří hojně dřeva, květné puky jsou dosti neznatelné, nasazuje často na koncích; řez užívá se normální, i když se nějaký puk uržne, ještě dost jich zůstane.

Jest dobrým opylovačem. Kvete prostředně pozdě.

Špatné vlastnosti: Jest vyhledáván obalečem jablečným.

Upotřebení: Jest jedním z nejlepších podzimních jablek. Svoji skvěle červenou barvou a hlavně prvotřídní chutí jest na prvním místě mezi tabulovým ovocem. Škoda, že nevydrží asi o 2 měsíce déle.

21. Vejlmek červený.

Zraje v listopadu, vydrží do dubna i déle.

Odrůda stará, pravděpodobně českého původu.

Plod prostřední velikosti, tvaru zploštělého, pravidelného, u kalichu tupě zakončeného, nejširší místo jest u středu plodu; bývá asi 80 mm široké, 70 mm vysoké.

Kalich jest uzavřený, hnědě zelený, úšty jsou velmi dlouhé, vodorovně se rozkládají v jamce mělké a široké, značně žebernaté. Žebra, velmi znatelná, táhnou se asi do poloviny plodu, kde úplně zmizí.

Stopka jest krátká, tlustá, hluboko zapuštěná, sedí v široké, hluboké, tupě zakončené rzi-vé jamce.

Slupka jest hladká, mastná a lesklá, zelenavě žlutá a téměř po celém plodu sytě až temně červeně pokrytá; charakteristické jsou červené, bílé a hnědé tečky.

Dužnina jest světlezelená až bílá, tuhá, dosti jemná, šťavnatá, chuti sladce navinulé, dobré, bez kořenité příchuti.

Jádrínek jest malý, komory střední, prostorné, s jádry světlehnědými, často nevyvinutými.

Sklízí se počátkem října, zraje v listopadu, vydrží dlouho do jara. Plodí střídavě, uspokojivě.

Strom roste z mládí poněkud spoře, později velmi dobře, tvoří rozložitou korunu, jest otužilý, daří se téměř v každé půdě; zvláště prospívá v půdách vlhčích, kde strom jest velice trvanlivý. Lze jej doporučiti pro širší stromořadí a sady.

Jest dobrým opylovačem.

Upotřebení: Dopravu snáší bezvadně, jest to dobrá tržní odrůda.

Pro Podkarpatskou Rus, kde jest hojně rozšířená, jest doporučena jako vedlejší tržní odrůda.

Synonyma: Štětínské červené, Roter Stettiner Apfel, Rouge de Stettin, Török Bálint.

21. Vejlmek červený

22. Hauptmannovo

22. Hauptmannovo.

Zraje v říjnu, vydrží do ledna.

Saské jablko, dosahující značné velikosti (až 500 gr.), tvaru kulovitého, k jedné straně sraženého.

Kalich jest otevřený, s krátkými ústy v široké a dosti hluboké, znatelnými žebry zhrbolené jamce; některá žebra se rozbíhají široce po plodu, aniž by pěkný tvar jeho znetvořila.

Stopka, asi 2 cm dlouhá, bývá hladká, v nálevkovité jamce, již zřídka přečnívá.

Dužnina jest žlutobílá, křehká, příjemná, velmi dobré, navinulé chuti. V přehnojených půdách trpí křenčením.

Jádrinec cibulovitý, dosti veliký, komory malé s hladkými stěnami, vždy s dvěma krátkými, dobře vyvinutými jádry. Osa jádrince uzavřená.

Strom roste velmi bujně, vzpřímeně, tvoří velké tmavozelené listy, které před opadáním nabývají krásného červeného podzimního zbarvení. Na vysokokmenech začíná roditi později, jako všechny odrůdy; na zákrskových podložkách, jmenovitě na jánčeti rodí velmi záhy. Na zákrskové stromy se velmi dobře hodí, přizpůsobí se snadno všem tvarům a snese dobře řez.

Upotřebení: Jest to v první řadě jablko výstavní, co do jakosti spíše hospodářské, jako Cellini, Královnino, Evino, Bismarckovo atd. Pro kuchyňské účely se velmi dobře hodí. — K vysazování ve velkém nelze jej doporučiti, avšak pro zahrádky jest velmi vhodné. Jedlá zralost nastává v říjnu, avšak při dobrém uchování se udrží i přes vánoce.

Synonyma: Rote Hauptmannsapfel.

23. Astrachán červený.

Zraje koncem července až zač. srpna.

Ruské jablko, prostřední velikosti (až 150 g), tvaru zploštěle kulovitého, ke straně sraženého; bývá až 60 mm vysoké, 70 mm široké.

Slupka jest jemná, modravě ožíněná, vespod lesklá, na slunci červená, ve stínu pak zelenavá neb bělavá, jemnými bělavými tečkami postříkaná.

Kalich jest velký, zavřený, široké ústí vztyčené, v široké, mělké, jemně žebérkované jamce.

Stopka jest silná, plstnatá, krátká, u malých plodů slabá a dlouhá, takže přečnívá jamku, která jest široká a mělká.

Dužnina jest měkká, hustá, šťavnatá, bílá, pod slupkou ke kalichu zarůžovělá, chuti sladce nakyslé, dobrá.

Jaderník jest dutoosý, stěny komor jsou rozpraskány; mají po 1—2 polovelkých jádrech, hnědě zbarvených.

Zraje koncem července, někdy dříve či později — vydrží asi 14 dnů.

Pro svoji ranost jest dobrou tržní odrůdou a předčasně česaná snáší dopravu.

Strom tvoří polokulovitou korunu; v mládí roste dobře, při úrodnosti pak spoře.

Na půdu a podnebí nečiní nároků. Daří se i v drsné poloze i v suché půdě.

Zákrsky a tvary šlechtí se na dužén, v dobých půdách i na jánče.

Jest dobrým opylovačem (samosprašný). — Kveté záhy.

Špatné vlastnosti: Strom trpí mšící krvavou a ve vlhké půdě rakovinou.

Upotřebení: Pro svoji ranost jest výborné jablko tabulové a tržní. Předepsaná velikost pro bednové plody la jakosti 100 gr. a 185 mm objem přes kalich a stopku. Pro sudové zboží 80 gr. váhy, 175 mm objem. Vedlejší tržní odrůda pro Čechy.

Synonyma: Roter Astrachan, Astracan rouge.

23. Astrachán červený

24. Hedvábné červ. let.

24. Hedvábné červené letní.

Toto jablko, nejspíše francouzského původu, jest prostřední velikosti (asi 120 g), konického tvaru; bývá asi 55 mm vysoké, 65 mm široké.

Kalich jest uzavřený, dlouhé zelené plstnaté úšty sedí v jamce zvlněné žebry, která v obvodu jamky nápadně vystupují a táhnou se zcela mírně přes plod.

Stopka jest zelená, plstnatá, trochu rezavá, přechází přes plod z jamky stopečné, která je dosti hluboká a široká, jemnou rzí pokrytá.

Slupka jest lesklá, hladká až kluzká, žlutozelené základní barvy, přes kterou jest rozmytá červeně, přes níž se táhnou tmavší pruhy, jimiž do zeleně přecházejí červené neb žlutohnědé červeně vroubené tečky, které jsou rozhozeny po celé ploše plodů. Plody na stromě jsou krásně ožněné.

Dužnina jest čistě bílá, místy zrůžovělá, jemná, šťavnatá, chuti příjemně navinulá.

Jádrinec jest veliký, široký, otevřený, s více jádry.

V teplém létě zraje již koncem července; nutno jej opatrně česati, aby se slupka nepoškodila. Vydrží asi 14–20 dnů, později moučnatí. Má se česati asi 2 týdny před uzráním.

Strom roste zdravě, nikdy ne mohutně, rozvětňuje se v husté, široce se rozkládající koruny, proto hodí se pouze do zahrad a sadů. Vděčné jest pro domácí zahrádky, pěstované v jakémkoliv zákrskovém tvaru. Pro větší tvary šlechtí se na dužén, pro malé na jánče.

Řez normální, omezuje se na nejnutnější.

Polohu žádá před větry chráněnou, v takové jde i do značné nadmořské výšky, ne však uzavřenou; v půdách nevybírám. V lepších polohách dává větší a vybarvenější plody. Jest velice úrodné.

Jest dobrým opylovačem. Kvete záhy, jest vůči mrazům hodně odolné.

Špatné vlastnosti: V půdách příliš suchých má mnoho odpadu a silně trpí obalečem.

Upotřebení: Na trhu pro svoji ranost a krásu láká; je dobré a osvěžující k jídlu, též v kuchyni dá se dobře upotřebiti.

25. Car Alexandr.

Zraje v říjnu, vydrží do prosince.

Ruské jablko, velmi veliké (až 600 g), kónického tvaru, ke kalichu zúžené, k jedné straně sražené; bývá as 80 mm vysoké, 98 mm široké.

Slupka jest lesklá, na omak kluzká, jemná, základní barvy bělavě zelené, při zrání slámově žlutá, větší část bývá pokryta zcelenými karmínově červenými žilami, které přechází do bledší červeně.

Kalich polootevřený neb otevřený; šedé vlnité úšty sedí v jamce široké, hluboké, jen krátce paprskovitě rezavé, zhrbolené širokými žebry, které se táhnou přes celý plod, aniž by jeho kulatost rušily.

Stopka jest silná, dřevnatá, hnědá, vězí v jamce hluboké, široké, krátce paprskovitě rzivé; u velkých plodů sotva úrovně jamky dosahuje, opačně zase u malých tuto přesahuje.

Dužnina jest zelenavě bílá, pod slupkou zažloutlá, měkká, šťavnatá, sladce navinulé chuti, bez zvláštní příchuti.

Jádrinec má širokou a dutou osu, komory veliké, pootevřené, v nich po 1—2 hnědých, krátkých jádrech.

Sklízí se koncem září a v polovině října k jídlu dospívá; při dobré chuti a úplně svěží vydrží do konce prosince, aniž by vadlo. Později ztrácí na chuti. Při úplné zralosti silně voní. Chybou jest, že se předčasně češe a proto vadne. Česati se musí opatrně, každé zmáčknutí jest znáti; pro dopravu má se pečlivě baliti.

Strom roste bujně, tvoří široké rozvětvené koruny, jest záhy úrodný, nezmrzne. Daří se všude, nejstálejší a nejkrásnější ovoce dává v chladnějších, výše položených místech, proti větrům chráněných, v půdách sušších, na vápno bohatých. Pro domácí zahrady se velmi dobře hodí. Každému tvaru se přizpůsobuje; k účelu tomu šlechtí se na jánče, pro velké tvary na dužén. Řez snáší dobře, tvoří krátké plodonoše.

Jest samosprašnou odrůdou. Květenství: od 24. dubna do 10. května.

Špatné vlastnosti: V uzavřených zahradách trpí monilií, ve vlhkých letech plody na stromech i po otrhání hnijí.

Upotřebení: Jest hledaným tržním ovocem a nádhernou okrasou pro stůl. Pro kuchyň jest oblíbené a hodí se dobře k sušení.

25. Cár Alexandr

26. Cellini

26. Cellini.

Zraje v říjnu—listopadu.

Anglické jablko, prostředně veliké (až 280 g i více), pravidelného, zdánlivě až kulovitého tvaru, ke kalichu tupě a u stopky ploše zakončeného; jest asi 80 mm široké, 65 mm vysoké. Povrch plodů bývá porušen plochými, málo znatelnými žebry.

Kalich jest otevřený, se širokými, ven vyhnutými ústami; prohlubinka široká, přiměřeně hluboká, drobnými žebérky pravidelně zhrbolená.

Stopka jest různé síly i délky, nejčastěji nepatrně přes plod přečnívá. Jamka stopečná jest široká a hluboká, šedě rzivá, příčně čárkovaná.

Slupka jest hladká a lesklá, žlutozelená, později zelenožlutá, sluneční strana lehce červeně pruhovaná a žíhaná; jemné tečky jsou málo znatelné, u kalichu jsou četnější. Plod při plné zralosti voní.

Dužnina žlutobílá, místy zarůžovělá, jest kyprá, šťavnatá, kořeněná, nakyslá, dobré chuti.

Jádrínek veliký a široký, komory nerozpraskané mají nejčastěji po 1 hnědém vyvinutém jádru, některé nemají vůbec jader.

Sklízí se v září, dozrává v říjnu; v listopadu jest nutno jej zkonsumovati, neboť později moučnatí.

Strom tvoří pěkné jehlancovité koruny, roste mírněji, záhy a každoročně bohatě rodí.

Na zákrscích i všech tvarech dobře rodí, dobře se tvaruje; řez provádí se normální a omezuje se na nejnutnější. Možno jej pěstovati i v hrncích.

Zavděk bere každou půdou, jen ve velmi vlhkých půdách a v polohách teplých a chráněných jsou plody malé, nevzhledné a podléhají monilii. — Jest to výborná odrůda pro horské polohy, kde jiné odrůdy trpí mrazy. — Přiměřený obsah vápna velmi prospívá vzrůstu.

Jest to samosprašná odrůda — dobře opyluje. Kvete prostředně záhy.

Špatné vlastnosti: Jest vyhledáván obalečem a jinými škůdci. V uzavřené poloze trpí padlím, při nevhodné výsadbě a vlhkém počasí hnilobou (monilií), takže někdy těžko se udrží několik zdravých plodů na stromě.

Upotřebení: Jest to úrodné podzimní jablko, zvláště pro drsné kraje doporučitelné, a byť bylo i dobré chuti, jest to ovoce převážně hospodářské.

27. Mohringenské růžové.

Zraje v říjnu, vydrží přes listopad.

Střední až veliké jablko, tupě ploše kulovitého neb i soudkovitého tvaru. Polovičky jsou stejné, příčný řez zcela kulatý.

Kalich zavřený, s prostředně širokými a dlouhými ústami; konce jejich jsou ven vyhnuté. Miska bývá mělká a široká, na úbočích zvlněná žebry, táhnoucími se přes plod.

Stopka jest dřevnatá, středně silná, asi 12 mm dlouhá, okraj jamky přečnává; jamka je značně hluboká, široká, hladká neb zcela málo zvlněná a slabě rží pokrytá.

Slupka jest kluzká, velmi hladká, s počátku zelenožlutá, později žlutavá, na slunci značně karmínově červeně potažená nebo tmavě červeně pruhovaná a žíhaná. Celý povrch jest poset jemnými tečkami. Plod slabě voní.

Bělavá dužnina bývá pod kalichem do široka začervenalá; jest jemná, kyprá, řídká, hojně šťavnatá, kořeněná, chuti vinné, nasládlé.

Jádrínek jest cibulovitého tvaru, prostorný, hladké komory, do osy otevřené, mají 2—3 světlehnědá jádra.

Jest to odrůda málo rozšířená, pěstovaná ojedíněle. Hodí se pro zákrskové stromy, na jánčetí šlechtěné.

Půdy vyžaduje úrodné, přiměřeně vlhké. Plodí záhy velice krásné ovoce. Nikdy snad nevynechá, zároveň však se stará, aby se nevyčerpala, proto sklizeň není nikdy přílišná.

Řez snáší dobře, plodonosné ratolesti jsou krátké; špatněji rozvětňuje, proto při řezu jest nutno s tím počítati a hlubším seříznutím neb děláním zářezů k docílení plného rozvětvení napomáhati.

Špatné vlastnosti nejsou známy, pouze, že list předčasně opadá.

Upotřebení: Krásný vzhled doplňuje prvotřídní chuť, takže se řadí mezi nejlepší tabulové ovoce.

Synonyma: Moringer Rosenapfel, Rose de Moringen, Moringer Pracht Calvill.

27. Mohringenské růžové

28. Baldwin

28. Baldwinovo.

Zraje v prosinci, vydrží do dubna.

V Americe velmi rozšířené jablko, vyvážené ve velkém do Evropy. Jest prostřední velikosti až veliké (asi 300 g), tvaru kulovitého.

Kalich jest zavřený, v hluboké jamce.

Stopka jest dřevnatá, střední délky (as 2 cm), v jamce dosti hluboké, nepatrně rezovité.

Slupka jest hladká, barvy žluté, na sluneční straně oranžově karmínová, s četnými jemnými hnědými tečkami. Nevadne. Vůně dosti znatelná.

Dužnina jest žlutavě bílá, jemná, měkká, kyprá, chuti sladké, jemně navinulé. Jest to tabulová, hospodářská a tržní odrůda.

Strom roste bujně a jest úrodný.

Jest špatným opylovačem. Kvetě prostředně pozdě.

Upotřebení: V Americe jest oblíbeným vývozním jablkem. U nás se všeobecně dobře daří a zvláště v půdách živných a polohách chráněných dosahuje značné velikosti a krásného vzhledu. O tom, jak si Američané odrůdu tuto cení, svědčí nejlépe okolnost, že postavili asi v r. 1900 ve městě **Wilmingtonu** ve státě **Masachusetts** pomník, jakožto t. č. nejdůležitějšímu vývoznímu jablku. Podle statistiky bylo v r. 1904 dovezeno do Hamburku 15. prosince 26.900 sudů jablek, a z toho 20.816 sudů obsahovalo **Baldwina**.

29. Harbertova reneta.

Zraje v prosinci, vydrží do února.

Německé jablko, veliké (asi 280 g), tvaru rozdílného, jest zpravidla ke kalichu zúžené, málo zhrbolené; jest asi 85 mm vysoké, 90 mm široké, jedna strana bývá nižší.

Kalich jest polootevřený neb zcela otevřený, úšty dosti široké, ke konci zúžené, zelené, pyřité, a jsou v prohlubince dosti hluboké, podle tvarů plodů širší neb užší.

Stopka jest poměrně slabá, dřevnatá, hnědá, je ve velmi široké jamce, do široka hodně rží pokryté.

Slupka jest hladká, lesklá, poněkud mastná, žlutá, tečkovaná, pokrytá zářivě karmazínově červenými pruhy.

Dužnina jest žlutavá, jemná, křehká, hojně šťavnatá, sladce navinulá, velmi příjemné chuti.

Jádrinec jest dutoosý, značné velikosti, otevřených komor, rozpraskaných stěn, s 1 jádrem.

Sklízí se v polovině října; předčasně sčesané zavadne; k jídlu dospívá začátkem prosince a do konce března vydrží. Snáší výborně dopravu, bez velikého balení, neboť i pomačkaná místa zaschnou a nekazí se.

Stromy rostou bujně, tvoří pěkné, pravidelné, široce kulovité koruny, hodí se k výsadbě do polních a domácích sadů a zahrad. Začíná plodit později.

Na zákrsky a tvary se nehodí, jedině volnému vzrůstu ponechaný zákrsek, na jánčeti šlechtěný.

Řez oddaluje plodnost.

Půdu žádá těžší, úrodnou, vápenaté hlínky jí svědčí nejlépe, musí býti propustná, ve vlhké půdě daří se jen s dostatkem živin a vláhy. — V suchých půdách se nedaří, ovoce padá, v dusíkem přehnojených půdách křenčí. Na polohu nečiní velikých nároků, je-li proti drsným větrům chráněna.

Jest špatným opylovačem. Kvete prostředně záhy. V květu není choulostivá a zřídka kdy květy zmrznou.

Špatné vlastnosti: Pozdě rodí, ovoce křenčí, v těžkých, příliš vlhkých půdách podléhá rakovině.

Upotřebení: Jest to výborné jablko pro stůl, domácí spotřebu i trh. Doporučeno jako vedlejší tržní odrůda pro Čechy a Moravu.

29. Harbertova reneta

30. Blenheimská reneta

30. Blenheimská reneta.

Zraje v listopadu, vydrží do dubna.

Anglické jablko, značné velikosti (až 500 g), ploše kulovitého pravidelného tvaru; bývá asi 75 mm vysoké, 90 mm široké.

Slupka téměř hladká, mastná; základní barva citronově žlutá, na sluneční straně až přes polovici plodu pokrytá oranžovou červení, která mizí řídce přetrhanými pruhy. Po celém povrchu jest hnědé, u kalichu nej hustší tečkování.

Kalich jest otevřený, úšty široké, krátké, v jamce mělké a široké.

Stopka jest prostředně silná, houževnatá, zluhavá, přechází přes plod v mělké, paprskovitě se rozšiřující, rzí pokryté jamce.

Dužnina jest velmi jemná, pevná, nažloutlá, hojně šťavnatá, výborné, nasládlé, jemně navinulé kořeněné chuti.

Jádrínek bývá malý, plnoosý, uzavřený, komory malé, uzavřené, stěny slabě rozpraskané a v nich po 1 jádru.

Sklízí se v polovině října; brzy trhaná vadne. Vydrží do dubna. Jest to la tabulová odrůda, ale i hospodářská a tržní.

Stromu se nejlépe daří v půdách hlubokých, těžších, s obsahem vápna a humusu, nesmí býti ale příliš suché neb zase mokré; polohy vlhké, ne příliš větrné, slunné, v rovině neb mírné vyvýšenině. Stromy rostou zdravě, tvoří mohutné, rozložitě, široké koruny.

Zákrsky a tvary nutno šlechtit na jánče, pro špatné půdy na dužén.

Řez normální.

Odrůda nesamosprašná; jest špatným opylovačem. Trpí pozdními mrazy. Květenství od 6. dubna do 12. května.

Špatné vlastnosti: Dostí náročná odrůda pro uzavřené teplé polohy; trpí mšicí krvavou; ovoce, zvláště velké plody, snadno křenčí. Hnojení močůvkou této vadě napomáhá. Později rodí, kde se však osvědčí, je prvotřídní.

Upotřebení: Jest to prvotřídní tabulové a tržní jablko, vhodné pro Čechy a Moravu.

Synonyma: Goldreinette von Blenheim, Reinette de Blenheim.

31. Vilémovo.

Zraje v listopadu, vydrží do dubna.

Německé jablko, nadprůměrní velikosti (170—250 g), tvaru skorem kulatého, mírně hrnatého; bývá asi 60 mm vysoké, 80 mm široké.

Kalich ponejvíce zavřený, v jamce mělký, zvláště, po okraji mírně zhrbolený.

Stopka jest silná, dřevnatá, dosti dlouhá. — Jamka stopečná jest hluboká a široká, rezavá a rezovitost rozšiřuje se na celý spodek plodu.

Slupka jest pevná, v plném vybarvení pěkně červená, dlouze a široce pruhovaná, s nápadnými, mírně vyvstálými rzičnými tečkami.

Dužnina jest bělavá, dosti šťavnatá, polojemná, chuti příjemné, sladce navinulé.

Češe se asi počátkem neb v polou října; čím později, tím je chutnější. K jídlu dospívá koncem listopadu, vydrží — aniž by vadlo — do konce dubna.

Stromy jsou nenáročné a otužilé, rostou bujně a zdravě, tvoří vznosné, méně rozkládající se koruny. Sázejí se i ve vyšších polohách do stromořadí. Rodí později a střídavě. Hodí se k přeroubování starších stromů jiných odrůd, plodí potom velice hojně a brzy stejnoměrně, veliké ovoce. Pro zákrsky keřové šlechtí se na jánče. Plodí později.

Jest špatným opylovačem.

Špatné vlastnosti: Pro podradnější chuť volí se do lepších půd odrůda cennější. Ovoce značně červíví.

Upotřebení: Jest to hospodářské jablko, vhodné pro obchod. Pomačkání není na slupce znáti, nemusí se proto mnoho baliti; pro stůl jest krásné a dobré, v kuchyni nechá se užitkovati jako každé jiné. Doporučeno jako vedlejší tržní odrůda pro Moravu.

Pro souvislé sady vysazují se zpravidla odrůdy chutnější, hodnotnější.

Synonyma: Kaiser Wilhelm, Empereur Guillaume.

31. Vilémovo

32. Ribstonský jadernáč

32. Ribstonský jadernáč.

Zraje v prosinci, vydrží do března.

Anglické jablko, střední velikosti (150—160 g), tvaru mírně zploštěle kulovitého; bývá asi 60 mm vysoké, 70 mm široké.

Kalich jest zavřený neb málo pootevřený; úšty krátké a široké jsou v mělčí a širší pravidelné jamce. Z jamky se táhnou žebra, která tvoří u kalichu vyvýšeninu, táhnou se dále přes plod, brzy se ztrácejí a zcela mírně jej hranatí.

Stopka jest dřevnatá, u velkých plodů silnější a kratší. Jamka jest dosti široká a hluboká, jednotlivé hrboly zúžené, hrubě rezavá. Rez rozptyluje se často paprskovitě téměř do poloviny plodu.

Slupka jest hladká, jemnou rzí hojně zdrsňelá, základní barvy zlatěžluté, na slunci nahnědle načervenalé, někdy i neurčitě pruhované.

Dužnina jest vonná, zprvu chruplavá, později křehce měkká, velmi jemná, žlutavá, chuti sladce navinulé, kořenité, výtečné.

Jádrínek jest malý, polootevřený, komůrky malé a v nich po 1—2 většinou nevyvinutých jádrech.

Sklízí se v první polovině října, předčasně otrhané plody nedocilují pravé chuti; zraje koncem listopadu, vydrží svěží a při dobré chuti i přes březen.

Strom roste bujně, tvoří nepravidelné, rozkleslé koruny; střed vzpřímený. Prospívá a libuje si v půdách kypřených, hlinitých, jílovitých, těžších, ne však nepropustných, dostatečně vlhkých. Pro pěstování v nížinách i rovinách se nedoporučuje, zato v hornatých krajinách s vlhkým ovzduším se osvědčilo.

Zákrskovým stromům i tvarovým se přizpůsobuje. Plodí na delším dřevě, nejvíce na koncích slabých větvíček a nutno toho při řezu dbáti. Květné puky jsou znatelné.

Plodnost nastává velice záhy po výsadbě, kvete každoročně; při špatném opylení úrodnost bývá nepravidelná. Také v uzavřených, dusných sádech málo plodí.

Jest špatným opylovačem. Kvete prostředně záhy.

Špatné vlastnosti: Plody křenčí, zvláště v půdách přehnojených, červiví, v nevhodných půdách strom rakovatí neb zase krnčí.

Upotřebení: Pro svoji výtečnou chuť jest považováno za nejlepší tabulové ovoce. Dopravu snáší dobře. Doporučeno jako vedlejší tržní odrůda pro Moravu.

33. Strýmka.

Zraje v únoru, vydrží do června.

Německé jablko, střední velikosti (asi 140 g), vejčitého tvaru; některé plody jsou nižší a kulatější; bývá asi 60 mm vysoké, 60 mm široké.

Kalich polootevřený, jamka mělká, plochými širokými žebry opatřená.

Stopka jest nestejná, tenká, plstnatá, v mělké, úzké, jemně rezovité jamce, na které objevují se na některých plodech malé hrbolky.

Slupka jest hladká, zelená, na sluneční straně červená, tečkovaná, znatelnými červenými pruhy pokrytá. Na některých plodech objevují se rezavé skvrny.

Dužnina jest zelená, trpká, při uzrání zeleně žlutá, polojemná, tuhá a šťavnatá, bez zvláštní chuti.

Jádrinec uzavřený, jádra dosti velká, vejčitá.

Češe se v polovině října, uzrává v únoru, vydrží do července, aniž by vadlo. Hodí se k přeroubování jiných odrůd.

Strom roste zdravě, dosahuje značného stáří, tvoří velké, rozlehlé, ale vzosné koruny. Stromy libují si v půdách těžších, vlhčích, propustných, v každé poloze. Lze ji sázeti všude, kde cennější odrůdy nelze pěstovati. Hodí se do stromořadí. Plodí později, málokdy vynechá.

Špatné vlastnosti: V jakosti zvlášť nevyniká, místy trpí rakovinou a plísni.

Jest špatným opylovačem. Kvete prostředně záhy.

Upotřebení: Pro obchod jest vhodné, dopravu snáší - i bez balení - dobře, v kuchyni dá se dobře upotřebiti, k výrobě ovocných šťav jest zcela dobré. Jest to běžná hospodářská odrůda.

Jest doporučena ve všech oblastech Československa pro vyšší polohy do stromořadí.

Synonyma: Grosser Bohnapfel, Gros Bohn.

33. Strýmka

34. Parména zlatá

34. Parména zlatá.

Zraje v listopadu, vydrží do března.

Plod střední, až velký (až 250 g i více), tvaru pravidelného, málo kuželovitého, při stopce poněkud ploché, ke kalichu zúžené; bývá asi 60 mm vysoký, 65 mm široký.

Kalich otevřený, dosti velký, v široké mělké jamce.

Stopka jest dlouhá, tenká, v pravidelné, dosti hluboké, jemnou rží tečkované jamce.

Slupka jest velmi jemná, žlutá, na sluneční straně červeně pruhovaná. Jemné tečky jsou po plodu rozptýlené.

Dužnina jest bílá, sladká, hojně šťavnatá, má velmi lahodnou, aromatickou chuť.

Jádrinec jest bezosý, komory jsou prostorné, jádra malá.

Sklízí se začátkem října, zraje v listopadu, vydrží až do března; nevadne. Dopravu snáší bezvadně, jest dobrou tržní odrůdou.

Strom z mládí roste bujně, tvoří vysokou kulovitou korunu, rodí záhy a je hojně úrodný. Hodí se k pěstování do stromořadí, sadů a domácích zahrad. Roste i v chudších půdách, mají se ji však věnovati půdy nejlepší, polohy nejprůzračnější.

Pro zákrsky i tvary jest velice vhodná a vděčná. Tvaru každému se lehce přizpůsobuje, řez snáší velmi dobře a ať jest šlechtěna na duženu neb jánčeti, rodí téměř každoročně, někdy až příliš, takže je nutno plody protrhat, účelně hnojit, zavlažiti, případně řezem strom zmladiti.

Jest velice dobrým opylovačem. Kvete prostředně pozdě.

Špatné vlastnosti: Strom i ovoce značně trpí chorobami, mšící krvavou, obalečem, fusicií, podléhá snadno rakovině, namrzá.

Upotřebení: Jest to velice výnosné jablko, na trhu jest hledané a oblíbené, k jídlu jest výborné, pro stůl okrasou. Doporučeno jako vedlejší tržní odrůda pro Čechy.

Synonyma: Winter Goldparmäne, Reine des Reinettes.

35. Worchesterská parména.

Zraje koncem září, v říjnu.

Anglické jablko, střední velikosti, tvaru kuželovitého, s jedné strany sraženého. Bývá asi 80 mm vysoké a asi 67 mm široké.

Kalich uzavřený, úšty krátce zašpičatělé, se špičkami dovnitř zahnutými. Kališní miska jest mělká a úzká, téměř bez žeber.

Stopka jest dlouhá, tenká, dřevnatá, v hluboké, úzké jamce.

Slupka jest hladká, poněkud mastná, světle zelenavě žlutá až žlutavá, na sluneční straně krvavě karmazínově začervenalá, zřetelně pruhovaná. Je to zabarvení velmi krásné, líbivé. Tečky jsou dosti četné, jemné a hnědé. Plod nevadne a mírně voní.

Dužnina jest bělavá, jemná, křehká, šťavnatá, příjemně sladce navinulá, osvěžující chuti, s mírně kořenitou příchutí.

Jádrinec dutoosý. Komory úzké, zaokrouhlené, s hladkými stěnami, s 1—2 prostředně velkými, většinou úplně vyvinutými, hnědými jádry.

Strom roste dobře, jest velmi úrodný a není choulostivý. Tvoří silné letorosty. Listy jsou velké, vejčité zašpičatělé, pilovité. Jest záhy a hojně úrodný. Tvoří koruny široce pyramidální.

Jest dobrým opylovačem. Kvete prostředně pozdě.

Zraje koncem září a v říjnu. Drží se asi 3 — 4 týdny.

Upotřebení: Jest to velmi krásné, vzhledné ovoce tabulové, vhodné rovněž pro kuchyň.

Synonyma: Worcester Parmäne, Worcester Parmäne, Worcester Pearmain.

35. Worchesterská parména

36. Adamsova parména

36. Adamsova parména.

Zraje v prosinci, vydrží do března.

Anglické jablko, střední velikosti, tupě kulovitěho tvaru bez zhranatění; u stopky jest ploše seříznutý. Největší šířka jest středem plodů.

Kalich bývá polootevřený až zavřený, široké a poněkud delší úšty sedí v jamce středně hluboké, sevřené, nálevkovitě rozšířené, krátce žebernaté.

Stopka jest silná, dřevnatá, hnědá, lehce ochmýřená, značně dlouhá, ústí jamky přesahující. Jamka stopečná není hluboká, jest paprskovitou rží pokrytá.

Slupka jest hladká, poněkud místy drsná, hojně rzivá; jemné tečky jsou pravidelně rozseté, u kalichu hustěji. Se stromu je barvy zelenavé, později žluté, na sluneční straně pěkně zarůžovělé; přes plod se táhnou krátké karmínové pruhy.

Dužnina jest světležlutá, kyprá, šťavnatá, citronově kořeněná, sladce navinulé chuti.

Jádrínek jest cibulovitěho tvaru; pouzdra mají stěny hladké, nerozpraskané, do osy přiměřeně otevřené a v nich 1—2 vyvinutá hnědá jádra.

Sklízí se koncem října; k potřebě dospívá od prosince a vydrží do března.

Strom roste dobře, tvoří kulovité nebo jehlanovitě koruny, později i lehce převislé. Hodí se na všechny tvary, šlechtěné na jánče i na dužén — podle půdy.

Půdy žádá úrodné, vlhko nesnáší. Daří se i v poloze vyšší (600 m).

Špatné vlastnosti: Při velké úrodnosti má mnoho odpadu. Vůči mšici krvavé a padlí jest málo odolná.

Upotřebení: Příjemná chuť řadí ji sice mezi tabulové ovoce, nemá však — při dostatečném výběru lepších odrůd — praktické ceny ve větším měřítku ji vysazovati.

Jest dobrým opylovačem. Kvete prostředně pozdě.

37. Parména šarlatová.

Zraje koncem září, vydrží do ledna.

Anglické jablko, prostřední velikosti (asi 130 gr.), tvaru kulovitěho neb kuželovitěho; bývá asi 62 mm vysoké, 70 mm široké.

Kalich bývá pootevřený, v jamce dosti hluboké, mírně žebernaté. Žebra, vzniklá u kalichu, táhnou se přes plod do jamky stopečné zcela ploše, oblost plodů málo porušují.

Stopka, prostředně dlouhá a dosti slabá, vyčnívá z nálevkovité hluboké jamky.

Slupka jest hladká až masná, lesklá, základní barvy slámově žluté, na sluneční straně krásně červeně zbarvená a pruhovaná; jest ojíňná a jemně tečkovaná.

Dužnina jest žlutavá, lehce zarůžovělá, jemná, šťavnatá, dobré, sladce navinulé chuti, s kořenitou příchutí. Slabě voní.

Češe se v polovině září, k jídlu dospívá postupně od října do konce prosince. Pro svou krásu jest to tabulové ovoce.

Strom roste zdravě, tvoří koruny široce rozložitě, až převislé, husté. Půdy vyžaduje hlubší, živné, ne příliš vlhké, polohy vyšší, proti větrům chráněné. Rodí pravidelně, téměř každoročně. Hodí se do zahrad jako vysokokmen neb polokmen. Pro domácí zahrádky na duženu šlechtěný volně rostoucí zákrsek dobře se uplatní. Rodí na delších plodonoších; tvarování dobře snáší.

Špatné vlastnosti: V hubených půdách dělá mnoho odpadů, strom je náchylný k rakovině.

Jest dobrým opylovačem. Kvete prostředně záhy.

Upotřebení: Vytríděné plody jsou okrasou stolu a v čas zralosti nemají pro svůj krásný vzhled konkurence, řadí se mezi prvotřídní tabulové ovoce.

Synonyma: Scharlachrote Parmäne, Parmain écarlate, Scarlet Pearmain.

37. Parména šarlachová

38. Rýnské

38. Rýnské.

Zraje v listopadu, vydrží do února.

Německé jablko, střední velikosti (155—250 g), tvar Parmény zlaté. Jest krásné, pravidelné, tupě kuželovité.

Kalich jest široce otevřený, má úšty dlouhé, široké, hnědé, ochmýřené. Sedí v mělké, široké, mírně zvlněné jamce.

Stopka jest slabá, dřevnatá, u větších plodů kratší, u menších delší, v prostředně hluboké, široké jamce, jež bývá skořicově paprskovitě rezovitá.

Slupka jest hladká, velmi lesklá, poněkud mastná. V době česání zelená, rudě pruhovaná, na loži zežloutne. Větší část plodu jest jasně červeně kropenatá a hustě tečkovaná; přes plod se jeví tmavší, kratší a řídké pruhy. Po celém povrchu jsou řídkce roztroušeny jemné, šedé tečky.

Dužnina jest jemná, měkká, hojně šťavnatá, žlutavě bílá, chuti příjemně sladce navinulé, bez zvláštní kořenité příchuti. Po rozkrojení zůstává dužnina bílá, nehnědne.

Jádrínek jest otevřený, má menší, po stranách krátce natrhnutá pouzdra a v nich krátká, spíše okrouhlá, hnědá jádra. Kališní rourka jest plná, jádrínek bezosý. Jest to kříženec Zlaté parmény a Bismarckova jablka.

Strom roste zdravě, tvoří krásné, jehlancovité koruny - jako u Parmény. K pěstování zákrsků hodí se výborně a dá se snadno normálním řezem přizpůsobiti každému libovolnému tvaru, aniž by plodnost utrpěla. Rodí záhy a hojně. Pro zákrskové tvary se šlechtí na duženy a jen pro lepší půdu na jance.

Synonyma: Rheinlands Ruhm.

39. Elise Rathke.

Zraje v říjnu, vydrží do února.

Plod střední velikosti (až 250 g), tvaru široce kuželovitého. Znatelná žebra jsou na temeni vyvstálá a mírně se táhnou po celém plodu k jamce stopečné, kde v povrchu mizí.

Stopka jest krátká, hnědá, dřevnatá, v hluboké, nálevkovité, uvnitř rezovité jamce.

Kalich jest zavřený, malý, v jamce široké, přiměřeně hluboké, uvnitř zvlněné, na okraji hodně žebnaté.

Slupka jest hladká, lesklá, na omak mastná, barvy žluté, na sluneční straně s krásnými pruhy, které jsou buď v celku nebo trhané. Plody slunci vystavené mají zahnědlé líčko. Celý plod jest pokryt šedohnědými tečkami, které zvláště u kalichu jsou husté a drobnější. Plod nevadne a voní.

Dužnina jest bělavá, dosti jemná, málo chruplavá, hojně šťavnatá, chuti sladce navinulé, mírně kořeněné.

Jádrinec jest malý, srdčitý, komory pootevřené, malé, s 1 jádrem. Stěny jádrince jsou rozpraskané; rourka kališní je plná, osa jádrince poloplná.

Zraje v říjnu, vydrží až do února.

Jest to strom s převislou korunou — smuteční jabloň.

V půdě ani poloze není vybíravý. Užívá se k výsadbě v domácích zahrádkách místo okrasných smutečních stromů, k docílení stínu nad odpočívadly. Dobře se uplatňuje v zákrskových a tvarových zahradách svým dešťákovitým vzrůstem. Vyznačuje-li se na kostru, působí velmi dekorativně.

Řez omezuje se jen na vyřezávání hustého dřeva a letorostů, které vzhůru vybíhají.

Jest dobrým opylovačem. Kvete pozdě.

Upotřebení: Hodí se k jídlu, hlavně však pro zpracování v kuchyni.

Převislý vzrůst napomáhá k brzké plodnosti, rodí pravidelně, téměř každoročně.

39. Elise Rathke

40. Řehtač soudkovitý

40. Řehtač soudkovitý.

Uzrává koncem září, vydrží asi 2 měsíce.

Jablko původu neznámého, nadprostřední velikosti (až 300 gr). Tvaru je převážně soudkovitého, ve středu nejširší, k oběma stranám stejnoměrně zúžené; bývá asi 80 mm vysoké, 70 mm široké.

Stopka jest slabá, dřevnatá a dlouhá, v mělké, nálevkovité, rzí pokryté jamce.

Kalich jest menší, uzavřený, v mělké, širší, ploše žebérkaté jamce.

Slupka jest hladká, na stromě jemně ojíněná, zelenavě žlutá, při dozrávání hnědožlutá, červeně mramorovaně pruhovaná. Krásně voní.

Dužnina jest jemná, běložlutá, hojně šťavnatá, chuti výborné, sladce navinulé, kořenité.

Sklízí se koncem září, dozrávání se prozradí vůní; dobře uložené vydrží až do vánoc. Češe-li se nezralé, silně zavadne, ztrácí šťávu a chuť, málo vydrží a stane se téměř neprodejné.

Strom tvoří pěkné, vysoké, mohutné koruny, v pozdějších letech převislé. Daří se hlavně v půdách hlubokých, úrodných a vlhčích. V písčítých, suchých plodí také, plody se však nevyvinou a před uzráním padají. Libuje si v chladnějším a vlhčím podnebí, kde jsou zvláště krásné plody, i v polohách značně vysokých, před větry chráněných.

Plodí dosti brzy, velice hojně. Po velké úrodě prospívá stromu vydatné pohnojení a občasné zmlazení korun. Hodí se k výsadbě polních a domácích sadů. K pěstování zákrskových stromů, volně rostoucích zákrsků hodí se na duženu neb svatojánčeti šlechtěný.

Řez vyžaduje delší.

Kvete prostředně pozdě, vůči mrazům jest tvrdý.

Jest dobrým opylovačem, sama však tato odrůda vyžaduje cizího opylení.

Špatné vlastnosti: V mokřích, těžkých půdách strom silně rakovatí, suché nesnáší, krní, trpí plísní. Podtrhnuté ovoce silně zavadne.

Upotřebení: Dopravu snáší velmi dobře, jest to jablko vývozní, na trhu hledané a plody tříděné jsou dobře placené. Řadí se mezi nejlepší tabulové ovoce. Odrůda tato jest pojata do výběru tržních odrůd pro Čechy a Moravu.

41. Nathusiovo.

Zraje v listopadu, vydrží do prosince.

Jest původu německého, tvaru měnivého, soudkovitého, střední velikosti (as 220 g). Pravidelných plodů jest málo, poněvíc jedna strana bývá vypouklá, druhá dovnitř mírně proláklá; bývá asi 85 mm vysoké, 75 mm široké.

Kalich jest malý, zavřený, v mělké, málo žebérkovaté jamce. Vzniklá žebra táhnou se do polovice plodů, některé plody jsou dosti znatelně žebornaté.

Stopka jest slabší, v úzké, hluboké, mírně zvlněné jamce.

Slupka jest velmi jemná, hladká, kluzká, barvy v místě zastíněném žlutavé, větší část je růžová, od slunce červeně zarudlá a význačně pruhovaná.

Bílá dužnina příjemně voní, jest jemná, hojně šťavnatá, chuti navinule sladké. Zvláště plody slunci vystavené nabývají velice dobré chuti.

Zraje koncem října, vydrží i přes leden. — Uchování je nestejně, nejlepší chuť má v listopadu.

Strom tvoří kulovitou korunu, vzpřímeně rostoucí, v půdě si nevybírání; dobře živěný a přiměřeně vlhké s vlhčím ovzduším jdou jim k duhu.

Hodí se pro domácí zahrádky. Osvědčuje se jako volně rostoucí zákrsek, na duženu neb jánčeti šlechtěný dá se každému tvaru přizpůsobiti. Potom dociluje se skutečně krásných, jedinečných plodů. Řez vyžaduje poněkud delší.

Špatné vlastnosti: V některém roce nenechá se ovoce déle udržet.

Upotřebení: Jest to překrásné podzimní jablko, dobré chuti, lákavého vzhledu, hodící se hlavně v kuchyni do pečiva.

Synonyma: Nathusius' Tauben-Apfel, Pigeonnet Nathusius.

41. Nathusiovo

42. Matčino

42. Matčino.

Zraje v listopadu, vydrží do února.

Americká odrůda, střední velikosti (asi 220 g), tvaru kuželovitého; bývá 75 mm vysoké, 72 mm široké.

Kalich jest malý, ponejvíce uzavřený, vězí v malých, jemně zhrbolených jamkách; z těchto táhnou se přes plod mírná žebra.

Slabé, krátké **stopky** přesahují zcela málo jamky stopěčné, které jsou hluboké a široké.

Slupka jest jemná, po otrhání se stromů žlutavě zelená, později zlatově žlutá. Velká část je pestře zbarvená, jasně začervenalá, tmavě pruhovaná. Jemné, červenavé tečky rozptylují se nezřetelně po plodu.

Dužnina jest velice jemná, vonná, měkká, tmavě žlutá, aromatická, s příjemnou, navinulou chutí.

Jádrinec má širší dutou osu, komory prostranné.

Zraje v listopadu, vydrží při své chuti a šťavnatosti, aniž by vadlo, do února. Češe se počátkem října. Jest velice cenné pro stůl, dopravu snáší dobře, pro svůj vzhled je na trhu hojně vyhledáváno a placeno.

Půdy žádá hluboké, úrodné, dostatečně vlhké, těžší, ne příliš teplé. — Polohy žádá slunné, vlhké, mírně otevřené, nepříliš drsné.

Strom roste dosti spoře, tvoří kulovité, později málo rozložené koruny. Hodí se pro sady a domácí zahrady ve tvaru jakémkoli. Pro zákrskové stromy a tvary se osvědčuje. Šlechtí se na dužén i jánce. Plodí velmi záhy a málokdy vynechává.

Řez snáší dobře; silnější plodonoše jest nutno občas proříznouti, aby příliš nesílily.

Špatné vlastnosti: Tvoří mrazové skvrny; (lépe šlechtiti ve školkách v koruně na pláň), dosti červiví, v suchých půdách opadáva a špičky větévek zasychají.

Upotřebení. Jest to prvotřídní tabulové ovoce, mající krásu i chuť; kde jsou příznivé podmínky, jest to velice výnosná odrůda tržní, hlavně pro Čechy.

Synonyma: Nonetit, Mutter-Apfel, Mother.

43. Parkerovo.

Zraje v březnu, vydrží do května i déle.

Anglické jablko, prostřední velikosti, poměrně těžké (až 150 g), pravidelného, téměř kulovitěho tvaru, ke kalichu málo zúženého; bývá asi 58 mm vysoké, 70 mm široké.

Kalich jest buď zavřený neb pootevřený, má dlouhé, špičkami na zad ohnuté úšty, sedí v prostorné, ploché, zřídka kdy žeběrky porušené jamce.

Stopka jest polodřevnatá, slabá, přečnívá nad jamku, která jest hluboká, nálevkovitě rozšířená, rzivá.

Slupka jest celkem tenká, drsná, celá pokrytá jemnou, souvislou, bronzově hnědou rzí. Základní světlezelená, později žlutá barva pouze místy prosvítá. Bělavé tečky neruší celkový vzhled.

Dužnina jest hustá a pevná, žlutavá, šťavnatá, znamenitě, sladce navinulá, aromatické chuti, s jemnou renetovou příchutí.

Jádrínek jest malý, otevřený, komůrky malé, nepatrně popraskané a otevřené, v nich po 1—2 dobře vyvinutých jádrech; jádrínek jest bezosý.

Sklízí se co nejpozději, koncem října, možno-li i déle; předčasně utržené vadne. Zraje v prosinci a je-li dobře sklizeno a uloženo, vydrží do května i mnohem déle.

Strom má mírný vzrůst, tvoří menší, úhledné kulovité koruny, možno jej pěstovati i ve stromoradích. Daří se všude, dobrých výsledků dává však za nejpriznivějších podmínek; vyžaduje půdy obdělávané, hluboké, přiměřeně vlhké, polohy snáší i vyšší, otevřené s vlhkým ovzduším.

Pro zákrskové stromy se šlechtí na dužén (výjimečně na svatojánče) a může se s úspěchem pěstovati na jakémkoliv tvaru. Rozvětňuje velice dobře, pravidelně roste. Květné puky tvoří na delších ratolestech a používá se proto delšího řezu. Ploditi začíná velice záhy, hojně a pravidelně. Jest dobrým opylovačem. Kvete prostředně pozdě. **Špatné vlastnosti:** V nevhodných půdách a za nepříznivých podmínek (sucho a j.) tvoří mnoho odpadového ovoce, jest vyhledáván obalečem jablečným a j. škůdci.

Upotřebení: Jako kožené jablko má mnoho ctitelů a na trhu v jarní době, vkusně v bedničkách balené, dociluje vysokých cen. Na stůl jest výtečné, hodí se i na zpracování ke všem účelům. Tržní odrůda pro Čechy, Moravu i Slovensko.

43. Parkerovo

44. Akerö

44. Akerö.

Zraje v prosinci, vydrží do března.

Švédské jablko, střední velikosti až velké (asi 200 g), tvaru nepravidelného, různě zhranatělého, ke kaliehu zúženého, častěji vyšší než širší; bývá asi 75 mm vysoké, 85 mm široké.

Kalich polozavřený, v nehluboké a nepravidelné jamce, která jest značně žebérkatá. — U velkých plodů žebra vynikají a táhnou se přes plod a v nestejných místech se ztrácejí.

Stopka nebývá stejná, většinou jest krátká, takže jamku nepřechází a silná; jamka jest nálevkovitá, hlubší, hladká, málo rezavá.

Slupka jest hladká, lesklá, barvy jedinečné, světlé žlutě cihlové, na sluneční straně rudé, s tmavým, krátkým, přerušovaným žíháním.

Dužnina jest jemná, žlutobílá, znamenité, sladce navinulé, mandlové chuti.

Jádrínek jest široký, komory velké, otevřené, stěny popraskané, v nich obyčejně po 1 tmavolnědém jádru. Osa jest dutá, rourka kališní široká, před jádrínkem uzavřená.

Sklízí se v říjnu, k jídlu dospívá v prosinci, vydrží svěží do časného jara.

Strom roste z mládí bujně a zdravě, později tvoří jehlancovité koruny.

Plodí záhy, hojně a pravidelně.

K pěstění zákrskových stromů se dobře hodí. Pravidelně rozvětňuje; dobře se tvaruje.

Upotřebení: Jest to velice vzhledné a při tom chutné jablko a řadí se k prvotřídním odrůdám.

Jest dobrým opylovačem.

45. Granátka.

České jablko, rozšířené na Klatovsku. Jest střední velikosti (až 210 g), pravidelného, plochého tvaru; bývá asi 60 mm vysoké, 80 mm široké.

Kalich jest většinou uzavřený, má úšty šedě plstnaté, krátké, proti sobě skloněné. Jamka kalíšní jest malá a mělká, téměř neznatelně žebnatá, porezavělá, po okraji kruhovitě čárkovaná. Na obvodě jamky vzniká pět mírných vyvýšenin, které se téměř neznatelně přes celý plod táhnou.

Stopka bývá nestejně síly i délky; bývá rzivá neb chloupkatá, v mělké, jemně paprskovitě světle porezavělé jamce.

Slupka jest dosti tuhá, hladká, málo lesklá, barvy světle zelenavé, s jasně červeným líčkem. V plné zralosti jest barvy citronově žluté, takže plod nabývá velmi lákavého vzhledu. Řídce rozptýlené rzivé tečky jsou ponejvíce jemné. Místy objeví se na povrchu i korkovina.

Dužnina jest bělavá, jemná, hustá a šťavnatá; po rozkrojení voní a na vzduchu hnědne, chuti jest dobré, převážně sladké, slabě naviňulé.

Jádrinec má osu dutou, stěny komor natrhavé a v nich nestejný počet jader, která nebývají vždy dostatečně vyvinutá.

Sklízí se co nejpozději — v druhé polovině října, k jídlu dospívá v březnu, vydrží do léta.

Strom roste zdravě, tvoří vzhledem kulovitou korunu, hodí se k výsadbě i do širších stromoradií. Vyniká velikou vzdorností vůči mrazům a i ve květu nepodléhá tak snadno změnám povětrnostním. Doposud se zdá, že na půdy i polohy není náročný. Na zákrskových podložkách dobře roste a plodí. Úrodnost jest velmi stálá a hojná. Dřevo plodonosné jest krátké. Kvete prostředně pozdě. Hodí se do vyšších poloh.

Špatné vlastnosti: Podřadnější chuť dužniny zabraňuje, aby se ve velkém množství rozšiřovala.

Upotřebení: Trvanlivost a pěkný vzhled řadí ji mezi vyhledávané obchodní ovoce, které krásou samo se prodá.

45. Granátka

46. Miltenberské

46. Miltenberské.

Zraje v říjnu, vydrží do listopadu.

Německé jablko, povstale křížením Grahama jablka s Gravštýnským. Plod jest veliký, krásného, tupě kuželovitého tvaru; bývá asi 85 mm široké, 95 mm vysoké. Jest to jedno z nejkrásnějších jablek.

Kalich jest polootevřený, úšty delší, v jamce hluboké, úzké, nálevkovitě rozšířené, zhrbolené.

Stopka jest kratší, v prostředně hluboké jamce.

Slupka jest se stromu zlatově žlutá, na sluneční straně má nádhernou, rozmytou stříkanou červen, což ovoci dodává skvělého, nápadného vzezření.

Dužnina jest bílá, kyprá, málo aromatická, jemně navinulá.

Strom roste z mládí velmi bujně, tvoří krásný, silný kmen. Má vzrůst po mateční odrůdě, t. j. Grahamova jablka, má však poněkud štíhlejší výhony. Úrodnost jest velmi dobrá a pravidelná, následkem čehož nabývá koruna později převislého, jako smutečního tvaru. Pro vysokokmeny se hodí velmi dobře a zvláště do volných, otevřených poloh. Pro svůj ideální vzrůst se nechá pěstovati v jakémkoliv zákrskovém tvaru. Dobře se hodí k přeroubování jiných odrůd, jmenovitě neúrodných, nebo pozdě úrodných, na př. Boskoopské, Gravštýnské, Kardinál žíhaný a j. Jest to velmi nenáročná odrůda. Větve nutno přivazovati, aby se pod tíhou plodů nelámaly. Dá se při něm dobře použití Lorettova řezu. Kvete prostředně záhy.

Špatné vlastnosti: Za vlhkého léta plody snadno křenčí a skelnatí; mimo toho již před zralostí padají a jest nutno pilně je protrhávati. Mladé letorosty jsou napadeny mšicemi listovými.

Upotřebení: Jest to tržní ovoce prvního řádu, hodící se výborně na tabuli a na výstavu, kde vzbuzuje vždy pozornost a obdiv. Sklízeti se má vždy koncem září — v říjnu.

47. Velkovévoda bádenský.

Zraje v září, vydrží přes říjen.

Německé jablko, velké, až velmi velké (až 400 g), ploše kulovitého, kalvitovitého tvaru. Někdy bývá plod vyšší než širší. Bývá asi 80 mm vysoké, 98 mm široké. Význačných pět žeber táhne se od kalichu přes celý plod a dodává plodům elegantního vzezření. Některé žebro jest vyvinutější než ostatní.

Kalich jest většinou otevřený, v hluboké, žebernaté jamce.

Stopka jest krátká, středně silná, zřídka přes jamku vyčnívající; jamka bývá paprskovitě rezovitá.

Slupka jest světležlutá, později citronově-žlutá, na sluneční straně jemně začervenalá nebo červeně tečkovaná, velmi jemná.

Křehká, žlutavě bílá dužnina má jemně nakyslou chuť, beze vší zvláštní příchuti.

Čese se v druhé polovici září, má se do konce října spotřebovat, později ztrácí na chuť, moučnatí a stává se bezcenné. Jest to výstavní jablko, škoda, že není lepší jakosti.

Strom roste bujně, tvoří vysokou, málo převislou korunu, začíná záhy po výsadbě ploditi a rodí pravidelně přes rok. Nasazuje bohaté plodonosné větvičky, takže není přílišného řezu zapotřebí, pouze častější průklest koruny. Na vysoké a polokmenné stromy hodí se do poloh před větrem chráněných, neboť vítr snadno plody shazuje. Pro zákrsky a zákrskové tvary vůbec hodí se znamenitě, tvoří krátké plodonoše, zvláště na svislých a vodorovných kordonech dociluje se krásných plodů. Daří se nejlépe v půdách těžších. Pro malé tvary a úrodné půdy může se šlechtiti na jánče, pro větší výhradně na dužén. Na jánčeti se brzy vyčerpá následkem velké plodnosti. Řez používá se střední, snáší jej velmi dobře.

Jest dobrým opylovačem, kvete prostředně záhy.

Špatné vlastnosti: Plody v tučné půdě křenčí. Strom trpí padlím. Ovoce podléhá často rychlé zkáze.

Upotřebení: Jest ozdobou pro stůl, k jídlu, není-li jiné, jest dobré. Pro trh jest lákavé, musí se k vůli jemné slupce pečlivě baliti.

47. Velkovévoda bádenský

48. Libernáč Winitzy

48. Libernáč vinický.

Zraje v listopadu, vydrží do ledna.

Velmi veliké, snad největší ze všech existujících (až 850 g). Tvar jest zhranatělý, šířky 130 mm, výšky 120 mm.

Kalich jest uzavřený nebo pootevřený, v hluboké, přiměřeně široké jamce. Okolí kališní jamky jest návrchu zhranatělé, žebra táhnou se znatelně po celém plodu. Některá jsou zvláště vyvstálá.

Stopka jest poměrně krátká, silná a bývá až 2 cm hluboko pod okrajem jamky. Tím se dá vysvětliti to, že plody sedí těsně na plodonosi a vítr jimi nemůže pohybovati a proto také tak snadno nepadají. Jamka stopečná jest široká, hlub. (až 3 cm), zhranatělá, hustou rzí pokrytá.

Dužnina jest bílá, pod slupkou žlutavá, řídká, hrubá, tuhá, málo šťavnatá, chuti sladce navinulé, dosti příjemné.

Jádrínek jest poměrně malý, kulovitý, komory menší s popraskanými stěnami, do osy otevřené. Osa dutá. Jádra malá, skoro kulatá, tmavohnědá, plná, po 2—3 v komoře.

Slupka jest hladká, mdlé lesklá, mástná. Základní barva jest slámově žlutá, na sluneční straně mírně zarudlá, má více nebo méně červené mramorování, které místy mění se v pruhy. Některé plody bývají téměř celé bílé.

Strom roste bujně, při plodnosti mírněji. Tvoří široce jehlancovitou, pravidelnou korunu, která následkem veliké plodnosti stává se poněkud převislá.

Daří se v půdách hlubokých, úrodných a vlhkých, dostatečně vápenitých.

Jest dobrým opylovačem.

Polohy snáší i vyšší, před větry chráněné, libuje si tam, kde jest vlhké ovzduší. Nejvýhodnějším tvarem jest zákrsek. Pro menší tvary se hodí a šlechtí se na svatojánče; pro velké nebo do špatnějších půd na dužén.

Řez jest nutno prováděti pravidelně, abychom nebyli nuceni mnoho nikdy řezati. Při tvarových stromech vedoucí výhony řezemě dlouzeji a napomáhá se k docílení rozvětvení zářezy.

Plodí velice záhy, hojně, a přinese skoro každého roku aspoň několik plodů.

Mšicí krvavou netrpí.

Špatné vlastnosti: Za vlhkého léta křenčí; v suchých a chudších půdách jsou plody malé.

Upotřebení: Pro svoji velikost jest okrasou a chloubou zahrady, na výstavách vzbuzuje obdiv; jest vhodné zvláště pro kuchyň.

49. Kalvil bílý zimní.

Jablko neznámého původu, jest veliké (400 g i více), kalvilového, žebernatého tvaru.

Kalich jest polootevřený neb přivřený, úšty, dosti široké, sedí v hlubokých jamkách, krásně žebernatých; žebra jdou přes celý plod, který hranatí a dodávají mu elegantního žebernatého tvaru.

Stopka dosahuje okraje jamky, jest slabá, dřevnatá, částečně rezavá, u menších plodů delší.

Slupka jest jemná, na stromě modravě ožněná, základní barvy bělavě zelené, později jasně žluté, někdy na sluneční straně slabě ožehnutá. Bývá poseta zahnědlými, někdy červeně vroubenými tečkami.

Dužnina jest žlutavě bílá, velice jemná, kypřá, velmi šťavnatá, chuti výborné, jahodově kořeněné, libě navinulé, sladké, se vzácnou ananasovou příchutí.

Jádrínce jest dutoosý, komory pootevřené, s 1–2 jádry, stěny rozpraskané.

Sklizeti se musí velice opatrně a pečlivě co nejpozději, asi v polovině října; k jídlu dospívá v prosinci a vydrží při výborné chuti a šťavnatě dlouho do jara.

Půdy vyžaduje úrodné, častěji hnojené, polohy teplé s vlhkým ovzduším. Spíše snáší chladno, nežli sucho.

Hodí se k pěstování s úspěchem pouze na zákrskových stromech, na svatojánčeti šlechtěných. Nejvýhodnější jsou tvarované stromy na slunečných zdech, přednívajících střechou chráněné.

Řez se provádí delší, omezuje se pouze na nejnútnejší, a ošetřuje-li se strom správně, plodí dosti záhy.

Kvete prostředně pozdě. Jest dobrým opylovačem (samosprašný).

Špatné vlastnosti: Trpí fusicladiem, padlím a jinými škůdci.

Upotřebení: Jest to nejcénnější jablko, prodávané v obchodech jako lahůdka. Za plody čisté, sáčkové, nepomačkané nebo jinak poškozené (stopka), tříděné, docílují se vysokých cen. Vkusné balení ceny ještě zvyšuje. Pro trh jsou ustáleny tyto velikosti:

Kabinetní ovoce:

- a) přes 300 g
- b) nad 260 g
- c) nad 220 g

Plody první jakosti:

- 80–100 g
- 100–140 g
- 140–180 g
- 180–220 g

49. Kalvil bílý zimní

50. Aderslebenský kalvil

50. Aderslebenský kalvil.

Zraje v listopadu, vydrží do března.

Kříženec kalvilu bílého zimního s Granštýnským jablkem, znamenité jakosti. Plod jest veliký, žebernatý, váhy až 250 g, tvaru kalvilovitého; bývá až 80 mm vysoký, 90 mm široký.

Kalich otevřený neb polootevřený, v jamce mírně žebernaté, hlubší. Vzniklá žebra táhnou se přes plod dosti znatelně.

Stopka tenká v hlubší, široké jamce.

Slupka jest hladká, málo lesklá, žlutavě zelená, s krásným červeným líčkem.

Dužnina jest bílá, křehká, velice jemná a šťavnatá, chuti sladce navinulé, lahodné.

Sklízí se v polovici října; předčasně utržené plody vadnou. V dobrém sklepě vydrží do března i déle, potom však moučnatí. Jest to tabulové ovoce.

Stromy z mládí rostou bujně, později mírněji, rozložitě. Nasazuje hojnost plodonosných větviček, rodí velice brzy v každém tvaru. Daří se v půdách hlubokých, živných, spíše lehčích; v půdách nepříznivých předčasně opadávají listy a ovoce zakrňuje.

Polohy snáší chladnější, chráněné. Pro domácí zahrádky hodí se znamenitě v každém zákrskovém tvaru, na duženu i na jánčeti. Vždy dobře rodí.

Řez u tvarů z mládí poněkud delší, později normální.

Špatné vlastnosti: Strom ve studených, ulehavých půdách rakovatí; za nepříznivých vegetačních podmínek trpí chorobami a škůdci.

Jest dobrým opylovačem. Kvete prostředně záhy.

Hodí se pro zahrádky i pro obchodní ovocnictví.

51. Londýnský jadernáč.

Zraje v prosinci, vydrží do dubna.

Anglické jablko, prostřední velikosti až veliké (až 300 g), tvaru hranatého, kalvilovitého, které pěti pěknými žebry vyniká; bývá asi 70 mm vysoké a 90 mm široké.

Kalich jest pootevřený neb zavřený, úšty široké, krátké, v dosti hlubokých a širokých jamkách, v nichž vznikají žebra, která se táhnou přes plod asi na spodní polovinu, kde mizí.

Stopka jest rozdílné délky, bývá dosti silná, dřevnatá, v hluboké, široké, zelené, jemně porozavělé jamce.

Slupka jest na stromě jemně ojiňená, zcela hladká, lesklá, základní barvy po uzrání krásně žluté, narudlé. Jemné, bělavě vroubené rzivé tečky rozptylují se a mění se k temeni v bělavé pihy.

Dužnina jest žlutavá, jemná, měkká a šťavnatá, chuti výborné, sladce navinulé, s aromatickou příchutí.

Sklízí se co nejpозději, asi v polovině října; brzy sčesané ovoce sice nevadne, nikdy však nesežloutne a při předčasném česání, kdy ještě plody drží pevně na stromech, se mnoho plodonosných větviček uláme. K jídlu dospívá koncem prosince a vydrží při své chuti a šťávě do května.

Strom tvoří koruny široce kulovité, větve se rozkládají, hustě rozvětvují a obrůstají hojně plodonosnými ratolestmi. Jest nutný častější průklest. Později vzrůst ochabuje, stromy se musí přihnojiti a silným řezem zmladiti. Ploditi začíná záhy po výsadbě, hojně, někdy až přílišně. Strom jest náročný; s prospěchem daří se v teplé, úrodné, vápenité, dostatečně vlhké půdě. Poloha má se voliti teplá a chráněná. Možno jinak vysazovati i do vyšších poloh.

Pro zákrskové stromy se dobře hodí, zvláště pro keřové zákrsky. I malým tvarům se lehce přizpůsobuje, na svatojánčeti šlechtěných. Řez snáší, dobře rozvětňuje, tvoří krátké plodonoše.

Jest dobrým opylovačem. Kvetे prostředně pozdě.

V době květů nezmrzá.

Špatné vlastnosti: Kde nejsou příznivé klimatické a půdní podmínky, jest lépe od pěstění upustiti. Strom trpí padlím, nestříká-li se, fusiladiem.

Upotřebení: Dopravu snáší dobře, plody čisté, vytríděné, řadí se mezi nejlepší tabulové ovoce a jest na trhu hledané a dobře placené.

51. Londýnský jadernáč

52. Bojkovo

52. Bojkovo.

Zraje v lednu, vydrží do května.

Německé jablko, veliké (až 300 g), tvaru kuželovitého, zhrboleného, s vyvinutými žebry; bývá asi 96 mm široké, 90 mm vysoké.

Slupka jest hladká, jako vosková, bělavě žlutá, na sluneční straně jemně začervenalá, s roztroušenými bělavými, tmavěji oroubenými tečkami; mnohé plody mají i krásně zarudlé líčko.

Kalich jest téměř uzavřený, dlouhé úšty sedí v jamce prostředně hluboké, v níž vzniká pět žeber, která okraj jamky hrbolí a běží znatelně přes plod.

Stopka jest střední síly, dřevnatá, žlutavě hnědá, delší, přechází přes plod; jamka hluboká a široká, paprskovitě rozbíhající, je rezovitostí pokrytá.

Dužnina jemná, zdánlivě hrubozrná, bílá, se žlutavým nádechem, pevná, šfavnatá, s kořeněnou, vinně nakyslou chutí.

Jádrinec jest střední, dutoosý, polootevřený; komory vlhké, s popraskanými stěnami, obsahují po 1 nahnědlém, vyvinutém jádru. Česati se má co nejpozději, asi v druhé polovině října; předčasně otrhané plody nedocilují ani při úplné zralosti chuti. K jídlu dospívá koncem února a vydrží, aniž by ztrácelo chuti a šťávy, pozdě do léta.

Strom v mládí roste bujně, tvoří úzce rozvětvenou, vysokou korunu, při úrodnosti přirůstá slabě, větve široce se rozkládají.

Na klima i půdu není příliš náročný; ve vyšších a otevřených polohách je úrodnější, zdravěji roste a plodí lépe vyvinuté plody, v chudých půdách, postrádajících vláhu, valně se nedaří. Stanoviště k výsadbě možno voliti jakékoliv; uzavřená místa nesnáší.

Zákrsky šlechtí se na dužén, pro tvary volí se odrůdy cennější.

Řez omezuje se na nejnutnější. Plodí záhy po výsadbě, rodí pravidelně, nikdy přespráší.

Samosprašná sorta — dobře opyluje. Kvete prostředně pozdě: od 4. do 11. května.

Špatné vlastnosti: V uzavřených, nízkých polohách trpí padlím, fusicladiem a j. škůdci.

Upotřebení: Je to více hospodářské jablko, avšak pro svoji krásu v pozdním jaře dobře se prodává a každého uspokojí i na stole. Dopravu, i bez zvláštního balení snáší dobře. Tržní odrůda pro Čechy a Moravu.

53. Berlepschova reneta.

Zraje v prosinci, vydrží do května.

Německé jablko, prostřední velikosti, asi 65 mm vysoké a 70 mm široké, ploše kulovité; 5 silně vyvinutých žeber táhne se přes největší šířku plodu, takže průřez není okrouhlý.

Kalich jest uzavřený, v mírně hluboké, pěti žebry zhrbolené jamce.

Stopka jest dřevnatá, krátká, v pravidelné, úzké, nálevkovité jamce.

Slupka hladká, mastná, zelenavě žlutá, na sluneční straně cihlovou červení pokrytá s cínobrově červenými pruhy. Má četné, jemné, hvězdičkovité tečky.

Dužnina je dosti pevná, hojně šťavnatá, velmi jemné kořeněné chuti. Šťavnatost vydrží až do jara.

Jádrinec prostředně veliký, jádra dokonalá, četná. Svazky cévní žlutavé. Má se sklízeti koncem října. Na loži nevadne, jen při předčasném sklizni, nebo špatném uschování. Poněvadž je slupka pevná, dá se dobře zasílati.

Strom roste bujně, později mírněji. Tvoří korunu vzpřímenou, jehlancovitou nebo vysokokulovitou, později více do široka se rozkládající. Tvoří krátké plodonose. Dobře rozvětluje, má zdravé a otužilé olistění. Hodí se pro vysokokmeny, polokmeny a zákrsky, rovněž tak pro všechny zákrskové tvary. Na aleje se méně hodí, ježto plody jsou příliš lákavé, pozdě zrají a nejsou odolné vůči větrům a strom je dosti náročný. Kde jsou živné a přiměřeně vlhké půdy a kde se pěstují intensivně spodní kultury, hodí se pro extensivní poľní hospodářství. Pro zahrádkáře se hodí pro všechny tvary stromů. Pro dobré půdy se zákrskové stromy šlechtí na jánče, pro špatné na dužén. Kvete prostředně záhy, květenství trvá dosti dlouho. Květy jsou proti mrazům otužilejší nežli Boskoopské. Rodí záhy a pravidelně. Netrpí škůdci.

Jest dobrým opylovačem. Kvete pozdě.

Špatné vlastnosti: Strom je náročný na půdu, ve vlhčích půdách má sklón k rakovině a není příliš spolehlivý v úrodnosti. Nehodí se k přeroubování jiných stromů.

Upotřebení: Jest to tabulové ovoce, které ve vhodných půdách a polohách se dobře uplatní. Na trhu je dobře placeno.

53. Berlepschova reneta

54. Kardinál žiháný

54. Kardinál žíhaný.

(Šálové).

Zraje v říjnu, vydrží do prosince.

Plody jsou velké, až velmi velké (až 500 g), tvaru nestejného, měnivého. Bývají také tvaru pravidelného, jiné zase jsou zhrnatělé, vždy však žebernaté. Po rozkrojení nejsou obě poloviny stejné. Význačná žebra jsou nápadně vyvinutá, zvláště u kalichu a stopky; bývají asi 90 mm vysoké a 80 mm široké.

Kalich jest pootevřený neb zavřený, prohlubina kalichu středně veliká, kotlovitá.

Stopka jest krátká, tlustá. Jamka stopečná hluboká, nálevkovitá, rží pokrytá.

Slupka mastná, jemná, žlutá, krásně žíhaná, slabě červenými tečkami pokrytá.

Dužnina bělavá, šťavnatá, chutí příjemně navinulá, kořená.

Jádrinec veliký, bezesý, komory prostorné, s nevyvinutými jádry.

Sklízí se koncem září, dobře uložené vydrží do prosince i déle. Příjemně voní.

Stromy rostou velmi bujně, tvoří mohutné, převislé, rozložené koruny, k výsadbě jest nutno počítati s velkou vzdáleností. Do alejí se nehodí. Daří se v každé, pro jabloně způsobilé půdě, mírně vlhké. Vyšší polohy snáší dobře. Rodí později, potom hojně.

Pro zákrskové stromy se hodí méně, jedině na volně rostoucí zákrsek, na jánčeti šlechtěný.

Kvete prostředně záhy.

Je špatným opylovačem, při rozšiřování nutno bráti rouby z plodících matečních stromů.

Špatné vlastnosti: Plody snadno padají.

Upotřebení: Jest oblíbeno k zpracování v kuchyni jako jablko závinové. Dopravu snáší dobře a jest velmi oblíbené a dobře prodělné. Tržní odrůda pro Čechy; pro Moravu a Slovensko jako odrůda vedlejší.

55. Wagenerovo.

Zraje v prosinci, vydrží do května.

Americká odrůda, prostřední velikosti (160 g i více), tvaru poněkud plochého, široce žebernatého; bývá asi 62 mm vysoké, 80 mm široké.

Kalich zavřený je v široké, hluboké, žebernaté jamce; žebra táhnou se ploše přes celý plod.

Stopka jest tenká, dřevnatá, dosti dlouhá, v hluboké, nálevkovité jamce s jemnou rží.

Slupka je lesklá a hladká, se stromu zelenavá, rudě pruhovaná, přechází do žlutočervené; zralý plod nabývá jedinečného vzhledu.

Dužnina jest jemná, žlutavá, hojně šfavnatá, chuti prvotřídní, sladce navinulé, výborné, aromatické.

Sklízí se v polovině října, zraje od prosince do května, dá se uchovati i mnohem déle, neztrácí při tom na chuť, ani nevadne. Dopravu snáší bezvadně.

Strom roste zdravě, mírně tvoří koruny souměrné, menší, širší. Proti mrazům jest odolný. Začíná ploditi záhy a je téměř každoročně úrodný. Daří se a krásné plody dává v půdách hlubokých, živných, přiměřeně vlhkých, i v polohách vyšších.

Pro zákrsky a tvarované stromy jest velice vděčnou odrůdou. Tvoří krátké plodonoše, dobře rozvětňuje. Prospívá mu po veliké úrodě občasné zmlazení. Velikou roli bude míti v budoucnosti při zakládání obchodních sadů nízkokmeny (asi 80—100 cm kmen) neb zákrsky větnovými, kde se bude hledět z malého místa hojně a brzy vytěžiti. Pro větší tvary jest lépe použití šlechtěnce na duženu, pro půdy zvlášť živné u menších tvarů na svatojánče.

Jest dobrým opylovačem. Kvete prostředně záhy.

Špatné vlastnosti: V menším měřítku trpí jednatlivě fusicladiem a padlím.

Upotřebení: Jest to obchodní jablko, mající v ovocnářství veliký význam. Krásný vzhled, výtečná chuť a dlouhá trvanlivost řadí jej mezi nejprodejnější, tudíž nejvýnosnější a nejlepší tabulové ovoce. Doporučeno jako vedlejší tržní odrůda pro Čechy.

55. Wagenerovo

56. Ontario

56. Ontario.

Zraje v lednu, vydrží do května.

Americká odrůda, značné velikosti a váhy (až 500 g), vzhledného, zploštělého, tupě žebernatého tvaru; bývá asi 60 mm vysoké, 80 mm široké.

Kalich jest většinou polootevřený, poměrně malý, je v úzké, hluboké, mírně zhrbolené jamce; vznikající žebra táhnou se přes plod.

Slabé, krátké stopky téměř nikdy nepřechňávají jamku, která je široká, hluboká, zelenavá, paprskovitě porezavělá.

Slupka jest zelená, ojínená, hladká, dosti lesklá, později v zimě zežloutne. Na sluneční straně jsou některé plody červeně pruhované neb žíhané, mnohé mají krásná červená líčka.

Dužnina jest šťavnatá, žlutá, jemná, po rozkrojení dosti vonná, chuti příjemně navinulé, s kořenitou příchutí.

Zraje v lednu, vydrží do května i déle, aniž by na jakosti trpělo, nevadne a neztrácí šťavnatost; čese se co nejpozději, asi v polou října, v té době nabývá nejvíce na vzhledu a chuti. Dopravu snáší bezvadně.

Půdy vyžaduje hluboké, živné, teplé, snáší však i půdy podradnější, sušší. Polohy otevřené chladné i teplé, ne příliš vlhké.

Sází se ve tvaru každém do sadů a zvláště domácích zahrad. Do stromořadí se hodí také, koruna musí se řezem přizpůsobiti. Rodí velice záhy, hojně a pravidelně.

Pro zákrskové stromy a tvary hodí se dobře. Pro půdy živné šlechtí se na jánče, pro špatné a velké tvary na dužén.

Řez užívá se poněkud delší, tvoří hojnost plodonosných ratolestí.

Je dobrým opylovačem. Kvete pozdě.

Špatné vlastnosti: V suchých půdách trpí padlím.

Upotřebení: Jest to prvotřídní tabulové ovoce, náleží dnes k nejlepším tržním jablkům, za které dociluje se vysokých cen. Tržní odrůda pro Čechy a Moravu. Jsou dvě variety: jedna zploštělá, mdlejší barvy, bez žíhání, druhá spíše vyšší, pěkně živě pruhovaná.

57. Sudetská reneta.

Zraje v prosinci, vydrží do dubna.

Moravské jablko (z Bludova), kříženec odrůd Ananasové a Kanadské renety; v poslední době jest hojně vysazována do stromořadí.

Plod jest prostřední až velký, pravidelného, skoro kulovitěho tvaru, někdy i hranatý; bývá asi 65 mm vysoký, 75 mm široký.

Kalich jest otevřený, úšty, krátké a široké, šedě plstnaté, zpět zahnuté, sedí v prostorné, mělké, zhrbolené jamce. Žebra z jamky vybiha-jící táhnou se nenápadně přes celý plod.

Stopka jest kratší a silnější, dřevnatá, plstnatá, do úzké, hluboké jamky vtlačena.

Slupka jest měkká a mastná, zelenavá, později zažloutlá, s lehkým červeným nádechem, na sluneční straně krásně červeně zbarvená.

Dužnina jest výtečné chuti, šťavnatá; jest to Ananasová reneta v novém, zlepšeném vydání.

Strom roste zdravě a spoře, netrpí mrazy. Korunu tvoří rozložitou a hustou. K výchově vysokých stromů jest lépe šlechtiti pláně v koruně. Zákrsky i tvary se šlechtí na dužén. Tvarům snadno se přizpůsobuje, dobře obrůstá, rozvětňuje a tvoří ideální krátké plodonoše. Při svém sporém vzrůstu a dobrém ovětvování není třeba vedoucí výhon zkracovati.

Daří se v každé půdě, lépe prospívá v půdách hlubokých a těžších. Výborně se hodí pro vyšší polohy.

Sklízí se co nejpozději, zraje v prosinci, vydrží i do dubna. Plodí velice záhy, již ve školkách, často na jednoletém dřevě a pro svoji velikou plodnost a dobrou chuť každému se zamlouvá a zvláště pro zahrady jest velmi vhodné, a to na všechny tvary.

Květy jsou vůči mrazům odolné.

57. Sudetská reneta

58. Batul

58. Batul.

Zraje v listopadu, vydrží do března.

Sedmihradské jablko, na Slovensku a Podkarpatské Rusi značně rozšířené.

Plod prostřední velikosti až velký, tvaru mírně zploštěle kulovitého; bývá asi 80 mm široký, 60 mm vysoký.

Kalich jest uzavřený neb polootevřený, úšty malé, špičaté, ochmýřené, v pravidelné, středně hluboké i široké jamce.

Stopka jest krátká, silná, dřevnatá, v hluboké, úzké, jemně rzivé jamce.

Slupka jest jemná, hladká a lesklá, základní barvy slámově žluté, s krásným červeným líčkem; zastíněné plody jsou zcela málo začernalé. Tmavěčervené tečky jsou zvláště ve žluti znatelné. Ojediněle vyskytují se jemné rzivé skvrny.

Dužnina jest žlutavě bílá, jemná, šťavnatá, chuti příjemné, navinulé.

Jádrínek jest polootevřený, komory uzavřené, prostranné, jádra vyvinutá.

Sklízí se koncem září, k jídlu dospívá v listopadu, vydrží do března i déle.

Strom roste zdravě, jest odolný vůči mrazům, tvoří sice rozložitě, ale poměrně vzosné koruny, které nejsou překážkou, je-li kmen dostatečně vysoký. Na půdy ani polohy není náročný, což jest pro výsadbu velice cenné.

Plodnost jest vždy uspokojivá. Kvete prostředně pozdě.

Opylovací schopnost není dosud prozkoumána.

Upotřebení: Pro dopravu vyžaduje pečlivého balení a pozorného zasilání; v obchodě jest tato odrůda oblíbena a ačkoliv není prvotřídní jakosti, jest dobře placena. Zvláště jest způsobilá k sušení. Doporučeno jako vedlejší tržní odrůda pro Slovensko a Podkarpatskou Rus.

59. Pontoiské.

Zraje v listopadu, vydrží do dubna.

Francouzské jablko, semenáč Cara Alexandra. Plod jest velký (asi 350 g), tvaru široce zploštěle kulovitého, pravidelného; bývá asi 90 mm široké, 70 mm vysoké.

Kalich pootevřený, úšty široké, zeleně pýřité, jest v jamce mělké, prostorné, hodně zhranatělé širokými žebry, které přes plod se táhnou a nejsou mnoho znatelné.

Stopka jest dlouhá, poměrně slabá, barvy šedozelené, v hluboké a široké jamce, která jest do široka rží paprskovitě zakrytá.

Slupka jest hladká, lesklá, poněkud mastná, základní barvy zelené, téměř celý povrch jest pokryt rozmytou červení s krátkými i delšími tmavšími pruhy.

Dužnina jest jemná, velmi šfavnatá, zelenavě bílá, chuti sladce navinulé, s příjemnou kořeněnou příchutí.

Jádrinec jest téměř uzavřený, komory menší s 2 jádry (stěny komor rozpraskané, osa pootevřená).

Češe se v říjnu, opatrně, neboť plody poraněné snadno hnijí; na loži pěkně se vybarvuje, k jídlu dospívá v listopadu, vydrží do dubna. K dopravě musí se dobře baliti.

Strom roste bujně, v široké, nepravidelně rozvětvené koruně, pod tíhou ovoce převislé. Půdy vyžaduje úrodné, hluboké, polohy nižší s vlhčím ovzduším. Hodí se k výsadbě polních sadů a domácích zahrad. Pro zákrskové stromy jest velice vhodné, zvláště pro větší tvary, na duženu šlechtěné. Malým tvarům, vzdor dosti nepořádnému vzrůstu, dobře se přizpůsobuje. Tvoří krátké plodonoše; květné puky jsou znatelné. Při řezu jest nutno napomáhati zářezy, nestejně rozvětňuje.

Plodí při bujném vzrůstu dosíí záhy, pravidelně a hojně.

Jest dobrým opylovačem. Kvete prostředně záhy.

Špatné vlastnosti: Hnije často na stromě, zvláště v mokrém létě, a trpí fusicladiem. Uschované ovoce podléhá také snadno zkáze a je náchylnější k monilií než jiné odrůdy; ve vlhké půdě strom rakovatí.

Upotřebení: Jest to dobré tabulové ovoce, dobře prodejné, hodící se také velmi dobře pro účely kuchyňské.

59. Pontoiské

60. Libernáč zimní

60. Libernáč zimní.

Zraje v prosinci, vydrží do května.

Německé jablko, veliké, tvaru měnivého, hranatého. Menší plody jsou více kulovité, větší kuželovité, ke stopce značně rozšířené; bývají asi 70 mm vysoké a 90 mm široké.

Kalich jest většinou uzavřený, výjimečně polootevřený. Úšty jsou široké, silné, dosti dlouhé, přímé, vlnité, bělavě zelené, plstnaté, v jamce značně prohloubené, široké a žebernaté.

Stopka jest dosti silná, krátká, dřevnatá neb částečně dužnatá, lehce ochmýřená, hnědě zelená, v jamce poněkud zhrbolená, nálevkovitá, dosti hluboké i široké, slabě rzivé.

Slupka jest pevná, hladká, poněkud lesklá, základní barvy světlezelené, později světležluté, na sluneční straně souvisle tmavěčervené, zastíněná místa jsou světlečervená, jinak po celém plodu tmavěčerveně pruhovaná, což vyniká zvláště ve světlé červeni, rovněž i jemné hnědé tečky jsou dobře znatelné.

Dužnina jest bělavě žlutá, šťavnatá, pevná, později chruplavá, dosti jemná, chuti navinulá, málo sladká, bez aroma. Silně voní a jest při uzrání dobrá.

Jádrinec velký a široký, komory prostorné, otevřené, stěny málo potřhané, jádra většinou po dvou, malá, podlouhlá, špičatá, osa úzká.

Sklízí se v druhé polovině října, co nejpozději, potom nevadne, k jídlu dospívá v prosinci, vydrží bez ztráty do dubna.

Strom roste bujně, tvoří mohutné, nepravidelné, ploché, rozložené koruny, které jest nutno řezem upravovati. Hodí se k výsadbě velkých sadů, vyžaduje větší vzdálenost.

Hodí se na přešlechťování starších stromů a také začíná dříve ploditi; roste velmi bujně a zdravě.

Plodí jinak dosti pozdě, potom pravidelně a hojně.

Půdy vyžaduje dobré, vlhčí, polohy spíše chladnější a vyšší, otevřené, s vlhkým ovzduším, před větry chráněné.

Kvete pozdě, při květenství jest málo odolný proti moku a mrazu.

Špatné vlastnosti: Vůči škůdcům a chorobám jest hodně vzdorný. V nevhodných půdách strom rakovatí a tím podléhá i jiným chorobám.

Upotřebení: Dopravu snáší dobře a že jest vzhledné, řadí se mezi tržní hospodářské odrůdy.

61. Princ Albert.

Zraje v prosinci, vydrží do března.

Anglické jablko (220—340 g), bývá asi 75 mm vysoké, 90 mm široké, ponejvíce tvaru kulovitého; jedna strana plodů bývá vždy nižší. Žebra táhnou se přes plod málo znatelně.

Kalich jest polootevřený, málo žebernatý, v nestejně hlubokých a širokých jamkách.

Stopka jest dřevnatá, silnější, krátká, v jamce hluboké a dosti široké.

Slupka jest slámově žlutá, na stranách málo oviněná, jemná. Sluneční strana bývá krásně červeně žíhaná. Hnědé tečky jsou řídké rozptýlené, zvláště v červené barvě. Místy objeví se i drobná rez, někdy i rzivá bradavice.

Dužnina jest bělavá, hrubší, hojně šťavnatá, chuti nakyslé, občerstvující.

Češe se v první polovici října, postupně během prosince dozrává; vydrží, aniž by vadlo, do konce března i déle.

Strom tvoří korunu prostředně velikou, roste dosti mírně, postranní větve se rozkládají až sklánějí. V půdách a polohách není vybíravý. Hodí se do sadů a zahrad.

Pro zákrskové stromy hodí se velice dobře. Šlechtí se na dužén. Každému tvaru se přizpůsobí, krásně rozvětňuje a tvoří mnoho krátkých plodonosných ratolestí. Plodí velice brzy, hojně, téměř každoročně.

Řez snáší dobře, silnější dřevo se musí častěji vyříznouti, značně sílí.

Špatné vlastnosti: Tvoří mrazové destičky, z nichž v mnoha případech vzniká rakovina. Nestejně a klamně dospívání plodů, některý rok i velice podřadná chuť.

Jest dobrým opylovačem. Kvete prostředně záhy.

Upotřebení: Dopravu snáší i při špatnějším balení dobře, obchodníky jest hojně kupováno; hodí se ponejvíce k účelům kuchyňským.

61. Princ Albert

62. Lebelovo

62. Lebelovo.

Žraje v říjnu, vydrží do prosince.

Francouzské jablko, velké (až 365 g), tvaru plochého, žebernatého.

Kalich zavřený, u větších plodů široce otevřený, v jamce mělké, prostorné, žebernaté. Žebra táhnou se přes celý plod do jamky stopčné a pravidelnost plodů porušují. Bývá as 80 mm vysoké a 105 mm široké.

Stopka krátká, často zdužnatělá v masitý zával, v jamkách širokých, zvlněných, ne hlubokých.

Slupka jemná, hodně mastná, žlutá, na slunci zlatově zardělá, s červenými přerušovanými proužky. Plod voní.

Dužnina žlutavá, dosti jemná, velmi šťavnatá, chuti příjemně navinulé.

Češe se koncem září, k jídlu dospívá, postupně, vydrží do konce prosince i déle.

Strom tvoří široké, velice rozkleslé koruny, hodí se do velkých sadů, kde musí se počítati se řídkou výsadbou. Na aleje se nehodí.

Půdy, má-li býti ovoce vyvinuté, svědčí lehčí, živné, přiměřeně vlhké.

Polohy snáší vysoké, před větry chráněné.

Ploditi začíná velmi záhy a rodí až nadprůměrně.

Pro zákrskové stromy se šlechtí na dužén, za příznivých podmínek a pro malé tvary na jánce. Na tvarech špatně rozvětňuje a jest nutno pomáhati zářezy a kratším řezem; plodonosné ratolesti jsou krátké.

Špatné vlastnosti: Plody křenčí, někdy hnijí a tvoří mnoho odpadového ovoce, chorobám a škůdcům není také úplně odolné.

Jest špatným opylovačem.

Upotřebení: Jest to stolní jablko; hodí se pro kuchyňské a průmyslové účely. Doporučeno jako tržní odrůda pro Čechy a Moravu.

63. Hlohovské

(Hawthorndenské.)

Zraje v říjnu, vydrží do vánoc.

Skotské jablko, dosti veliké (až 220 g), tvaru zploštělého, asi 60 mm vysoké a 80 mm široké.

Kalich jest zavřený, v širší, mělké, málo zhrbolené jamce, která bývá perličkovitými hrbolky obklopená. Žebérka na plodu nejsou téměř znatelná.

Stopka je nestejně délky, vyčnívá ze široké a hluboké jamky, která je uvnitř zrezavělá.

Slupka je bílá, jemná, hladká, leskne se, později je mastná. Na sluneční straně má růžový nádech, často i červené proužkování.

Dužnina jest bílá, dosti jemná, šťavnatá, mírně nakyslá.

Zraje postupně do poloviny října, vydrží do ledna, jindy podléhá zase zkáze a nevydrží ani do vánoc. Dopravu snáší dobře.

Strom roste velice mírně, rozložitě. Na půdy není náročný, polohy snáší všechny, jen ne větrné.

Hodí se pro malé zahrádky na zákrskové stromy neb polokmeny. Rodí neobyčejně bohatě. Každému tvaru se přizpůsobuje. Šlechtí se na dužén. Řez snáší dobře, tvoří hojnost krátkých plodonošů.

Jest dobrým opylovačem. Kvete prostředně záhy.

Špatné vlastnosti: Ovoce padá, drží špatně na stromě.

Upotřebení: Hodí se ke všem účelům, hlavně však pro zpracování v kuchyni.

63. Hlohovské

64. Daňkovo

64. Daňkovo.

Zraje v listopadu, vydrží přes leden

Český výpěstek Prochého; veliké jablko (asi 240 g), na tvarech i větší, tvaru měnivého; některé plody jsou zploštělé, jiné vyšší, k temeni zúžené, asi 85 mm vysoké i široké.

Kalich otevřený, v prostorné, dosti mělké, zvlněné jamce. Často vznikají zde žebra, která se táhnou asi do poloviny plodů a ten zcela nepatrně hranatí.

Stopka jest krátká a silná, v hluboké, hodně rzivé jamce.

Slupka jest hladká, dosti lesklá, světležlutá, velká část červeně zarudlá nebo tmavě pruhovaná.

Dužnina jest žlutavě bílá, polojemná, šfavnatá, sladce navinulá.

Češe se v první polovici října, zraje koncem listopadu, vydrží do konce ledna, někdy i déle. Jest to odrůda, zasluhující rozšíření.

Strom roste bujně, tvoří mohutné, široké, řídké, vznosné koruny. Hodí se nejlépe do velkých sadů.

Daří se dobře v těžších, hlubokých, propustných, přiměřeně vlhkých půdách. Plodí později a pak hojně.

Pro zákrskové stromy se šlechtí na jánče.

Tvoří krátké plodonoše, hodí se proto i pro tvary.

Špatné vlastnosti: Trpí křenčením, zvláště tam, kde se přihnojuje močůvkou.

Upotřebení: Veliké, krásné jablko jest vhodné pro stůl i každou hospodářskou potřebu.

65. Gravštýnské.

Zraje koncem září, vydrží přes listopad.

Jablko asi holštýnského původu, dosti velké (200 g), nepravidelně zhrbolené, různého tvaru; bývá asi 70 mm vysoké a 85 mm široké.

Kalich jest polootevřený, u zralého plodu pak otevřený, velký, lehce zvlněný. Hluboká, poměrně uzavřená jamka je zhrbolena žebérky, jež se táhnou přes celý plod, takže jej ploše zhranacují.

Stopka jest hnědě zelená, silná, krátká, vlnitá, nedosahuje úrovně jamky; tato jest hluboká, poměrně úzká, paprskovitě rzí pokrytá.

Slupka jest žlutá, na sluneční straně červeně široce pruhovaná a pronikavě, krásně voní; zralý plod jest velmi mastný.

Dužnina světležlutá, kyprá, velice šťavnatá, chutná, vinně ušlechtilé kořeněná, silně aromatická, velmi vonná a výborné chuti.

Jádrinec jest veliký, prostorný, komory s trhanými stěnami, otevřené, s 1—2 jádry v každém pouzdru.

Zraje koncem září, k používání dospívá v říjnu, vydrží až do vánoc. Česání jest však nutno velmi opatrně prováděti, neboť na slupce jest každé poškození znáti.

Strom roste mohutně, tvoří široké, řídké koruny, které se později silně rozkládají.

Zákrsky možno pěstiti pouze volnému vzrůstu ponechané, na jánčeti šlechtěné.

Řez se musí omeziti vždy jen na nejnutnější.

Půdy žádá dobré, hluboké a hlavně vlhké. Do teplých poloh se nedoporučuje.

Kvete záhy, jest špatným opylovačem, musí tudíž míti v blízkosti dobré opylovače.

Špatné vlastnosti: Pozdě rodí, plody silně padají, proti chorobám a škůdcům málo odolné.

Upotřebení: Jest to výborné tabulové a tržní jablko, v obchodě vždy hledané a dobře placené. Škoda, že má tolik vad, které varují před větším rozšiřováním. Doporučeno jako vedlejší tržní odrůda pro Čechy.

65. Gravštýnské

66. Gravštýnské červené

66. Gravštýnské červené.

Zraje koncem září, vydrží při dobrém uchování do vánoc.

Ovoce jest veliké, zhranatělé.

Slupka jemná, žlutá, hladká až kluzká, z větší části krásně temněčervená a žíhaná, zvláště na sluneční straně. Na stromě jsou plody jemně ožíněné.

Dužnina jest bělavě žlutá, velmi šťavnatá, jemně lahodně navinulá, ušlechtilé kořeněná; jest jemnější než původní Gravštýnské žluté.

Strom roste bujně, zcela podobně jako Gravštýnské žluté.

Půdy žádá vlhčí, otevřené, ve vyšších polohách. Hodí se na vysokokmeny do polních a uzavřených sadů.

Zákrsky nutno šlechtiti jen na jánčeti a pro jeho bujnost řezati co nejméně.

Jest v květu otužilé, chorobám podléhá jako Gravštýnské žluté, jest však úrodnější. Jeho líbivé červené zbarvení napomáhá ještě více k odbytu.

Jest špatným opylovačem. Kvete záhy.

Špatné vlastnosti: Tytéž jako Gravštýnské žluté.

67. Coxova oranžová reneta.

Zraje v listopadu, vydrží do února.

Anglické jablko, prostřední velikosti (až 200 g), zploštěle kulovitého tvaru; bývá asi 65 mm vysoké a 35 mm široké.

Kalich polootevřený nebo otevřený, úšty úzké, dlouhé, sedí v jamce pravidelné, mělké, mírně zhrbolené.

Stopka jest dřevnatá, zelenohnědá, jamku přečnává; plody malé mají stopku slabší a delší, prohlubinka je dosti široká a hluboká, jemnou rzí pokrytá.

Slupka jest hladká, trochu kluzká, někdy rezovitá, barvy zelenavé, v plné zralosti zlatožlutá, na sluneční straně nepravidelně tmavě červeně pruhovaná.

Dužnina jest žlutavá, vonná, velmi šťavnatá, jemná, hustá, chruplavá, později měkká, velmi jemná, sladce navinulé chuti, se silně kořeněnou znamenitou příchutí.

Jaderník jest veliký, dutoosý, komory polootevřené, stěny rozpraskané, s 1–2 hnědými jádry.

Sklízí se nejpozději, brzy trhané zavadnou a dobře se nevybarvují. Na stromech se plody protrhávají asi v polovici října, aby se zbylé mohly lépe vyvinouti. K jídlu dospívá koncem listopadu, svoji dobrou chuť podrží do března, později ztrácí na ceně.

Stromy mají slabý vzrůst, tvoří malé koruny; rodí záhy, pravidelně a hojně.

Zákrsky a tvary nutno šlechtiti na duženu, v dobrých půdách na jánče.

Řez omeziti na nejnutnější; po velké úrodě jest nutno stromky řezem zmladiti a přihnojiti.

Polohy vyžaduje chráněné a slunné, pak se daří i ve vyšších místech. Stromům se daří v půdách dostatečně hlinitých, přiměřeně vlhkých, s bohatým obsahem vápna, i v půdách písčitých, lehčích, jsou-li dostatečně hnojené.

Jest to samosprašná odrůda. Jest dobrým opylovačem.

Kvete od 23. dubna do 16. května.

Špatné vlastnosti: V suchých, hubených půdách krní, list předčasně padá. Stromy jsou náchylné k rakovině.

Upotřebení: Jest považováno za nejchutnější jablko ve všech státech a oblastech ovocnářských. Jest to ovoce delikatesní. Doporučeno jako vedlejší tržní odrůda pro Moravu.

67. Coxova reneta

68. Boskoopské

68. Boskoopské.

Zraje v lednu, vydrží do dubna.

Holandské jablko, velmi veliké (300—500 g), tvaru zploštělé i válcovitě kulatého, žebernatého, bývá asi 90 mm široké a 80 mm vysoké.

Slupka jest drsná, matná, suchá, barvy zelenožluté, na sluneční straně oranžově mramorovaná a žíhaná; celá bývá pokryta síťovanou rzí, takže zeleň nebo oranž jen velmi málo prosvítá. Kolem stopky jest rez hrubší, čím blíže ke kalichu jemnější. Po celé slupce jsou rozhozeny šedé tečky.

Veliký kalich bývá otevřený, s ústy krátkými, širokými, v hluboké, široké, zvlněné jamce.

Stopka jest silná, dřevnatá, šedožlutá, sedí v jamce široké, dosti hluboké; okolí jest mírně porepavělé.

Dužnina po rozkrojení libě voní, jest hrubozrná, zažloutlá, hojně šťavnatá, chuti sladce aromatické, navinulé.

Jádrínek malý, plnoosý, komory úzké se široce rozpraskanými stěnami mají po jednom vyvinutém jádru.

Zraje v prosinci, vydrží i dlouho do léta.

Česati se má v polovici října i později, jinak ztrácí na chuti a nevypělé plody sevrkávají.

Na **půdu** a **klíma** není náročný, v suchých půdách strom krní a plodí malé ovoce.

Strom roste velmi dobře v široce rozložené mohutné koruny; vhodná odrůda pro plantáže, ale s dostatečným místem pro svoji širokou korunu. Plody se stromů snadno nepadají. Pro velikost plodů nutno voliti polohy před větry chráněné.

Zákrsky a **tvary** musí se šlechtiti na jánče, řez nutno omeziti, jinak musí se prováděti opatrně, plodí na delším dřevě. Rodí pozdě, ale za příznivých podmínek přes rok pravidelně, bez odpadu drobných plodů. Zvláště pro přeroubování starších stromů jiných odrůd se dobře hodí; rodí prvotřídní ovoce.

Odrůda cizosprašná, špatně opyluje. Kvetě prostředně záhy. Květenství od 24. dubna do 12. května.

Špatné vlastnosti: V květu choulostivý, v nepříznivém roce plody silně praskají.

Upotřebení: Jest to prvotřídní tabulové ovoce, na trhu velmi hledané. Tržní odrůda pro Čechy, Moravu i Slovensko.

69. Coulonova reneta.

Zraje v prosinci, vydrží do dubna.

Belgické jablko, veliké, až velmi veliké (200 až 400 g). tvaru zploštěle kulovitého; bývá 65 mm vysoké a 90 mm široké.

Kalich pootevřený, dosti malý, je v úzké, hluboké, zvlněné jamce. Plochá žeběrka kraj jamky mírně hrbolí a táhnou se přes plod, který nepatrně hranatí.

Stopka jest silná, rezavá, v jamce hluboké, široké a rezovité.

Slupka jest barvy špinavě zelené, nevzhledné, rezovité, jen na slunci slabě začervenalé, nebo poněkud žíhané. Jest tvrdá.

Dužnina jest bělavě žlutá, hustá, méně šťavnatá, chuť sladce navinulá, kořenitá, velice dobré.

Češe se asi v polovici října, i později, k jídlu dospívá koncem prosince a udrží svoji chuť až do dubna. Dopravu snáší bezvadně, jest na trhu hojně žádána. Pomačkaná místa v dužnině zaschnou, aniž by to bylo na slupce znatelné.

Strom roste bujně a zdravě, tvoří pravidelné, široce rozložené, mohutné koruny. Vysazuje se tam, kde se může patřičně rozrůst. Proti chorobám a mrazům jest odolný. Plodí později a úroda řídí se podle stanoviště, nikdy však není veliká, spíše průměrná. Uspokojí jedině v nejlepších jablonových půdách a polohách. Pro zákrsky volnému vzrůstu ponechané, šlechtí se na jánče nebo dužén, musí se však upevniti, aby je vítr nevyvrátil. Tvarům se přizpůsobuje, vyžaduje však trpělivosti a hlavně znalosti řezů, aby nevhodným řezem se plodnost neoddalovala.

Špatné vlastnosti: V době květu ráda zmrzá, plody často hluboko pod slupkou křenčí, a v mokřem, nepříznivém létě praskají; trhliny se rychle zacelují, zůstává po nich na slupce pouze jízva.

Upotřebení: Pro svoji velikost a chuť jest to tabulové i tržní ovoce.

Jest špatným opylovačem. Kvete prostředně záhy.

69. Coulonova reneta

70. Hřebíčkové Cornwallské

70. Hřebíčkové cornwalské.

Zraje v prosinci, vydrží do května.

Anglické jablko, nestejně velikosti (až 260 g), tvaru měnivého, poněkud vyšší než širší; bývá asi 75 mm vysoké, 70 mm široké, jiné plody i ke stopce jsou zúžené, jiné i zploštělé, zakrouhlené. Jedna strana je vždy vyšší.

Kalich jest poněkud zavřený v mělkých, žebernatých jamkách, žebra se táhnou přes celý plod, některá vyvstávají a plod hranatí.

Stopka jest většinou tenká a dlouhá (někdy krátká a silnější), v jamkách většinou úzkých a mělkých, rzí pokrytých.

Stopka jest drsná, barvy nevzhledné, zelené, na sluneční straně hnědě osmahlé, často žíhaně zarudlé; četné plody bývají jemnou rzí pokryté. Později zežloutnou.

Dužnina jest žlutá, vonná, velice jemná, šťavnatá, chuti znamenitě, sladce navinulé, příjemně kořeněné.

Zraje v prosinci, vydrží i do května. Jest to tabulové ovoce, nevyrovnatelné chuti.

Strom roste velice nepravidelně, tvoří dlouhé, převléhlé, šlahounovité letorosty, koruny rozložené, spleť. Účelným řezem musí se prováděti překlěst korun. Možná sázeti v jakémkoliv tvaru, nejvhodnějším tvarem je však volně rostoucí zákrsek. V půdách je náročný. Vyžaduje půdy hluboké, živné, dostatečně vlhké, polohy chráněné, s vlhkým ovzduším. K pěstování tvarů umělých se nehodí. Vyžaduje velice důkladnou znalost řezů. Květné puky tvoří na koncích slabých větviček, proto žádá řez delší. Šlechtí se na jánče i dužén, podle účelu a půdy. Rodí později, nikdy ne mnoho.

Špatné vlastnosti: Nepravidelný vzrůst, náročnost na půdu.

Upotřebení: Jest to nejchutnější tabulové ovoce a kde se daří, lze jeho výsadbu doporučiti.

71. Kožená reneta podzimní.

Zraje v říjnu, vydrží do března.

Francouzská odrůda, prostřední velikosti, jest 75 mm vysoké, 85 mm široké, tvaru kulovitého, nebo i vyššího, případně zploštělého. Mnoho plodů jest pětihranných, což se pozná jen při bedlivějším pozorování.

Kalich jest otevřený neb polootevřený; úšty jsou dlouhé, špičaté, šedozelené, v mělké, široké jamce. Obkaloší jest hranatě žebernaté.

Stopka bývá nestejně dlouhá, ponejvíce krátká a silná, dřevnatá nebo dužnatá, drží pevně na plodonosné větvičce a jest v hluboké a široké, hnědě rezavé stopečné jamce.

Slupka jest silná, základní barvy světlé, později žlutě zelené, jinak jest krytá nestejně silně rezovitostí. Ve světlešedé rzi nacházejí se četné bělavé tečky.

Dužnina jest bílá, nazelenalá, velice jemná, kypřá a šťavnatá, chuti znamenité, sladce navinulé, s kořeněnou příchutí.

Jádrínek jest značně veliký, podlouhlý, komory dosti velké a široké s tmavěhnědými jádry.

Sklízí se koncem září, uzrává v říjnu a je-li dobře uloženo, vydrží do března. Zvláště za teplého léta jest nutno s česáním si přispíšiti, aby opadáním plodů nevznikla škoda. Češe se opatrně, neboť poraněná místa ráda hnují.

Strom roste bujně a zdravě, tvoří mohutné, vysoké, ploché koruny.

Půdy žádá hluboké, vazké a vlhčí, polohy otevřené, vlhčí a chladnější. Pěstuje se ponejvíce jako vysokokmen nebo polokmen. I na zákrsky se hodí (na duženu šlechtěné) a docíljuje se bohaté úrody. Plodí dosti brzo, úrodnost jest dobrá, nikdy ne přehojná.

Kvete prostředně záhy. V květu není choulostivý.

Špatné vlastnosti: V mokřích půdách jest strom náchylný k rakovině a zmrzá, v suchých ovoce předčasně padá.

Upotřebení: Dopravu snáší i bez pečlivého obalu dobře, na trhu jest jako každé kožené jablko dobře placené. Jest to tabulové ovoce, které se nechá v domácnosti i jinak dobře zužitkovati.

71. Kožená reneta podzimní

72. Kožená reneta zimní

72. Kožená reneta zimní.

Zraje v prosinci, vydrží do května.

Francouzské jablko, prostřední velikosti (asi 160 g), mírně zploštěle kulovité; bývá asi 64 mm vysoké a 78 mm široké.

Kalich jest zelený, plstnatý, sestavený z ústů širokých, proti sobě se klonících, jest v malých jamkách, dosti hlubokých, drobně žebérkatých; vzniklá žeběrka táhnou se zcela ploše, téměř nezatelně přes celý plod.

Stopka jest dřevnatá, silnější, dosahující okraje jamky, jež bývá dosti hluboká a široká, porezavělá; rez bývá kruhovitě tmavě špinatá.

Slupka jest silná, většinou špinavě zelená, šedě rezivá, na sluneční straně hnědě červeně ožehlá; hrubší tečky jsou četné, ve rzi se však ztrácejí.

Dužnina jest nazelenalá, hustá, křehká, ne mnoho šťavnatá, po rozkrojení voní, chuti zvláštní, výborné, renetovité, libě navinulé. Po řezu rychle hnědne.

Jádrinec dutoosý, komory s rozpraskanými stěnami mají obyčejně po 2 hnědých jádrech, z nichž pouze jedno jest vyvinuté.

Sklízí se co nejpozději, v polovině října i déle, musí se ukládati v dostatečně vlhké komoře. Špatně uložené nebo předčasně sklizené plody vadnou. Zraje v prosinci, vydrží do května. Dobře se uchovává, když se zabalí do pergamenového papíru, dá do bedny a proloží rašelinou.

Strom tvoří rozkleslé koruny se středem bujně do výše rostoucím. Hodí se pro nevzhledné plody na místa nestřežená, do polních sadů, slunných strání a domácích zahrad. Na zákrskových stromech se pěkně rozvětluje, užívá se na zákrsky a větší tvary na duženu nebo svatojánčeti šlechtěná. Daří se v půdě teplejší a hluboké, s přiměřenou vláhou; prospívají i ve vyšších polohách na slunných místech s vlhkým ovzduším.

Plodí dosti záhy po výsadbě, vyniká dobrou úrodností.

Jest špatným opylovačem. Kvete prostředně pozdě.

Špatné vlastnosti: V suchých půdách jest mnoho odpadového ovoce, silně padá; v těžkých studených půdách stromy podléhají rakovině a trpí mrazy. Při uchovávání v suchu vadne.

Upotřebení: V obchodě jest dobře placené jako tabulové a tržní ovoce. Doporučeno jako vedlejší tržní drůda pro Čechy.

73. Kanadská reneta.

(Kmínová reneta.)

Zraje v prosinci, vydrží do dubna i déle.

Plod velký (až 450 g), nestejně velikosti, tvaru ploše kulatého, žebernatý. Ke kalichu se zúžuje; bývá asi 70 mm vysoký, 93 mm široký.

Kalich jest velký, polootevřený, v jamce velké, nepravidelné, v které je 5 velikých žeber, která končí u stopky.

Stopka krátká, tlustá, jamka stopečná hluboká, rzivými pruhy pokrytá.

Slupka je tlustá, zelenavá, při uzrání žlutá, na sluneční straně nahnědlá. Příznakem je rzivá slupka, rzivými tečkami a skvrnami hojně pokrytá.

Dužnina jest bílá, slabě nažloutlá, v plné zralosti měkká, šťavnatá, chuti lahodné, navinulé.

Jádrínek nemá osy, komory jsou prostorné a v nich málo podlouhlých jader.

Sklízí se v polovině října. V suché místnosti uložena vadne.

Strom tvoří velké, rozložené koruny, pro stromořadí se nehodí. Jest to velmi náročná odrůda. Vyžaduje půdy hluboké, živné, polohy teplejší s vlhčím ovzduším. Rodí později, nikdy ne mnoho. Pro zákrskové stromy, zvláště pro tvary větší, na duženu šlechtěné, se hodí. Na menších tvarech, na jánčeti šlechtěných, rodí pravidelně.

Řez žádá poněkud delší. Plodonosné ratolesti tvoří dobře.

Špatné vlastnosti: V některých místech trpí skvrnitostí, v přehnojených půdách křenčí, choullostivá vůči mrazům.

Opylovačem je špatným, nespolehlivým.

Upotřebení: Plody tříděné radí se k nejlepšímu stolnímu ovoci, za které, je-li čisté, sáčkované, dociluje se vysokých cen. Tržní odrůda pro Čechy a Moravu.

73. Kanadská reneta

74. Ušlechtilé žluté

74. Ušlechtilé žluté.

Zraje v říjnu, vydrží přes vánoce.

Anglické jablko, nadprůměrní velikosti až velké (220 g), pravidelně kulovitěho, plochého tvaru; bývá asi 68 mm vysoké, 82 mm široké.

Kalich jest zavřený, má úšty široké, proti sobě se klonící, v jamkách menších, mělkých, drobně žebérkatých.

Stopky bývají nestejně, mnohé úplně krátké a zdužnatělé, takže v pupkovitém závalu úplně mizejí. Jamky jsou také rozdílné; tenké stopky jsou v jamkách dosti hlubokých a širokých, zelených, porezavělých a u takových rez často obklopuje kolem jamky i plod.

Slupka jest hladká, dosti lesklá, v plné zralosti krásně sytě žlutá. Jemné, málo znatelné tečky rozptylují se řídce, ke kalichu hustěji, kde se mění v bělavé pihy. Na některých plodech najde se i drobná rez. Slabě voní.

Dužnina jest jemná, hustá, bělavě žlutavá, chuti ostřeji nakyslé, příjemně osvěžující, bez kořenitosti.

Jádrinec jest velký, má dutou osu, komory široce otevřené, v nich po 2 dobře vyvin. hnědých jádrech. Stěny komor jsou napříč natrhané.

Sklízí se koncem září a to velice opatrně, neboť po každém větším zranění rychle hnije. K jídlu dospívá v říjnu, vydrží do prosince i značně déle.

Strom roste zdravě a bujně, tvoří polokulovitou, široce rozloženou, hustou korunu, která musí se častějším průklestem prosvětleti. V půdě ani poloze není příliš vybíravý. Nemiluje půdy suché, hubené, také ne těžké, jílovité. Polohy mají být před větry chráněné, jinak vítr mnoho plodů shází. Zákrsky keřovité s úspěchem se pěstují, šlechtěné na duženu neb svatojánčeti. Pro pravidelně vedené a zvláště menší tvary lze jej doporučiti tomu, kdo ovládá řez. Květné puky tvoří na delších, slabších ratolestech, nesmí se proto nevhodným řezem rozbujněti. Plodí později, nikdy přílišně.

Kvete pozdě. Jest dobrým opylovačem.

Špatné vlastnosti: Strom v mokřích půdách rakovátí, plody při větru padají, jsou vyhledávané obalečem jablečným, v některých letech od jádrince rychle hnijí.

Upotřebení: K dopravě jest nutno plody dobře baliti. Na trhu jest dobře prodejné a lze je zvláště k účelům kuchyňským upotřebiti. Doporučeno jako vedlejší tržní odrůda pro Moravu.

75. Krasokvět žlutý.

Zraje v prosinci, vydrží do dubna.

Americké jablko, veliké (až 250 g), příznačně prodlouženého, zašpicatělého, poněkud hrana-tého tvaru.

Kalich polo neb zcela zavřený vězí v uzší, hluboké, žebernaté jamce. Nejčastěji pět žeber ostře začíná, přes téměř postupně se mírní a v jamce stopečné se ztrácí, některé žebro obyčejně zvláště vystupuje.

Stopky bývají rozdílné, některé silnější, jiné slabší, také v nejstejných délkách, v jamce hluboké, rezavé.

Slupka na plodech se stromů bývá žlutá, hladká, na sluneční straně slabě zardělá. Rživé, bělavě vroubené tečky jsou zvláště na sluneční straně nápadné.

Dužnina po rozkrojení voní, je bělavě žlutá, jemná, šťavnatá, chuti lahodné, navinule sladké, velmi dobré.

Češe se v polovině října; čím déle jsou plody na stromě, tím jsou chutnější. K jídlu dospívá v prosinci, vydrží při své chuti až do dubna.

Strom roste rozložitě, tvoří menší, ale převislou korunu. Musí se z mládí řezem vytvořit silná kostra. Nasazuje na konci slabých větvíček, jest proto nutné, aby řez se prováděl, aby při budoucí plodnosti ovoce nebylo tak větrům vystaveno, přesto, že drží dobře na stromě.

Kvete prostředně pozdě. Jest dobrým opylovačem.

Daří se dobře v hlubokých, živných půdách s větším obsahem vápna, přiměřeně vlhkých, v polohách teplých s vlhčím ovzduším.

Tvar stromů lze těžko určit. Všude překáží vzrůst. Dobrým tvarem je nízkokmen, volně rostoucí zákrssek, na jánčeti šlechtěný (kolíkem opatřený), neb na duženu, potom velké tvary na jánčeti. Rodí na koncích, řez musí být delší a při řezu jest nutná náležitá opatrnost. Rodí dosti brzy, obstojně.

Špatné vlastnosti: V studených půdách rakovají, na některých místech trpí skvrnitostí, celkově jest dosti náročné na půdu a přiměřenou vlhkost.

Upotřebení: Hodí se k účelům kuchyňským, pro stůl jest dobré, pro obchod (dobře balené) lákavé. Doporučeno jako vedlejší tržní odrůda pro Moravu a Slovensko.

Existuje varieta »Krasokvět červený«, jež jest značně odlišná.

75. Krasokvět žlutý

76. Richardovo žluté

76. Richardovo žluté.

Zraje v říjnu, vydrží do února.

Plod jest velký (asi 250 g), tvaru ponejvíce pravidelného, u stopky širokého, ke kalichu nápadně zúženého; bývá asi 95 mm široké, as 100 mm vysoké.

Kalich jest otevřený, v malé, hluboké prohlubíně, kde sbíhají se žebra, která tvoří na plodu nepatrné vyvýšeniny, které se u stopky zase sbíhají.

Stopka jest prostředně dlouhá, vyčnívá nad plod. Je v žebnaté, hluboké jamce, většinou silně rzivé.

Slupka jest jemná, hladká, citronově žlutá, na slunci oranžová. Povrch pokrývají znatelné šedozelené tečky. Slabě voní.

Dužnina jest bílá, jemná, velmi šťavnatá, chuti sladce kořenité, výborné.

Jádrínek jest bezosý, veliký, komory široké a v nich je mnoho špičatých jader.

Sklízí se v první polovině října, zraje koncem října, v prosinci bývá nejlepší, vydrží bez újmy na jakosti do února i déle. Předčasně otrhané plody vadnou.

Strom roste bujně, zdravě, tvoří široké, jehlancovité koruny, pravidelné. Svědčí mu teplá, lehká, živná půda, dosti vlhká, polohy chladnější i vyšší, s vlhčím ovzduším. Plodí později, nikdy ne přílišně. Pro domácí zahrádky lze pěstovati volně rostoucí zákrsek, na jánčeti šlechtěný. Rodí na delších plodonoších, jež nejvíce nasazuje uvnitř koruny. Občasný průklest koruny jest nutný.

Kvete prostředně záhy. Jest dobrým opylovačem.

Špatné vlastnosti: Silně podléhá rakovině, pozdě rodí, přináší hodně odpadu, strom shazuje mnoho ovoce, trpí fusicladiem a padlím jabloňovým. Při výsadbě jest nutno dbáti jeho požadavků.

Upotřebení: Kde se daří a vyvine řádné plody, možno jej řaditi mezi nejlepší tabulové ovoce. Pro obchod jest cenné, hodí se pro stůl, kuchyň i k jinému zužitkování.

Synonyma: Gelber Richard, Richard jaune, Richard žltý.

77. James Grieve.

Zraje v listopadu — prosinci.

Skotské jablko, střední velikosti až velké (až 250 g), měnivého tvaru; bývá značně ploché neb zase pravidelně soudkovité, výška plodů asi 65 mm, šířka 70 mm.

Kalich jest malý, zavřený v plošší, ne příliš široké, drobně žebérkaté jamce. Některá žebérka táhnou se znatelně přes celý plod, čímž oblost plodů tupě hranatí.

Stopka bývá nestejně síly a délky, je dřevnatá a zvláště u velkých plodů nepřesahuje jamky, která jest dosti široká, ploše zhrbolená, jemně paprskovitě porezavělá.

Slupka jest slámově žlutá, lesklá a hladká, z větší části nestejně tmavě neb světle růžově stříkaná a dlouze neb krátce žíhaná. Plody slabě voní.

Qužnina jest bělavě žlutá, zcela jemná, šťavnatá, chuti sladce navinulé.

Sklízí se v první polovině října, někdy i dříve. Ke konci října jest výborné chuti. Dá se udržeti přes vánoce.

Strom roste zdravě, na půdy ani polohy není zvlášť náročný. Mrazem netrpí. Jest to vhodná odrůda pro zákrskové stromy. Tvarům lehce se přizpůsobuje, bohatě rozvětňuje a tvoří krátké plodonosné dřevo. Květné puky jsou dobře znatelné; plodnost nastane záhy po výsadbě, jest stálá a hojná. Řez snáší dobře. Malé tvary šlechtí se na jánče, jinak jest lépe použití duženu. Jest to semenáč Coxovy renety, po které má mnoho dobrých vlastností.

Škůdci a chorobami celkem netrpí; pouze v suchých půdách bývá napadán padlím.

Kvete prostředně pozdě. Jest dobrým opylovačem.

Upotřebení: Jest to prvotřídní tabulové ovoce, které doposud naše trhy neznají.

77. James Grive

78. Grahamovo

78. Grahamovo.

Zraje v říjnu, vydrží do prosince.

Anglické jablko, značné velikosti (až 350 g), vyššího konického tvaru, ke kalichu zúženého. Tvar plodů i velikost nestálá; bývá asi 80 mm vysoké, 90 mm široké.

Kalich jest polootevřený neb zavřený, špičaté, zelenohnědé, dlouhé, užší úšty jsou zpět zalnuté; hluboká jamka jest drobnými plochými žebry zhranatělá. Vzniklá zde žebérka, z nichž některé mohutněji vystupuje, táhnou se ploše přes plod, který mírně hranatí.

Stopky jsou nestejně, v jamce hluboké a široké, jemně porezavělé; jednotlivě bývá jamka hrbolem zúžená.

Slupka jest hladká, jednobarevně žlutá, při plné zralosti tmavě žlutá, v důlku stopečném pravidelně paprskovitě rzivá. Často i ploché bradavice se vyskytují.

Dužnina jest žlutobílá, kyprá, ne jemná, se sladce navinulou chutí, bez zvláštní příchutí.

Jádrinec jest široce otevřený, prostorné komory mívají po 1—2 jádrech.

Sklízí se koncem září, k jídlu dospívá as za měsíc; vydrží až do vánoc.

Na vysokokmeny a polokmeny se nehodí, vítr plody shazuje. Na zákrsky volnému vzrůstu ponechané, jest vhodná. Šlechtěná na duženu tvarování snáší, plodí na konci delších větévek; při řezu nutno toho dbáti a řezati dlouze. Vedoucí výhon zase buď kratčeji neb vůbec neřezati a pomoci zářezy. Špatně rozvětňuje. Na půdu neklade zvláštních požadavků, jen ve špatné, suché půdě se nedaří.

Polohu snáší každou proti větrům chráněnou, nejlépe s vlhkým ovzduším. Pozdě raší, škůdci netrpí. Kvete pozdě; za sucha květy silně opadávají.

Jest dobrým opylovačem.

Špatné vlastnosti: Za nepříznivých půdních podmínek málo plodí a plody zůstávají zakrnělé.

Upotřebení: Jest to sice krásné jablko, hodí se však ponejvíce ke zpracování v kuchyni. Doporučeno jako vedlejší tržní odrůda pro Čechy a Moravu.

79. Landsberská reneta.

Zraje v listopadu, vydrží do ledna.

Německé jablko, střední až velké (až 300 g), nejčastěji zploštěle kulaté; bývá asi 70 mm vysoké, 80 mm široké.

Kalich polootevřený, malý, v mělké, široké jamce. Obkališí jemně žebnaté.

Stopka jest dlouhá, tenká, jamka široce otevřená, hluboká, rží pokrytá.

Slupka jemná, lesklá, světležlutá, na slunci zardělá. Po celém plodu jsou roztroušené bledé tečky.

Dužnina jest světležlutá, jemná, šťavnatá, chutí osvěžující, sladkokyselé.

Jádrínek obsahuje mnoho jader.

Češe se koncem září, zraje v listopadu, vydrží do ledna i déle.

Strom roste bujně, tvoří kulatou, rozkládající se korunu, hodí se i k pěstování do širších stromoradií a pro domácí zahrady. Jest brzy úrodný, rodí střídavě, uspokojivě. Stromy jsou skromné, nenáročné, prospívají nejlépe v lehčích půdách, v otevřených, chladnějších polohách s vlhkým ovzduším.

Pro zákrsky a tvary jest to odrůda velice vděčná. Snadno se tvaruje, tvoří hojně plodnosné ratolesti; řez snáší dobře. Pro pravidelné jehlance jest ideální. Šlechtí se na jánče i dužén, podle půd a tvarů.

Špatné vlastnosti: Ve vlhkých polohách je náchylná k rakovině, v suchých trpí spálou, padlím a mšicí krvavou. Pro dlouhou dopravu se nehodí, snadno se mačká.

Jest dobrým opylovačem. Kvete prostředně záhy.

Upotřebení: Dužnina má velmi jemnou chuť, dobrou, aromatickou; řadí se mezi jablka stolní. Doporučeno jako tržní odrůda pro Moravu; pro Čechy jako odrůda vedlejší.

Synonyma: Landsberger Renette, Reinette de Landsberg.

79. Landsberská reneta

80. Croncelské

80. Croncelské.

Zraje v září, vydrží as 1 měsíc.

Francouzské jablko, veliké (až 450 g), tvaru kulovitého; bývá as 75 mm vysoké, 90 mm široké.

Kalich má velký, polootevřený, v hluboké, dosti široké, mírně žebernaté jamce; vzniklá žebra tálnou se ploše přes plod a kulatost zvláště větších plodů mírně hranatí.

Stopka jest silná, dřevnatá, v jamce hluboké a široké, která jednotlivě bývá hrbolem zúžená a stopka na stranu stlačená.

Plody na stromech jsou lehce ožíněné, mají lesklou, hladkou a suchou slupku, barvy slámově žluté, velmi jemné. Sluneční strana bývá ožehlá neb s malým červeným líčkem.

Dužnina jest žlutá, hustá, šťavnatá, vyniká velmi lahodnou, sladce navinulou chutí.

Sklízí se v polovině září, vydrží při dobré chuti do konce října, často úplně svěží mnohem déle. Pro delší dopravu se čese dříve, jelikož při úplné zralosti jest na něm každé máčknutí znáti. Vyžaduje pečlivé balení.

Strom roste zdravě, tvoří vzosné koruny, které při počínající plodnosti, která jest poměrně záhy, spodní větve poněkud klopí. Přesto je možno je vysazovati do širokých stromořadí.

V půdách není vybíravý, pouze je-li půda příliš suchá, plody zůstanou příliš drobné a padají. Jsou otužilé a výhodné i pro vyšší polohy. Hodí se na veškeré zákrskové tvary, šlechtěné na duženy, malé tvary a v dobré půdě na jánce.

Řez plodonošů prostřední. Hodí se dobře k přeroubování jiného stromu. Pro zahrádky jest cennou a vděčnou odrůdou. Jest otužilá proti škůdcům, plodí stejnoměrné ovoce.

Květy jsou cizosprašné a skýtají hojnost plodného pylu jiným odrůdám. Kvete záhy.

Špatné vlastnosti: Pro delší dopravu se nehodí — mají jemnou slupku.

Upotřebení: Pro svoji úhlednost a velikost řadí se k nejvýnosnějším letním jablkům. — Odrůda tato jest pojata do výběru tržních odrůd pro Čechy jako hlavní a pro Moravu jako vedlejší.

81. Jadernička moravská.

Zraje v říjnu, vydrží do dubna.

Moravské jablko, střední velikosti (asi 100 g), krásného, kuželovitého, ke kalichu zúženého tvaru; po celé délce se táhne nestejný počet žebér, které končí až v jamce stopečné. U mnoha plodů jest také nápadný ostrý šev.

Kalich sedí takřka zcela na povrchu a přes ústí jamky přechází, ústí jsou drobné, krátké a úzké, úbočí je zhrbolené žebry.

Stopka jest krátká a silná, dřevnatá, nejčastěji v jamce úzké a hluboké.

Slupka jest hladká, jemná, lesklá, zdánlivě mastná, barvy žluté, na sluneční straně s červeným nádechem.

Dužnina jest bílá, jemná, hojně šťavnatá, chuti sladce navinulé, s příjemnou, lehce kořenitou příchutí.

Jádrínek malý, dosti široký, otevřený; v komůrkách jest obvykle po 2 jádrech. Stěny jsou rozpraskané, rourka kališní sahá hluboko do plodu. Jest bezosý.

Sklízí se koncem září, k jídlu dospívá v říjnu, dá se uchovati svěží a šťavnaté do května.

Strom tvoří vznosné, košaté, husté koruny, spodní větve se nikdy příliš nesklánějí. Pro hustotu větví jest nutný častý průklest korun.

Půdy vyžaduje dostatečně vlhké, hluboké, jinak daří se všude, jen písčité suché půdy mu nesvědčí.

Polohy snáší dobře i vysoko a nepříznivě položené. Plodí po výsadbě pozdě, úrodnost jest uspokojivá, nikdy ne přílišná. Jest to lokální odrůda moravská, pěstovaná jako vysokokmen a polokmen, a to v domácích zahradách a sadech. Květy se dobře oplodňují i za špatného počasí.

Špatné vlastnosti: Trpí fusicladiem, pozdě plodí.

Upotřebení: Jest to obchodně cenné jablko, hodící se pro všechny obvyklé způsoby. Dopravu snáší dobře. Doporučena jako vedlejší tržní odrůda pro Moravu.

81. Jadernička moravská

82. Zuccalmagliova reneta

82. Zuccalmaglioova reneta.

Zraje v listopadu, vydrží do dubna.

Německé jablko, střední velikosti (250—320 g), tvaru zdánlivě vysokého, jiné kulovitého. Velké plody jsou mírně zhranatělé; bývá asi 60 mm vysoké, 67 mm široké.

Kalich, většinou otevřený, sedí v jemně žebnatých, dosti hlubokých, jemně rezavých jamkách.

Stopka jest dřevnatá, slabá, dosti dlouhá, v jamkách hlubokých a širokých, velmi často hrbolem zúžených.

Slupka jest hladká, dosti lesklá, na stromech jemně ožíněná, místy rží zdrsňelá; barvy žlutavě zelené, později žluté, na sluneční straně lehce oranžově ožehnuté. U spodní polovice jsou zvláště znatelné hnědé, bíle vroubené tečky, na jednotlivých plodech i bradavky.

Dužnina jest jemná, žlutavá, hojně šťavnatá, chuti sladce navinulé, s kořeněnou příchutí, prvotřídní jakosti.

Češe se v první polovici října, k jídlu dospívá v polou prosince, vydrží do března. Později vadne a ztrácí na jakosti.

Strom tvoří koruny husté, kulovité, jehlanovité. Rodí záhy po výsadbě, hojně, a málokdy vynechává.

Půdy vyžaduje úrodné, dostatečně vlhké. — Plody drží pevně na stromech. Polohu snáší každou dobře, zvláště jest vděčné na slunných místech. Vysoké stromy možno vysazovati za nejprůzračnějších půdních podmínek. Hodí se pro domácí zahrádky ve tvaru zákrskovém. Keřový zákrsek, na duženu šlechtěný neb i každý jiný tvar dává krásné, stejnoměrné plody, zvláště protřahají-li se, poněvadž nasazuje v chomáčích. Tvarům lehce se přizpůsobuje. Stromky šlechtěné na jánčeti nesmějí trpět suchem a musí býti dobře živěny. Vyžaduje častého zmlazení a prosvětlení korun, řez poněkud delší.

Jest dobrým opylovačem. Kvete prostředně záhy.

Špatné vlastnosti: V uzavřených polohách trpí mšicí krvavou, v suchých půdách nasazuje a vyvíjí se mnoho drobných plodů. V přehnojených půdách podléhá rakovině.

Upotřebení: Vybrané plody jsou dobré pro stůl, odpadové hodí se výborně k dělání ovocných šťav. Jest to obchodní jablko.

83. Šampaňská reneta.

Zraje v březnu, vydrží do léta.

Jablko střední velikosti (100—130 g), tvaru zploštělého; bývá asi 47 mm vysoké a 67 mm široké.

Kalich jest většinou zavřený, v mělké, dosti široké, mírně žebernaté jamce; žebra táhnou se ploše přes plod a mírně jej hranatí.

Stopka jest dosti slabá, dlouhá, v nálevkovité, hluboké jamce, s jemně paprskovitou rzí.

Slupka jest jemná, lesklá a bělavě zelená, později žlutá. Některé plody jsou na sluneční straně žlhané neb i s růžovým líčkem, na stromech ožíněné.

Dužnina jest bílá, jemná, velmi šťavnatá, chuti navinulé, velmi dobré.

Češe se v polovici října i později, uzrává v únoru, vydrží, aniž by zavadlo, do léta.

Strom nevzrůstá do velkých rozměrů, tvoří kulatou a hustou korunu. Půdy vyžaduje hluboké, hojně vápenité, propustné, polohy jakékoliv, i větrné. Hodí se k pěstování všude, kde půda vyhovuje. Plodí velice záhy po výsadbě, přes rok a velice hojně. Pro pěstování zákrsků se šlechtí na dužén. Spoře roste, tvoří hojně plodonosných ratolestí. Kveté pozdě, vůči mrazům jest otužilý.

Jest dobrým opylovačem.

Špatné vlastnosti: Náročná odrůda. V nevhodných půdách namrzá, špičky letorostů usychají, strom rakovati. Ovoce dělá mnoho odpadu.

Tvar a vzrůst koruny umožňuje pěstování i ve stromoradích.

Upotřebení: V některých státech Ameriky hojně se pěstuje jako vývozní jablko, u nás, v kterém kraji není osvědčené, jest lépe nevysazovati, neboť často se stává, že ovoce zůstává nevzhledné, drobné a lze jej pouze k výrobě ovocných šťav použít. Jinak jest to hospodářská odrůda.

Synonyma: Champagner Reinette, Reinette Blanche de Champagne.

83. Šampaňská reneta

84. Antonovka

84. Antonovka.

Zraje v září, vydrží do listopadu.

Ruské jablko, střední velikosti (až 200 g), tvaru měnivého; bývá asi 75 mm vysoké a 90 mm široké. Některé plody jsou žebernaté, hranaté, jiné tvaru nepravidelného, zhrbeného, se šikmým temenem.

Kalich jest ponejvíce zavřený, v hluboké, úzce sevřené, žebernaté jamce. Vyniklá žebra táhnou se až ke stopečné jamce a tím dodávají plodu kalvilovitý vzhled.

Slupka jest hladká, lesklá, dosti silná, zelenavě žlutá a zvláště na sluneční straně hojně nápadně tečkovaná. Příjemně voní.

Dužnina jest bělavá, jemná, vonná, hojně šťavnatá, chuti příjemně nakyslé, jinak zvlášť nevynikající.

Češe se do polovice září, k jídlu dospívá postupně, hlavně v říjnu a listopadu; dá se udržeti i déle, avšak moučnatí. Hodí se hlavně pro kuchyňské účely a protože v ten čas jest dosti odpadu od jiných zimních jablek, sází se pouze jednotlivě.

Strom roste zdravě, koruny tvoří menší, rozložitě. Hodí se k výsadbě do chladných poloh.

Půdy snáší všechny dobře, mimo přílišně suché. Jest to nenáročná, velice plodná odrůda.

Pro zákrskové stromy a tvary jest vděčná; šlechtí se na dužén.

Jest dobrým opylovačem. Kvetě prostředně záhy.

Špatné vlastnosti: Tvoří mnoho odpadového ovoce.

Upotřebení: Dobře placená a žádaná odrůda na trzích. Doporučena jako vedlejší tržní odrůda pro Moravu.

85. Ananasová reneta.

Zraje v listopadu, vydrží do dubna.

Jablko střední velikosti (až 150 g), válcovitého tvaru; bývá asi 70 mm vysoké a 65 mm široké.

Kalich sedí na povrchu a jest obklopen jemnými hrbolky.

Stopka jest střední síly, spíše slabší, v mělké, širší jamce, v které jest rozšířena rezovitost.

Hladká, pevná, tenká stopka jest bez lesku, barvy citronově žluté, s velikými zelenými tečkami.

Dužnina jest bílá, pevná, velmi šťavnatá, chuti výborné, silně navinulé, vůně ananasové.

Strom má drobný vzrůst, tvoří korunu jehlanovitou, jest velmi úrodný; zákrsky rodí již třetím rokem.

Vyžaduje půdu výživnou; v suché půdě se nedaří. V poloze nevybírání, svědčí ji nejlépe chráněná, s vlhkým ovzduším.

Nejvhodnějším tvarem jsou zákrsky nebo tvary na duženu šlechtěné. Jen za nejpříznivějších půdních podmínek pro malé tvary možno použití jánce; velikou chybou je, že podléhá snadno rakovině, proto, kde nejsou velice příznivé podmínky, raději se od tvarů upouští. — K řezání není nikdy mnoho, terminální výhon se neřeže a pomáhá se zářezy.

Jest dobrým opylovačem. Kvete prostředně záhy a dosti dlouho.

Špatné vlastnosti: Trpí rakovinou, padlím, jest hojně vyhledávána škůdci, hlavně obalem jablčným a červcem čárkovým.

Upotřebení: Jest to znamenité jablko tabulové a vývozní. Podle ustálených norem musí míti kabinetní plod 120 g váhy a 210 mm — měřeno od kalichu přes stopku. Bednové plody I. jakosti 90 g, 190 mm objem na výšku, II. jakost 70 g a 170 mm objem.

Synonyma: Ananas — Reinette, Reinette Ananas.

85. Ananasová reneta

86. Zlatožlutá reneta

86. Zlatožlutá reneta.

Zraje v září, vydrží do ledna.

Francouzské jablko, střední velikosti, tvaru kuželovitého; menší plody jsou kulaté. U větších plodů asi do jedné třetiny výšky až k jamce stopečné lze pozorovati mírné hrany.

Kalich jest polootevřený neb zavřený, jest poněkud v hlubší a mírně žebernaté jamce.

Stopka jest dřevnatá, u menších plodů delší, u větších kratší, slabá, v hlubších, nálevkovitých, rezovitých jamkách.

Slupka jest žlutá, na sluneční straně zlatožlutá. Po celém povrchu vyskytují se četné, znatelné, narezavělé tečky; jest silná, hladká, lesklá až mastná.

Dužnina jest nažloutlá, tuhá, dosti jemná a šťavnatá, chuti sladce navinulé, kořenité.

Češe se v tom čase, kdy jádra začínají hnědnouti; předčasně otrhané plody mírně vadnou. Uzárává koncem září, vydrží při úplné chuti do ledna.

Strom má vzrůst zdravý a silný, koruny tvoří vysoké, široce kulovité, které umožňují pěstování i ve stromořadích.

Půdu žádá dobrou, roste však i v půdách mělčích, špatnějších. Polohy — i drsné — snáší velice dobře. V každé zůstává strom zdravý.

Pro zákrskové stromy šlechtí se na dužén, za příznivých půdních podmínek i na svatojánče. Tvoří hojně plodonosného dřeva a jest značně úrodný.

Kvete pozdě, bohatě a květy nejsou choulostivé.

Špatné vlastnosti: V příliš suchých půdách zůstává ovoce drobné.

Upotřebení: Předností této odrůdy jest, že dopravu snáší bez velikého balení dobře. Dá se dobře dlouho udržeti. Nechá se zařaditi jako stolní ovoce, avšak lze ji všemožným způsobem spotřebovati a jako dobrou tržní i rozšiřovati.

Na Slovensku jest hojně rozšířeno pod jménem štepové.

87. Ministr Hammerstein.

Zraje v prosinci, vydrží do dubna.

Německé jablko (semenáč Landsberské ren.), střední až veliké (až 320 g), tvaru plochého, mírně hranatého; bývá asi 75 mm široké a 60 mm vysoké.

Kalich jest malý, uzavřený, v jamce mělké, perličkovitě žebernaté; zde vzniká pět hlavních a pět vedlejších žeber, která se táhnou přes plod do jamky stopečné.

Stopka jest dosti silná, z jamky vyčnívající. Jamka jest nálevkovitá, hluboká.

Slupka jest hladká, lesklá, žlutavě zelená, na sluneční straně s pěkným, osmahle červeným líčkem.

Dužnina jest žlutavá, velmi šťavnatá, jemná, měkká a křehká, aromatické, sladce navinulé, znamenité chuti, s kořenitou příchutí.

Češe se v polovici října, uzrává v prosinci, dá se uchováti až do května, aniž by se kazilo; nutno podotknouti, že k jaru získává teprve na chuti. Dopravu snáší bezvadně.

Strom roste zdravě, z mládí bujně, později mírně, je nadmíru úrodný. Půdy vyžaduje živné, úrodné, ne příliš vlhké. Polohy žádá teplejší.

Hodí se zvláště pro domácí zahrádky, v každém tvaru. Zákrsky, kordony i tvary lze bezvadně tvarovati; krásně narůstá, tvoří hojně plodonosných ratolestí, dobře rodí, roste, ale nebudí. Šlechtí se na dužén, pro menší tvary na jánce neb dužén. Rez normální.

Jest dobrým opylovačem. Kvete prostředně záhy.

Špatné vlastnosti: V přehnojených půdách křenčí a ztrácí na chuti, v uzavřených polohách trpí padlím, při velké úrodě má dosti odpadu.

Upotřebení: Řádně vyvinuté plody při své pravé chuti řadí se mezi tabulové ovoce.

Nesmí býti zaměněno s jablkem zv. Generál Hammerstein, jež vzniklo křížením Min. Hammersteina s Kalvilem zimním bílým.

87. Ministr Hammerstein

88. Banánové zimní

88. Banánové zimní.

Zraje v prosinci, vydrží do května.

Americké jablko, jež v posledních letech se hojně zavádí i u nás a dobře se daří. Jest velmi úrodné, i za velkého sucha se plody dobře vyvinou, netrpí chorobami a červivostí téměř také ne.

Plod jest veliký, tvaru ploše kulovitého, žebernatého, podobně jako u Landsberské renety. Bývá asi 75 mm vysoký a 95 mm široký. Obsahuje až 260 g váhy. Charakteristický jest u většiny plodů šev, který se táhne od kalichu až ke stopce.

Kalich jest polootevřený, v žebernaté, široké jamce.

Slupka má krásně světležlutou barvu, na sluneční straně zářivě tmavěčervenou. Hnědé tečky jsou bíle lemované, jsou řídce po plodu roztroušeny a jsou zvláště ve spodní polovině velmi znatelné.

Dužnina jest velmi pevná, takže na spadlých plodech nejsou zjevné žádné potlučeniny.

Chuť jest znamenitá, sladce navinulá, kořená. Celý, taktéž i rozkrojený plod příjemně voní.

Strom má bujný vzrůst.

Jest dobrým opylovačem.

Pěstuje se v domácích zahradách, ponejvíce jako zákrskové stromy (zákrsky, kordony, palmety).

Jest to ovoce tabulové i tržní.

89. Ortley.

Zraje v lednu, vydrží do dubna.

Americké jablko, které se objevuje v jarních měsících v obchodech. Jest střední velikosti, pravidelně válcovitého tvaru, u stopky i kalichu jest rovné, jakoby useknuté; bývá asi 65 mm vysoké, 56 mm široké.

Kalich jest uzavřený, v jamce mělké, dosti široké, úplně hladké, bez jakýchkoliv zhrbohlenin. Úšty šedé, krátké, dosti široké, z vrchu dovnitř sehnuté a spletené.

Stopka jest hladká, pevná, mastná, barvy citronově žluté, z níž místy více, jinde méně proráží světlejší tečky se zelenavým středem.

Dužnina jest smetanově žlutá, jemná, velmi šťavnatá, rozplývavá, zelenavými cévními svazky kol jádřince protkaná, aromatické, sladce navinulé chuti.

Jádřinec jest velký, dlouhý. Komory velké, stěny komor rozpraskané a mají po jednom kulovitém, nevyvinutém jádru. Osa jádřince jest velmi široká, dutá, rourka kališní sahá až do jádřince. Jádřinec pro svoji prostornost bývá k jaru plný plísňe, od které dužnina mívá příchut a plod od jádřince hnije. Jest to obchodní jablko, které doposud konkuruje našemu daleko chutnějšímu ovoci, jež přichází v ten čas na trh pomačkané, zvadlé, netříděné, červivé, strupovité a t. d.

Vaněk: Lidová pomolofie, I.

Tab. XLV.

89. Ortley

90. Golden Delicious.

Zraje v únoru, vydrží svěží do června.

Jablko, dovážené k nám z Ameriky. Plod jest veliký (asi 320 g), kuželovitého tvaru, nejširší míry pod dolní polovinou; bývá asi 90 mm vysoké, v nejširším místě také tak široké.

Kalich jest pootevřený, úšty prostředně dlouhé i široké, barvy šedozelené, ochmýřené bílými chloupky. Ve středu kalichu prorážejí zbytky tyčinek slámově žluté barvy. Jamka kališní jest asi 1 cm hluboká, dosti ochmýřená, žeběrky značně zhrbolená. Tato na povrchu splývají a zbylých pět žeber táhne se ploše přes celý plod, čímž jej nepatrně hranatí.

Stopka jest pružná, dřevnatá, poměrně slabá, plod zcela málo přesahuje. Jest hnědá, na obou koncích ochmýřená, v jamce hluboké, nálevkovité, šedohnědou rzí pokryté, která se nepravidelně paprskovitě rozbíhá.

Slupka jest na omak drsná, zdánlivě jemnými bradavkami zhrbolená, poměrně slabá, avšak velmi pevná, barvy voskově žluté. Po plodu jsou nestejně rozseté nepravidelné, místy rozmazané rzivé skvrny; celý povrch jest poset na spodní polovici řídčeji, více však výraznými světležlutými lenticelami, s hnědým středem uprostřed; hoření třetina má tyto mnohem hustěji, naproti tomu méně znatelné.

Dužnina jest smetanově žlutá, velice jemná, dosti šťavnatá, hojně protkaná stříbřitě bílými nervy. Rozplývá se, chuti jest výborné, sladce navinulé, při tom silně muškátově aromatická, s příchutí banánu.

Jádrinec jest prostředně veliký, dutoosý. Komory střední, stěny komor silně rozpraskané, v nich jest jedno kaštanově hnědé, dobře vyvinuté jádro.

Tak jako Delicious červené i toto jest velmi vzhledné; vyniká krásou a příznačnou chutí, řadí se mezi prvotřídní tabulové ovoce a v lahůdkářských obchodech, vytríděné a vkusně balené, docílují vysokých cen. V Československu jest vysázeno již dosti hojně — a za příznivých poměrů při správném ošetřování docílí se skvělých výsledků, jak tomu jest doposud s většinou cizích odrůd, dá-li se jim to, co ke zdaru potřebují.

Jest dobrým opylovačem.

91. Pottovo jablko.

Zraje v září, vydrží do října.

Plod velký (250—300 g), tvaru ponejvíce zploštělého, k temeni zúženého.

Kalich zavřený, v jamce široké a hluboké, zhrbolené. Žebra se táhnou ploše přes plod do jamky stopečné, čímž plod mírně hranatí.

Stopky jsou silné a krátké, jamku zřídka přechnívají; jamka jest široká, hluboká, zelená, uvnitř zarezavělá.

Slupka jest velmi jemná, lesklá, bělavě žlutá, na sluneční straně nepatrně zardělá.

Dužnina jest bílá, jemná a šťavnatá, chuti sladce navinulé, dobré.

Češe se koncem září, vydrží při dobré chuti přes říjen. Jest to krásné jablko. Česati nutno opatrně — snadno se mačká, nehnije.

Strom roste zdravě, spoře, tvoří pěkné, souměrné koruny. Hodí se zvláště pro tvarové stromy. K účelu tomu šlechtí se na dužén. Pro velké tvary možno výjimečně použítí za podnož pláně. Rodí hned po vysazení, květné puky tvoří znatelné. Terminální, pokračovací výhony je lépe neřezati a kde je třeba, pomoci zářezy. Hodí se dobře i pro pěstění v nádobách (na jánčeti).

Kvete prostředně pozdě.

Špatné vlastnosti: Ovoce snadno padá, jest nutno plody jednotlivě.

Upotřebení: Pro svoji vzhlednost jest dobře prodejné, k jídlu i pro kuchyň dobré. Nutno jest však jej opatrně česati a pro dopravu dobře baliti.

Synonyma: Pottův jadernáč, Pott's Sämling, Pott's Seedling, Holland Pippin.

91. Pottův jadernáč

92. Signe Tillisch

92. Signe Tillisch.

Zraje v říjnu, vydrží do konce listopadu.

Dánské jablko, velké (až 700 g), tvaru pětihraného, měnivého, ponejvíce kalvilovitě žebernatého. Jedna strana je nižší; bývá asi 82 mm vysoké, 92 mm široké.

Kalich pootvřený neb otevřený je v žebernatých, hlubokých, málo širokých jamkách. Žebra táhnou se až do jamky stopečné.

Stopka jest dřevnatá, nestejně dlouhá a silná, v jamce široké a velmi hluboké.

Slupka jest velmi jemná, lesklá a mastná, na stromě ožněná, základní barvy světležluté, na sluneční straně růžově zbarvená, často i s výrazným červeným líčkem.

Dužnina jest velice jemná, bílá, vonná, chuti výborné, sladce navinulé, s příjemnou aromatickou příchutí.

Češe se koncem září, k jídlu dospívá v polovině října; v té době silně voní a vydrží svěží do konce listopadu.

Strom roste bujně, tvoří široké, kulovitě jehlancovité koruny.

Půdy žádá živné, vlhké, s jistým obsahem vápna; spokojí se i s půdou špatnější, v suchých krní. Polohy proti větrům chráněné, s vlhkým ovzduším, třeba i chladné. Hodí se dobře k výsadbě domácích zahrad ve všech zákrskových tvarech, na jánčeti neb duženu šlechtěných. Pro malé tvary používá se výhradně jánče. Rodí celkově později, ne však pozdě, střídavě.

Řez vyžaduje delší, květné puky tvoří na koncích, čehož je nutno při řezu dbáti.

Kvete prostředně záhy. Jest dobrým opylovačem.

Špatné vlastnosti: V přehnojených půdách křenčí, trpí plísní, nedrží pevně na stromě.

Upotřebení: Škoda, že nezraje později, bylo by vhodnou přibližnou náhradou za kalvil, je muž tvarem i chutí jest podobné. Jest to výborné tabulové jablko. Pro dopravu musí se pečlivě baliti.

93. Titovka Usikova.

Zraje postupně v září.

Ruská odrůda, nadprůměrní velikosti (200 až 250 g). Tvar i velikost se mění; jsou ploché, jindy zase vyšší, k temeni zúžené; bývá asi 76 mm vysoké, 90 mm široké.

Kalich jest uzavřený, zelený, šedě plstnatý; sedí v jamce hluboké, na jejímž úbočí vzniká několik žeber, která se táhnou ploše přes plod do jamky stopečné, čímž plod mírně hranatí. Vyskytují se také plody úplně bez žeber, jen se stran stlačené.

Stopka jest krátká, plstnatá, většinou dřevnatá, z jamky nepřechází; jamka jest úzká, značně hluboká, zelená, mírně rezavá.

Slupka jest hladká, slámově bílá až žlutá, z větší části karminově dlouze žíhaná a pruhovaná, krásně ožíněná.

Dužnina jest žlutavě bílá, často zarůžovělá, hojně šťavnatá, chuti sladce navinulé, příjemné, bez aromatické příchuti.

Zraje v druhé polovině srpna, v říjnu ztrácí na vzhledu, jest nutno jej proto brzy zkonsumovati. Hodí se pro svoji ranost, brzkou a nadprůměrnou plodnost, sporý vzrůst a krásný vzhled do domácích zahrad; zákrsek neb jiný větší tvar na duženu, zcela malý na jánce. Plodí každoročně, tvoří krátké plodonose.

Jádrinec mění se podle tvaru plodů, stěny komor jsou trhané, pouzdra chovají nestejný počet dobře vyvinutých jader.

Jest dobrým opylovačem. Kvete prostředně záhy.

Špatné vlastnosti: Ovoce silně červíví.

Upotřebení: Pro svůj krásný vzhled jest pro stůl okrasou; na trhu bude vždy jako letní ovoce kupováno, neboť jest vhodné i pro kuchyňské zpracování.

Na Rusi pěstuje se Titovek více variet, jsou to hlavně: Titov. bílá, T. zimní, T. pruhovaná a jiné.

93. Titovka Usikova

94. Lord Suffield

94. Lord Suffield.

Anglické jablko, veliké (až 290 g), tvaru měnivého. Některé plody jsou kulovité, jiné do poloviny plodu široké, ke kalichu kuželovitě se sbíhající; bývá 82 mm vysoké, 97 mm široké.

Kalich jest zavřený, vztyčený, šedě plstnatý. Jamka kališní je mělká, mírně žebnatá; žebra táhnou se přes plod ke stopce.

Stopka jest dosti silná, nepatrně z jamky přecházející. Stopečná jamka je žeběrky mírně zvlněná, nálevkovitě prohloubená. Často jest u stopky dužnatý sval.

Slupka jest jemná, čistá, žlutě zelená, při úplné zralosti žlutobílá, hladká, mastná. Bělavé píby jsou hlavně ve stínu znatelné.

Dužnina jest bílá, šfavnatá, chuti podřadnější, kyselé.

Jádrínek jest vysoký, široce otevřený, má hodně drobných jader.

Zraje v srpnu, nejdéle do poloviny září, vydrží déle, není však trvanlivé a ztrácí brzy chuť.

Strom roste mírně, tvoří kulovitou řídkou korunu. Pro pěstování vysokokmenů se nedoporučuje.

Pro zákrskové stromy jest to odrůda vhodná pro svoji neobyčejnou úrodu. Každému tvaru snadno se přizpůsobí. Pro menší tvary šlechtí se na dužén, pro větší a zákrsky jest nejlépe použít pláně.

Daří se v každé půdě i vysoké poloze.

Řez snáší dobře, tvoří mnoho krátkých plodnošů.

Kvete prostředně záhy. Jest dobrým opylovačem.

Špatné vlastnosti: Ovoce křencí, pozbývá rychle po otrhání chuti a hořkne.

Upotřebení: Jest to hospodářská odrůda, hodící se výborně pro kuchyň a k jinému rychlému zpracování.

Synonyma: Lady Suffield, Lady Sutherland, Livestley Imperial.

95. Astrachán bílý.

Zraje koncem července — začátkem srpna.

Ruské jablko, prostřední velikosti (až 150 g), ploše kulovité nebo i válcovité, kalichem ke straně sražené; bývá asi 60 mm vysoké a 70 mm široké.

Slupka jest slámově bílá, hladká, ve stínu více zelená; sluneční strana jest nestejnými — drobnými nebo dlouhými červenými žíhami pokrytá, z nichž proráží žlutošedé drobné tečky.

Kalich jest uzavřený, šedě zelený, má široké, dlouhé úšty, v jamce mělké, zhrbolené jemnými žebérky, které znepravidlňují plod.

Stopka jest u větších plodů silná, krátká, u malých naopak dlouhá a slabá, barvy zelené a rezaté. Jamka jest mělká, zelená, pokrytá praskovitě se rozbíhající rzí.

Dužnina jest měkká, bílá, jemná, šfavnatá, při přezrání moučnatí.

Jádrínek jest prostřední, stěny komor jsou rozpraskány, mají po 1—2 jádrech, ne plně vyvinutých, světlehnědých. Chuť má ostře navinulou, ale sladkou.

Zraje počátkem srpna. nesmí se nechat na stromě přezrát. Jest to odrůda tržní; předčasně česaná snáší dopravu dobře.

Strom v mládí roste dobře, později při úrodnosti spořeji, tvoří korunu široce kulovitou.

Na půdu a podnebí nečiní nároků, a daří se i ve vysokých polohách.

Zákrsky a tvary se šlechtí na duženu. Řez snáší dobře.

Jest to odrůda samosprašná; jest dobrým opylovačem. Kvete záhy.

Květenství od 20. dubna do 5. května.

Špatné vlastnosti: Brzy moučnatí, nechá-li se na stromě dozrát. Uvnitř plody cikadují — jsou jakoby sklovité. Mívá hodně odpadu.

Synonyma: Jakoubče, Ječniště, Weisser Astrachan, Astracan Blanche.

95. Astrachán bílý

96. Charlamowski

96. Charlamowski.

Zraje v srpnu, vydrží 3—4 týdny.

Ruské jablko, prostřední velikosti (asi 250 g), mírně ploše kulovitěho tvaru; bývá 65 mm vysoké a 75 mm široké. Jedna strana plodu jest málo nižší.

Kalich jest dosti velký, uzavřený, úšty zelenavé, v jamce plošší, sevřené, drobnými žebry zvlhčené, která se dále táhnou sotva znatelně přes plod.

Stopka jest dřevnatá, prostředně silná, dosti dlouhá, přečnává přes plod, jest v jamce hluboké, mírně zhrbolené, paprskovitě rzivé.

Slupka jest po sklizni zelenožlutá, později žlutobělavá, na slunci tmavější, karmínově červeně pruhovaná trhanými žíhami; čím slunnější strana, tím jsou žíhy hustší a výraznější. Na stromech jsou plody lehce ožíněné. Silně voní.

Dužnina jest žlutavě bílá, pevná, šfavnatá, málo nasládlá, více ostře kyselá.

Jádrínek jest veliký, osa dutá, komory velké, s 1 vyvinutým jádrem.

Sklízí se v polovici srpna, vydrží do polovice září. Nutno sklízeti dva týdny před úplnou zralostí.

Strom roste zdravě, tvoří menší koruny, později se váhou plodu větve ohýbají a nehodí se proto pro stromořadí. Rodí záhy, značně a pravidelně; jest nutno občas koruny hlubokým řezem zmladiti.

Na půdu a polohu nečiní nároků; hodí se pro vyšší chráněné polohy. Těžké, ulehlé, studené půdy ji nesvědčí.

Na zákrsky a větší tvary jest vhodná, tvoří krátké plodonoše, šlechtí se na duženu. Pro malé tvary na jánče. Při řezu vedoucích letorostů jest nutno dbáti toho, že špatně ošacuje a tyto řezati kratěji a napomáhati zářezy.

Jest dobrým opylovačem. Kvete záhy. Odrůda tato jest cizosprašná.

Špatné vlastnosti: V příliš vlhkých neb těžkých půdách podléhá rakovině, v suchých trpí padlím a ovoce padá. Měkké dřevo neudrží pravidelnost koruny, bývá proto nejen převislá, ale i hojně rozlámaná.

Upotřebení: Pro svoji ranost na trzích dobře se prodává a v kuchyni znamenitě se upotřebí. Doporučeno jako vedlejší tržní odrůda pro Čechy.

97. Evino jablko.

Zraje v září, vydrží přes říjen.

Irské jablíčko, střední velikosti (asi 160 g).

Tvar se často mění; ponejvíce jsou kuželovité neb válcovité; bývá asi 75 mm vysoké i široké.

Kalich jest malý, zavřený, v jamkách žebernatých, uzších a mělkých. Žebra plod ploše hranatí a v jamce stopečné končí.

Stopka jest dosti slabá, nesterpně dlouhá, dřevnatá; vězí v úzké, hluboké jamce.

Slupka jest lesklá, mastná, voskově žlutá, na sluneční straně s krásně ožehlým červeným líčkem. Jemné, rzivé tečky rozptylují se po plodu, který vypadá jako voskový.

Dužnina jest bílá, jemná, slabě voní, je hojně šťavnatá, chuti dosti dobré, mírně sladce navinulé.

Zraje postupně začátkem září, protrhává se, čímž menší plody dorostou. Vydrží do konce října.

Strom roste zdravě. Hodí se pro malé zahrádky v každém tvaru. Spoře roste, tvoří až příliš mnoho květných puků. Řezati není co. Co snad chybí na jakosti, vynahradí úrodností.

Zákrsky jest lépe pro špatnější půdy šlechtiti na pláň, jinak se brzy vyčerpá, pro lepší půdy na dužén. Hodí se dobře k pěstování v nádobách. V půdách není vybíravý, na polohy není choulostivý. Vyžaduje však vláhu, jinak krní.

Špatné vlastnosti: Kde je více místa a lepší stanoviště, dává se přednost odrudám cennějším, hlavně velkoplodým. Vyvinuje v hubených, suchých půdách hojně drobných plodů.

Upotřebení: K jídlu jest dobré a pro kuchyňské zpracování velmi vhodné. Vyniká zvláště velikou a brzkou úrodností a pěkným vzhledem.

Jest dobrým opylovačem. Kvete záhy.

Synonyma: Mank's Küchenapfel, Codlin de Manks.

97. Evinc

98. Průsvitné žluté

98. Průsvitné žluté.

(Skleněné žluté.)

Zraje koncem července, vydrží 2—3 týdny.

Ruské jablko, střední velikosti (asi 250 g), tvaru kulovitěho neb kuželovitěho; bývá asi 70 mm vysoké a 80 mm široké.

Kalich jest zavřený a vězí v poměrně mělké jamce, perlovitými hrbolky zdobené. Mírná žebérka kraj jamky zhrbolují; plochá žebra táhnou se přes plod. Plody vysoké, s užším temenem, mívají žebra nápadnější a po jednom se táhne zостřená hrana (šev) od kalichu až do stopečné jamky.

Stopka jest silná, zahnutá, dosti dlouhá, v hlubokých a širokých jamkách.

Slupka jest hebká, lesklá, slámově žlutá, na stromě jemně ožněná.

Dužnina jest žlutavě bílá, měkká a jemná, dosti šťavnatá, chuti navinulé, s mírně kořenitou příchutí. Zraje koncem července, dlouho nevydrží. Jest choulostivá na omačkání, musí se opatrně sklízeti a baliti. Pro ranost a vzhlednost jest na trhu velmi hledané.

Na půdy není zvláště náročné, daří se v půdách hlubokých, živných, poněkud těžších, nikoliv suchých. Polohy snáší drsné, mírně otevřené, vlhké, před ostrými větry chráněné.

Strom roste zdravě, tvoří kulovité, neveliké koruny. Hodí se do sadů a domácích zahrad. Plodí záhy a velice hojně.

Pro zákrskové stromy a tvary jest to odrůda velice vhodná. Každému tvaru dobře a lehce se přizpůsobuje, tvoří krátké plodonose, rodí tak, že jest nutno plody protrhávati. Zákrsky a větší tvary šlechtí se na duzén, malé na duzén a jánče.

Jest velice dobrým opylovačem. Bývá samo-sprašná, nelze se však na to spoléhati. Kveté záhy.

Špatné vlastnosti: Jest napadán obalečem jablečným, v suchu trpí padlím.

Upotřebení: Kde jest zajištěný blízký odbyt, jest to výnosná odrůda. Nejchutnější jest utržené přímo se stromu a jest to skutečně v ten čas pochoutka pro každého. Doporučeno jako vedlejší tržní odrůda pro Čechy, Moravu a Slovensko.

99. Peasgoodovo jablko.

Zraje v říjnu, vydrží do prosince.

Anglické jablko, nadprůměrné velikosti (až 800 g i více), tvaru širšího, zploštělé zakulaceného; bývá 90 mm vysoké a 110 mm široké.

Kalich jest širší, otevřený, v jamkách nerovných, širokých, málo hlubokých.

Stopka jest ponejvíce krátká, zřídka povrch jamky přesahuje; jamky stopečné mají kraj nerovný, jsou hluboké a široké.

Slupka jest hladká, málo lesklá, žlutě zelená, krásně červeně pruhovaná. Někdy se na ní vyskytnou i větší, rezovité bradavice.

Dužnina jest žlutavá, hojně šťavnatá, kyprá, chuti dobré, sladce navinulé. Přezrálé plody pozbývají příjemné chuti.

Sklízí se koncem září, k jídlu dospívá v říjnu, vydrží do vánoc, i mnohem déle, později ztrácí na chuti. Česati a dopravovati musí se velice opatrně. Uhozené plody zahnívají a jsou nevzhledné.

K pěstování hodí se nejlépe jako zákrskový strom.

V půdách není zvlášť vybíravý, osvědčuje se nejlépe v živných, přiměřeně vlhkých půdách, třeba vyšších, ale před větry chráněných polích.

Rodí podle toho, v jakém tvaru a na jaké podložce jest šlechtěn. Pro velké tvary a zákrsky možno šlechtit na duzén, hlavně pro špatné půdy, jinak raději použít jánce. Pro menší tvary musí se šlechtit výhradně na jánce.

Květné puky jsou těžko znatelné; řez pokud možno omezit, jinak se řez normálně. Úrodnost normálně střídavá, dosti hojná.

Špatné vlastnosti: V přehnojených půdách křene, monilií trpí silně na stromě, ale i na lůžku. V mokru trpí rakovinou.

Jest dobrým opylovačem. Kvete prostředně pozdě.

Upotřebení: Plody řádně vyvinuté a nepomačkané jsou chloubou zahrádkářů a na výstavách budí zasloužený obdiv. Na trhu jest velice prodejné, pro stůl ozdobou, k jídlu dobré, hodící se i ke všem účelům kuchyňským. Doporučeno jako vedlejší tržní odrůda pro Moravu.

99. Peasgood

100. Královnino.

Zraje v září, vydrží asi 4 týdny.

Anglické jablko, pravidelně zploštělé, veliké, až velmi veliké (až 500 g); bývá asi 75 mm vysoké a 110 mm široké.

Kalich jest pootevřený i otevřený, poměrně malý, v jamce mělké, široké, s drobnými žebérky.

Stopka jest krátká, dosti silná; obyčejně nepřesahuje jamky, jež je široká, dosti hluboká, po okraji zhrbolená, značně rezavá.

Slupka jest lesklá, na omak mastná, slámově žlutá. Velká část povrchu jest červeně pruhovaná, neb stříknutá.

Dužnina jest bělavě žlutavá, měkká a křehká, velmi šťavnatá, lahodné, navinulé chuti.

Češe se v druhé polovici září, vydrží většinou do konce listopadu, ve výjimečných případech mnohem déle. Na trhu pro svoji vzhlednost jest dobře placeno. Balené snáší dobře dopravu.

Na půdy ani polohy neklade zvláštní požadavky. Osvědčuje se zvláště ve vyšších polohách. Pěstuje se ponejvíce v domácích zahrádkách, pro něž při svoji úrodnosti má všechny podmínky.

Jest dobrým opylovačem. Kvete prostředně pozdě.

Pro zákrsky a tvary má všechny vlastnosti a uspokojí každého, ať užívá řez jakýkoliv.

Tvoří krátké plodonoše, k řezání není nikdy mnoho. Lépe jest sázeti stromky na duženu šlechtěné; pro jánče jest nutno dbáti, aby strom byl dobře živěn, jinak zakrní.

Špatné vlastnosti: Za nepříznivého počasí plody zahnívají, v nížinách trpí křenčením, někde se objevuje fusicladium.

Upotřebení: Na trhu se dobře prodává. Chut jest dobrá a jeho pěkný vzhled a velikost k odbytů napomáhá. Jest to jablko převážně kuchyňské.

Synonyma: The Queen, Pomme de la Reine, Königin — Apfel.

Obsah:

	Porad. číslo	Text. strana	Tabulka
Adamsova parména	36	45	XVIII.
Aderslebenský kalvil	50	59	XXV.
Akerö	44	53	XXII.
Ananasová reneta	85	94	XLIII.
Antonovka	84	93	XLII.
Astrachán bílý	95	104	XLVIII.
Astrachán červený	23	32	XII.
Baldwin	28	37	XIV.
Banánové zimní	88	97	XLIV.
Batul	58	67	XXIX.
Baumannova reneta	7	16	IV.
Berlepschova reneta	53	62	XXVII.
Bernské růžové nové	3	12	II.
Black Ben	6	15	III.
Blenheimská reneta	30	39	XV.
Bojkovo	52	61	XXVI.
Boskoopské	68	77	XXXIV.
Car Alexandr	25	34	XIII.
Cellini	26	35	XIII.
Cornwalské hřebíčkové	70	79	XXXV.
Coulonova reneta	69	78	XXXV.
Coxova reneta	67	76	XXXIV.
Croncelské	80	89	XL.
Červené tvrdé	10	19	V.
Daňkovo	64	73	XXXII.
Delicious	2	11	I.
Elise Rathke	39	48	XX.
Evino	97	106	XLIX.
Gascoigneho šarlatové	16	25	VIII.
Golden Delicious	90	99	XLV.
Grahamovo	78	87	XXXIX.
Granátka	45	54	XXIII.
Gravštýnské	65	74	XXXIII.
Gravštýnské červené	66	75	XXXIII.
Harbertova reneta	29	38	XV.
Hauptmannovo	22	31	XI.
Hedvábné červené letní	24	33	XII.
Hlohovské (Hawtharndenské)	63	72	XXXII.
Holovouské malinové	17	26	IX.
Hornokrajské malinové	18	27	IX.
Hranáč gdánský	15	24	VIII.
Hubardstonské	14	23	VII.
Hvězdnatá reneta	5	14	III.
Charlamowski	96	105	XLVIII.
Jadernička moravská	81	90	XLI.
James Grive	77	86	XXXIX.
Jeptiška	11	20	VI.
Jonathan	1	10	I.
Kalvil bílý zimní	49	58	XXV.
Kanadská reneta (Kminová)	73	82	XXXVII.
Kardinál žíhaný (Šálové)	54	63	XXVII.
Kožená reneta podzimní	71	80	XXXVI.
Kožená reneta zimní	72	81	XXXVI.
Královnino	100	109	—

	Peřad. číslo	Text. strana	Tabulka
Krasokvět žlutý	75	84	XXXVIII.
Landsberská reneta	79	88	XL.
Lebelovo	62	71	XXXI.
Libernáč zimní	60	69	XXX.
Libernáč z Winitz	48	57	XXIV.
Londýnský jadernáč	51	60	XXVI.
Lord Suffield	94	103	XLVII.
Matčino (Nonnetit)	42	51	XXI.
Miltenberské	46	55	XXIII.
Ministr Hammerstein	87	96	XLIV.
Mohringenské růžové	27	36	XIV.
Nathusiovo	41	50	XXI.
Oldenburgova reneta	8	17	IV.
Ontario	56	65	XXVIII.
Ortley	89	98	XLV.
Panenské české	9	18	V.
Parkerovo	43	52	XXII.
Parména šarlachová	37	46	XIX.
Parména zlatá	34	43	XVII.
Peasgood	99	108	L.
Pontoiské	59	68	XXX.
Pottův jadernáč	91	100	XLVI.
Princ Albert	61	70	XXXI.
Průsvitné žluté (Skleněné)	98	107	XLIX.
Ribstonský jadernáč	32	41	XVI.
Richardovo žluté	76	85	XXXVIII.
Rome Beauty	4	13	II.
Rossignol	13	22	VII.
Rýnské	38	47	XIX.
Řeřtáč soudkovitý	40	49	XX.
Signe Tillisch	92	101	XLVI.
Steyman Vinesap	12	21	VI.
Strýmka	33	42	XVII.
Sudetská reneta	57	66	XXIX.
Šampaňská reneta	83	92	XLII.
Titovka Usikova	93	102	XLVII.
Třiblický granát	19	28	X.
Ušlechtilé žluté	74	83	XXXVII.
Wagenerovo	55	64	XXVIII.
Wealthy	20	29	X.
Vejlímek červený	21	30	XI.
Velkovévoda bádenský	47	56	XXIV.
Vilémovo	31	40	XVI.
Worcesterská parména	35	44	XVIII.
Zlatožlutá reneta	86	95	XLIII.
Zuccalmaglioova reneta	82	91	XLI.

Literatura:

Ríha-Kamenický: České ovoce.
 Thomayer: České ovoce.
 Suchý: Moravské ovoce.
 Deutschlands Obstsorten.
 Oesterreichische Obstsorten.